

„LATE DRUIVEN”

Verderf ze niet, want
er is 'n zegen in,
Jesaja 65:8

„Sermoenen uit Niemandland”

DOOR

Ds. D. RUSTIGE

DE WEG NAAR HET GRAF

Onze Hulp en onze verwachting sta in de Naam des Heeren Heeren.
Die hemel en aarde schiep door het Woord van Zijn kracht.
Die trouwe houdt en eeuwig leeft en nooit laat varen de werken Zijner handen.
Genade, barmhartigheid en vrede worde u geschonken van God, de Vader,
En van Jezus Christus, Zijn eengeboren Zoon, onze Heere,
Door de Bediening van de Heilige Geest.
Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 25ste Psalm en daarvan het 3e vers:

*Denk aan't vaderlijk meêdogen,
HEER, waarop ik biddend pleit;
Milde handen, vriend'lijk' ogen,
Zijn bij U van eeuwigheid.
Sla de zonden nimmer ga,
Die mijn jonkheid heeft bedreven;
Denk aan mij toch in genâ,
Om Uw goedheid eer te geven.*

Om te leren leven door de genade Gods is zonde, krankheid en zwakheid een dagelijks en blijvend geschenk voor Gods Kerk op aarde.

Tot niets nut is de dagelijkse levensles van Gods liefste kinderen. Noach, Abraham, Mozes, Aäron, David, Salomo, Hiskia, Asaf, Petrus, zelfs een Johannes en een Paulus hebben voor en na geklaagd:

Ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont.

Zo alleen komt God aan Zijn Eer.

Zo alleen zal Christus gehuldigd worden en alle roem ontvangen.

Zo alleen zal de Heilige Geest de Werkmeester kunnen zijn om de heilsfeiten Gods levendig te bestendigen.

Zo alleen zullen allen, die het leven missen, het leven gaan missen.

En zo alleen zullen die levensmissers door genade verstaan dat voor hen de allerdierbaarste en de allerzaligste beloften zijn.

Zo alleen kunnen wij iets verstaan van het Heilgeheim dat er nog dagelijks in de hemel gevraagd wordt en oprijst uit de bewogenheid van een Drieëinig God de vraag, niet omdat God het niet weet, maar omdat God een werkend God is, de vraag, niet de vraag van goddelijke verlegenheid maar de vraag van de Eeuwige Bewogenheid der ongeschapen liefde:

Is er nog één uit het huis van Adam, dat Ik weldadigheid bij hem doe? om Immanuëls Wil?

En uit die Bewogenheid staan wij dan ook hier in dit morgenuur.

En uit die Bewogenheid zit ge nog hier in dit morgenuur.

En uit die Bewogenheid van God de Vader, die verkiest, van God de Zoon, die verlost en van God de Heilige Geest die het bewerkt en toepast mogen wij dan ook in dit morgenuur het Woord voor u openen.

Dat is niet bij ons.

Want die gouden sleutel berust alleen bij Hem die het gezegd heeft en nog steeds doet:

En Ik geef hun het eeuwige leven en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid.

Een dierbare belofte zou ik het woord van onze tekst kunnen noemen, maar dat is ook alleen maar een dierbare belofte, wanneer het aan uw ziel wordt toegepast op een zodanige wijze, dat ge in verlegenheid en in verbrokenheid en in tranen zult neervallen.

Want daarin komt de vrucht openbaar; dat wil zeggen, een vruchtelijke bekommernis, omdat God uw ziel ten leven heeft aangeraakt.

Het woord van onze tekst vindt u in het voorgelezen Schriftgedeelte, het is het derde hoofdstuk van Genesis en daarvan het 19e vers, het laatste gedeelte.

"want gij zijt stof en tot stof zult gij wederkeren"

De weg naar het graf

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur.

In het voetspoor van Adam
In de weg van alle vlees
In de voetstappen van de Zoon des Mensen

Proberen wij tot God te naderen.
Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de zesde Psalm en daarvan het 3e, het 4e en het 5e vers.

Wanneer de Heere God de mens uitdreef uit de Hof van Eden, toen heeft Hij ze niet ledig weg gezonden. Welgekleed en bij hun verstand gingen onze eerste voorouders de poort van het paradijs uit. En toen heeft God ze een bijzonder en gouden kleinood meegegeven op die weg. Hij heeft ze meegegeven een onvervreemdbaar goed. Hij heeft ze meegegeven Zijn dierbaar Woord: de belofte. Neen, ze zijn niet alléén op de weg. Het nog niet Vleesgeworden Woord is met hen. Neen, zij zijn niet alleen op de weg. Ze gaan daar onder de schaduw van de God des Eeds en des Verbonds. Zij zijn niet alleen op de weg, want een engelenschaar heeft hen omringd. Engelen die uitgezonden zijn, gediensstige geesten ter wille van de uitverkorenen en het is ook ten zeerste nodig, dat ook zij met hen zijn op de weg, want satan heeft de ganse hellemacht gemobiliseerd en opgeroepen, want hij zal ze zekerlijk willen vernietigen. Want de strijd is direct ontstaan: Ik zal vijandschap zetten tussen de satan en tussen het zaad van deze vrouw. En zo zien we ze daar gaan. Terug is niet meer mogelijk. De paradijspoorten zijn gesloten. De Boom des Levens staat daar wel, maar daar is geen toegang meer voor hen. Het zwaard keert alles terug. Voort moeten ze. Steeds maar voort over de wijde velden van de wrede werkelijkheid der verlorenheid. Vóórt moeten zij door het doornen- en distelenbos. Altijd maar voort. De weg van de ganse aarde. Dit is niet alleen de paradijvloek, maar dit is ook de paradijs barmhartigheid. Wanneer God het u leert in uw smarteweg en in uw tranenweg, Wanneer gij krijgt te klagen, ziende op een ander,
Zij weten van geen tranenbrood
En zij hebben geen banden tot hun dood.
Hun kracht is fris.

Wanneer gij zo krijgt te klagen, omdat God u verwaardigt om de paradijvloek te dragen, gevoelig te dragen, niet in de algemene zin, maar in de bijzondere zin en het u vertroostend toevoegt, heel stil, zoals een ziel dat alleen maar kan opvangen: Met smart zult gij daarvan eten al de dagen uws levens. Is dat geen troostwoord? Daagt hier niet de Verbondsheerlijkheid? Hoe, zegt ge, kan er troost in zijn? Wanneer ge dat niet verstaat, geliefden, dan kan ik dat niet helpen. Maar wanneer God als een verpleger Zich over uw arme ziel heen buigt, en het u heel zoetelijk komt verklaren: Doornen en distelen, alles eigen schuld.

Gij zult daarvan eten van uw doornen en distelen akker, van uw doornen en distelen natuur.

Gij zult uw eigen bestaan en uw eigen verzet en uw eigen lelijkheid en uw eigen slechtheid en uw eigen zonden moeten eten.

Hoe kan daar dan troost in zijn?

Wel, omdat de Heere niet alleen van uw toestand afweet, maar dat Hij ook uw toestand komt te verklaren.

Dat Hij u niet voorbij gaat. Want dan is het Woord: Want stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren, dat is dan een opklarend woord.

Dat is dan ook een bevrijdend woord.

Dat is dan ook een vertroostend woord.

Dat is dan het Evangelie op de éérste bladzijde van de Heilige Schrift.

Dat God van uw toestand af weet en weten wil, en dat Hij u niet verwerpt mèt de doornen en met de distelen, dat de Heere nog draagt en verdraagt, dat de Heere nog spreekt en uw zieletoestand wil verklaren in een weg, waarin ge uzelf dood gezondigd hebt, in een weg van verwarring en in een weg van tegenheid, in een weg van louter verzet, in een weg waarin ge over de hardigheid en over de stugheid en over de verstoktheid van uw godonterend bestaan krijgt te klagen en waar ge u niet meer tegen verzetten kunt omdat ge een arme gevangene zijt geworden in de banden, die ge uzelf hebt aangedaan.

Dat daarin de Heere Zich nog wil uitlaten.

Dat Hij daarin nog wil afdalen.

Dat Hij daar nog het Licht van Zijn vriendelijk aangezicht in wil doen opgaan.

Want, rede gevend: gij zijt stof en gij zult tot stof wederkeren.

Daarin ligt een verklaring, daar ligt ook een bevrijding in. Daar ligt ook een troost in.

Wanneer er ooit een woord is dat een mens vernederen kan en klein kan maken, wanneer er ooit een woord is dat zegt, dat er niets is in de mens, maar dan ook niets, hem zo vernedert en zo neerdrukt op zijn knieën en hem zo indrukt in het stof, dat gij stof zijt en dat gij tot stof zult wederkeren.

Gelijk de landman moe van het ploegen

De nijgende avondschaaduw groet.

Wanneer de dagloner moe is tot hijgens toe,

Wanneer hij de avondklok hoort luiden

Die hem zoete rust toeroept, en naar huis toe wenkt.

Wanneer ge dat geestelijk gaat verstaan, dat er gelukkig een einde komt aan al dat zwoegen en aan al dat slaven en aan al dat tobben.

Dat er eindelijk een einde komt. Ja, dan worden hier wel de doodsklokken geluid.

En dat moet ge maar eens lezen, wanneer ge vanmiddag thuis zit of leest ge niet meer in het Woord?

Moet ge u niet schamen dat uw Bijbel zo gesloten ligt?

Is de Bijbel nog bij u op tafel, wie leest er eigenlijk bij u?

Leest vader of leest moeder of is het al op de kinderen overgegaan?

Hebben onze kinderen, wanneer ze tot enig onderscheid gekomen zijn, al een Bijbel van u gehad? Of was het altijd wat anders? Moesten het altijd kledingstukken zijn, moest het altijd wat anders zijn?

Gij, geef uw kinderen een Bijbel! Dat zijt ge tegenover de God des Eeds en des Verbonds, dat zijt ge tegenover de doop van uw kinderen verplicht. Uw kinderen een Bijbel! En ieder van uw kinderen een éigen Bijbel! Zouden dan Zijn beloftenissen immer haar vervulling missen en vruchteloos worden afgewacht?

Het ligt toch alleen en het gaat toch alleen van God uit.

De paradijsvloek vanwege ónze zonden.

Maar de paradijsbarmhartigheid vanwege de bewogenheid van een Drieëinig God.

Waar God de Vader Zijn recht eiste, dat Zijn wetten zouden worden voldaan, heeft God de Zoon Zich volkomen bereid verklaard en opgemaakt om daaraan te voldoen.

En is het niet de Heilige Geest, dezelfde Geest die zweefde over de wateren, wanneer er nog geen vorm was gegeven aan de dingen des stofs, diezelfde Geest die bereid is om dat alles te bewerken, maar alleen in een weg, die geen oog heeft gezien en wat geen oor heeft gehoord en wat in geen mensenhart is opgekomen.

Dat is een weg, waarin de natuurlijke Godskennis en de religie in het algemeen haar adem verliest, dat is een weg: Gelijk een beest dat afgaat in de valleien, alzo heeft de Geest des Heeren hun rust gegeven.

Dan gaat ge niet alleen aan de teugel van Gods voorzienigheid, maar dan gaat ge óók aan de teugel van Gods bijzondere Genade.

En door die beide teugels gegrepen wordt het beest van zijn eigen hoogte afgeleid en wordt gevoerd in de diepte van vernedering en van verootmoediging.

God weet het wel, dat het bij u en bij mij niet is.

Maar daarom heeft Hijzelf die weg uitgedacht en ontsloten. Hier houdt alle opvoeding, hier houdt alle natuurlijke kennis, hier houdt alle „verzameling“, hier houdt alles op. Wanneer gij meent iets te bezitten, hebt ge het wel eens ervaren, wanneer het zo stormde in uw hart en wanneer het met uw kennis was afgelopen en wanneer ge u nog angstvallig vasthield aan de weg, die God met u gehouden had, aan ervaring en aan uit reddingen en aan dingen die God u op een verrassende wijze geschonken had.

En wanneer u ook dát ontzonk hebt ge het dan wel eens ervaren, dat wanneer de duivel uw bevinding kwam aan te spreken, ja, dan moet ge toch ook bevinding hebben als de duivel uw bevinding aanspreekt, en wanneer dan de duivel uw bevinding aanspreekt in dat heilige huisje, waarin ge uzelf komt op te bergen als een sterkte, waarin ge veilig waart of liever gezegd, meende veilig te zijn.

Wanneer hij dan uw bevinding aanspreekt en vraagt: Waar, waar is nu uw God? Onze God is toch in de Hemel en Hij doet al, wat Hem behaagt. Is ge geen God in de Hemel hebt, dan hebt ge geen God.

Waar, waar is nu uw God? Onze God is toch in de Hemel en Hij doet al, wat Hem behaagt. Is ge geen God in de Hemel hebt, dan hebt ge geen God. Die God in de Hemel, Die zegt tot Zijn schepselen op aarde dat Hij zo innig liefheeft, juist omdat Hij in Zijn barmhartigheid Zich tot dat schepsel wendt: Dat is de weg, wandel in dezelve. In het stof neer gedrukt.

Op gebogen knieën ingedrukt in uw eigen verlorenheid en dan dáárin Gods genade en Gods goedheid te ervaren. Het is dan ook wel een paradox als ge het leren gaat, dat ge u buiten God gezondigd hebt. Niet alleen alles verbeurd, maar de eeuwige rampzaligheid verdiend en dat ge dan tóch Gods gunst kunt ervaren. Dus alles verbeurd en verzondigd en Gods goedheid en Gods gunst te ervaren.

Gij kunt getroost zijn en ge kunt toch uw ontroostbaarheid waarnemen.

Hoe kan nu iemand getroost zijn en toch zijn ontroostbaarheid waarnemen? Die dingen kan het verstand toch niet beslaan. Die dingen zijn niet mogelijk om het u verklaarbaar te maken, namelijk dat er maar één weg naar God is en dat is de weg van omkomen.

En dat is de weg der versterving en dat is de weg der doding. Dat dit de weg is om voor God neer te vallen en dat ge daar nu nooit kunt komen uit uzelf, want dat zou een poging kunnen zijn van louter zelfzucht en eigenliefde, dat zou een poging kunnen zijn omdat ge overtuigd zijt van uw zonde en van uw ellende en verdorvenheid.

Maar dat is toch de zaak als zaak niet.

Wanneer ge voor God krijgt neer te vallen en wanneer ge krijgt uit te roepen al de ellende van uw arme hart en al de ellende van uw arme ziel:

O, God, mag ik nog op mijn knieën komen?

O, God, ik durf niet meer.

Mag ik nou echt nog op mijn knieën komen?

Mag ik nou echt mijn mond nog opendoen?

Ik durf Uw Naam niet meer uit te spreken, want ik heb het zo nameloos verzondigd vanwege mijn driften, vanwege mijn goddeloze natuur, vanwege mijn wreedheid, vanwege mijn koudheid, vanwege mijn liefdeloosheid, vanwege mijn verzet, vanwege mijn onredelijkheid.

Wanneer ge niet anders waarneemt dat de zonde als zoveel bijen u in het aangezicht vliegen en alles u veroordeelt, uw eigen hart u veroordeelt. En wanneer het dan zo stormen kan en zo golven kan in uw ziel, dan is daar uw plaats.

Dan voor God neer te vallen.

Dan voor God te kruipen.

Met zoveel ellende en met zoveel dingen, dat ge niet anders zijt dan vleselijk en dat gr niet anders zijt dan aan het stof gekluisterd en dat ge er niet bovenuit kunt en dat ge er niet bovenuit wilt en dat ge toch dáár uit gaat roepen: Och, Heere, och wierd mijn ziel door U gered.

Dat is het, wat God alléén u geven kan, wanneer Zijn Woord gaat doen wat het zegt.

Want wanneer Gods Woord gaat doen wat het zegt, dan rijdt God uw ziel binnen.

Hebt gij dat wel eens ervaren, dat God uw ziel binnenreed?

God rijdt uw ziel binnen met de mogelijkheid van zalig worden. In de ontsluiting van de weg der verlossing.

Ja, zegt ge, daar heb ik het niet mee. Neen. Maar dan krijgt ge een oog buiten u.

En wanneer ge een oog buiten u krijgt, dan krijgt ge een open deur, waar alles gesloten was.

En wanneer God u een geopende deur geeft op gebogen knieën, in het stof des doods, wanneer gij neerligt in uw banden en in uw gevangenis, wanneer God dan zo bij u binnenkomt met de mogelijkheid van zaligworden, in de ontsluiting van Zijn eigen gewilligheid en in de ontsluiting van Zijn eigen dierbaarheid, wanneer Hij Zich beminnelijk komt te maken en wanneer het gaat gloren voor het oog van uw ziel en Hij het u toefluistert gelijk alleen een God van genade het u toe kan fluisteren:

U is een beter lot bereid, uw Heilzon is aan het dagen.

De gewilligheid Gods komt uit wanneer Hij Zich als een belovend God aan uw ziel, glinsterende tussen de traliën enigszins komt te verklaren.

Ja, zegt ge, maar dat is de zaak niet.

Een ziel die daar het onderwerp van wordt, redeneert daar niet meer over.

Een ziel die daar het onderwerp van wordt, die krijgt het uit te wenen voor God, want die heeft zelf geen ademtocht meer, maar moet vallen voor de toegenegenheid en de bereidheid van een God waartegen wij zo zwaar hebben gezondigd.

Wanneer Hij de mogelijkheid voor uw ziel opent, wanneer Hij Zijn gewilligheid aan uw ziel uitlaat, wanneer er zoveel van Hem uitgaat wanneer gij daar kreunende en steunende ligt in het stof des doods en het daaruit in uw ziel oprijst:

*Ik lig geknield in banden van de dood
Waar de angst der hel mij alle troost deed missen
Ik ben benauwd o, die benauwing, omringd door droefenissen
Maar ik riep de Heere dus aan in al mijn nood.*

Dat kan alleen omdat gij in het stof der aarde, dat kan alleen omdat gij in het stof des doods zijt ingedrukt. Dat kan alleen doordat Gods almachtige en alles overklimmende weldadigheid u daarin te sterk is geworden.

Dan rijst het, ziende op de mogelijkheid en op de gewilligheid die er door het Woord der belofte en door het Woord der ontferming door een barmhartig God in uw ziel is afgedrukt:

Gij zijt stof, gij kunt in Mij niet geloven.

Gij zijt stof, gij kunt tot Mij niet komen.

Gij zijt stof, gij kunt op Mij niet hopen.

Gij zijt stof, gij vermoogt niet.

Gij zijt stof, dat is: niets in uzelve.

Gij zijt stof, dat is onaandoenlijk, onvatbaar, onredelijk.

Gij zijt stof, alléén van beneden.

Gij zijt enkel dood in de zonden en in de misdaden.

Gij zijt stof, gij kunt tot Mij niet naderen.

Wanneer God dat zó zegt en uw hart zó komt te verklaren, zie, dan wordt er wat van Zijn mildheid in uw ziel afgedrukt, dan is er een mogelijkheid omdat God uit Zijn eigen Wezen een weg uitgedacht en ontsloten heeft.

En dat is de weg van versterving.

Stof zijt ge en tot stof zult gij wederkeren, waaruit gij genomen zijt.

Komt, laat ons zingen:

*In 't stille graf zingt niemand 's HEEREN lof;
Het zielloos lijf, gedompeld in het stof,
Kan Hem geen glorie geven;
Maar onze tong zingt, tot in eeuwigheid,
Des HEEREN lof, Zijn roem en majesteit.
Looft God, de bron van 't leven!*

Het is uit de 115e Psalm en daarvan het 9e vers.

Er is geen weg terug meer. Terug kan niet meer. Nooit meer terug. Het paradijs is gesloten.

De boom des levens is voor ons verboden.

Altijd maar voort door dat doornen- en distelenveld.

Altijd gehavend en altijd verwond en altijd in verzet tegen God. En altijd gemelijk tegen Zijn wegen en tegen Zijn werken, omdat wij niet willen zijn die we zijn.

En nu komt God het u en mij te gunnen om te zijn die we zijn. Dat gunt God ons nu dat we ontaarde ellendige zondaars zijn. Dat komt God ons te gunnen, dat we onvruchtbaar zijn, louter dwaasheid, louter onverstandigen, louter onvatbaren, niet ontvankelijk voor de wegen Gods. Dat komt Hij ons te gunnen. Dat werkt Hij door Zijn genade. Dat werkt Hij door Zijn dierbaar Woord: Gij zijt stof.

Verwondert ge u dan over uw zodanig bestaan?

Verwondert ge u dan over uw blindheid en over uw dwaasheid en over uw hardheid en over uw ongevoeligheid? Verwondert gij u dan?

Gij zijt stof, zegt de Heere.

Louter Goedheid, Liefde, spreekt u hier aan.

Weet gij dan niet dat het Vaderlijk meedogen is, dat het een Vaderlijke kastijding is wanneer Hij u doornen en distelen thuis zendt? Dat het vaderlijk is, wanneer Hij het u toevoegt: gij zijt stof? Dat het moederlijke bereidheid is gelijk de Heilige Geest zweefde over de chaos en over de wateren, toen er nog geen tijd was? En dat het ook kinderlijke gehoorzaamheid is van de Zone Gods, wanneer we dat mógen leren. Stof op stof en aarde op aarde.

En Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen en Ik zal u een vlesen hart geven.

Dat is het: dat gij tot stof moet wederkeren.

En wanneer gij tot stof zult wederkeren, dan kan dat alleen maar, omdat gij met de Zone Gods tot het stof mag wederkeren.

Want alleen omdat Hij Zijn Zoon heeft gelegd in het stof des doods, omdat Hij daar Zijn dierbare Schootzoon heeft gelegd, die Zone Gods, die in de nooit begonnen eeuwigheid bereid was om de schuld te betalen en om de straf te dragen. Die het heeft uitgeroepen op de vraag van Zijn Vader, wanneer de Vader vroeg: Wie is het die met zijn hart borg zal worden? Toen heeft Hij Zich opgeworpen om met Zijn Hart Borg te worden voor al die ongevoelige stenen, koude, wrede harten.

En in het midden van die stenen harten, in het midden van die vijandschap en in het midden van dat verzet en die onvruchtbaarheid tegen God, heeft God Zijn Schootzoon neergelegd, omdat Hij met Zijn Hart Borg zou worden voor dat stenen, koude, wrede, akelige, vijandige hart van u en van mij.

Ge vat het niet? Maar het moet ook u vatten.

De waarheid moet u gevangen nemen, en dit is de waarheid:

Dit zal Mij zijn als de wateren Noachs, dat Ik niet meer op u toornen noch op u schelden zal.

Dat is de Waarheid:

De Heere wou op mijn kermen
Zich over mij ontfermen
En Hij heeft mijn geroep gehoord.

Dat was dat geheel enige en levende hart, dat daar aan het Kruis genageld is daar op de hoogte van Golgotha, waar Hij gelegd werd in het stof des doods en waar al die stenen, harde en verweerde harten van Zijn kerk aan Hem werden toevertrouwd en waar Hij als die geheel enige Hogepriester met al de namen van Zijn harteloos volk op Zijn Hart en met al de namen van dat volk op Zijn schouders, Hij het daar heeft uit gesnikt: Vader, zij weten niet wat ze doen. Zij zijn stof en zij moeten tot het stof wederkeren en daar heeft Christus het uitgeroepen:

Het is volbracht. Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijne Geest.

En zij hebben het lichaam van Jezus genomen en zij hebben het in fijn lijnwaad gewikkeld en zij hebben het neergelegd in een nieuw graf, waarin nog niemand gelegd is geweest.

Zo heeft Hij Zijn dood gevonden bij de goddelozen en Hij is bij de misdadigers gerekend en Hij is in het graf neergelegd.

Een graf gegraven voor het Eeuwige Leven van de eeuwige ongeschapen Zone Gods.

Een graf gegraven in een vervloekte aarde.

Een graf gegraven in het hart der aarde.

En in dat graf heeft God Zijn Zoon, het allerhoogste Goed in de allerlaagste plaats neergelegd opdat zij het Leven en de onverderfelijkheid zouden hebben.

Daar is dat geheel enige Tarwegraan gezaaid opdat Hij daar Zijn volk zou vinden en opdat Hij ze aldaar zou omhelzen en zaligmaken.

Zo zult gij dan, de schapen Zijner weide, mèt Hem in het graf zijn.

Hij zet ze als schapen in het graf en de dood zal ze afweiden.

Adam stond in het paradijs niet als de onverderflijke, want hij kon verdorven worden.

Adam kon vallen. Adam kon ook staande blijven. Dat was in de weg van het Werkverbond.

Hij was daar niet de onverderflijke, maar hij heeft verderfelijkheid gezien en aangedaan immers, zij gaf haar man en hij at. En nu, in verderfelijkheid gezaaid.

Zo moet ge het zien en zo moet ge tot de aarde wederkeren. In verderfelijkheid gezaaid, met al uw ellende, met al uw nood en dood, om in onverderfelijkheid te worden opgewekt, met dat geheel enige Tarwegraan.

Want dat is de wet van het tarwegraan en de weg van het tarwegraan ook voor u en voor mij, wanneer het tarwegraan niet sterft, dan blijft het alleen. Maar wanneer het tarwegraan sterft, dan heeft het een God en dan heeft het een zalig lot.

Daarom de weg der doding.

Daarom iedere dag die God geeft in de dood overgegeven om Jezus' wil. In de weg der versterving.

Wanneer ge dat niet verstaat, God kan het u nog leren in het heden der genade. Er kan alleen maar van versterving sprake zijn, wanneer gij een verborgen omgang met God kent. Want alleen in een verborgen omgang met God zult gij de versterving leren. Dat ge stof zijt niet alleen, maar dat ge ook van alles los en van alles af moet.

Tot stof zult gij wederkeren.

Dat is nu de erfenis der ganse wereld. Ja, geliefden, dat is de weg van de ganse mensheid.

Dat is de weg zoals Jozua het zegt, wanneer hij afscheid neemt van de kerk: Ik ga de weg der ganse aarde. Niets vreemds. Maar zalig degene die het bevindelijk gevoelig leert, dat hij vóór dat de zwarte wagen komt, vóór dat ze kloppen op de blinden, en de dragers daar zijn om uw kist uit te dragen, dat ge het voordien leert dat dit woord een veel diepere gang heeft en een veel dieper inzicht, dan dat ge aanstonds naar het kerkhof gaat.

Gods kinderen worden dagelijks het paradijs uitgedreven.

Gods kinderen struikelen en vallen dagelijks.

Gods lievelingen hebben iedere dag te ervaren: Gij zijt stof, dat is: Gij zijt tot niets nut. Dat is de levensles.

Gij zijt stof, dat is, ik weet dat er in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont.

Gij zijt stof, opdat Hij het alléén zou zijn die het zou betuigen en het zou betonen voor hemel en aarde, wanneer aanstonds de graven worden geopend, ik leef en gij zult leven.

Ach, zegt ge, waar zal mijn graf zijn? Zal dat nog wel teruggevonden kunnen worden na zoveel eeuwen?

God waakt over het stof van de Zijnen.

Daarom is de belijdenis zo dierbaar en zo heerlijk: Ik geloof de opstanding der doden.

Paulus zegt daarvan: Wanneer er geen opstanding der doden is, zo is onze prediking ijdel en ook ijdel is uw geloof. Waar zal ik dan mijn graf vinden? Vraagt ge dat nog?!

Het graf, waarin die ganse kerk zal rusten is het graf van Gods dierbare Zoon. Want ze zijn met Hem begraven en ze zullen ook met Hem worden opgewekt en ze zullen ook met Hem worden gezet in de Hemel. Daarom, die overwint Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijn Troon gelijk ook Ik met Mijn Vader gezeten ben in Zijn Troon.

Die overwint om stof te zijn en om stof te blijven!

Die overwint om zondaar te zijn, om een rampzalige te zijn en te blijven in uzelf.

Daar ligt Gods barmhartigheid, daar ligt Gods dierbare Zoon.

Waarom weet gij het?

Waarom weet ge dat? Waarom kent ge dat?

Hebt ge dan uw stenen en uw harde hart en uw onverzettelikheden en uw verkeerdheid en uw domheid en uw dwaasheid en uw ongedurigheid, hebt gij dat dan niet in al uw koudheid als een dagelijks kruis, dat gij niet anders waarneemt dan uw onmacht door uw onwilligheid.

Onmacht door uw onwilligheid.

Zult ge daar bovengit komen?

Denkt gij inderdaad dat gij daar bovengit zult komen?

God drukt u, met dit woord drukt Hij u neer: Gij zijt stof en gij moet tot stof wederkeren, waaruit gij genomen zijt. Dat kan alleen wanneer wij met de Zone Gods tot het stof mogen wederkeren. Dan, zo alleen zal Hij de glorie krijgen, wanneer Hij zal staan voor het aangezicht Zijns Vaders met Zijn ganse kerk: Zie hier ben Ik en de kinderen die Gij Mij gegeven hebt. Wanneer ik u de beleving en de bevinding bij kon brengen, wanneer ik dat doen moest dan was het verkeerd.

Maar waarom verzet gij u dan zo bij het leven en bij de dood, dat gij geen stof wilt zijn?

Waarom verzet ge u er tegen, omdat ge een biddend mens wilt zijn,

dat ge een meelevend mens wilt zijn,

dat ge een dragend mens wilt zijn,

dat ge een godvruchtig mens wilt zijn, dat ge in godzaligheid daar wilt heen leven, dat gij zoudt vertellen van de Hope die in u is, dat gij verslag zoudt kunnen uitbrengen.

Waarom begeert gij het toch, dat ge het ook eens kon vertellen en verslag uit kon brengen, dat het het uur eens mocht zijn:

Komt, luistert toe gij Godgezinden en gij,
die de Heere van harte vreest,
zo zal ik u vertellen wat God mij deed ondervinden
wat Hij gedaan heeft aan mijn geest.

Gij zijt stof en al wat gij er van maken wilt dat is niet anders dan lof voor uzelf.

Gij zijt stof en alles wat gij meer wilt zijn dan stof, dat is ijandschap tegen de weg en tegen de wille Gods.

Gij zijt stof en gij zoudt verstandig willen zijn, ge zoudt leiding en richting willen geven.

Gij zijt stof, gij zoudt de weg willen wijzen.

Gij zijt stof. Gij zoudt willen zijn een voorbeeld en een toonbeeld van godzaligheid.

Gij zijt stof en uit U in der eeuwigheid géén vrucht.

Gij zijt stof, enkel onredelijkheid in uzelf, onaandoenlijk in uzelf, hard en koud en wreed en liefdeloos.

Tot stof zult gij wederkeren waaruit gij genomen zijt.

Zo alleen zult gij in verderfelijkheid worden gezaaid.

En zo alleen is er een weg naar het eeuwige leven.

Alleen door het graf. Alleen de weg naar het kerkhof. Daar!

Ja, zegt ge, maar hoe moet het dan? Gij hoeft het niet te weten en ik hoef het ook niet te weten.

God zegt, en wat wij ervan gemaakt hebben in de christelijke samenleving en op godsdienstig terrein en hoe ze dat dan op willen zeggen en hoe ze dat nu op willen tooien, dat moeten ze dan maar voor zichzelf weten, maar Gods lieveling leert het bevindelijk gevoelig vóórdát hij lichamenlijk tot stof wederkeert.

Ach, in een weg van ontbloting en in een weg van ontgronding en in een weg van krankheid en in een weg van zwakheid en in een weg van afbraak leert de mens het wel, dat hij tot stof wederkeert, en dat hij niet anders is dan gebonden aan het stof.

Of weet ge dat niet, dat ge levendig daar kennis aan hebt? Dan zijt ge een smartekind.

Juist omdat ge gebonden zijt aan het stof, omdat ge uw vleugels niet kunt uitslaan, daaraan zijt ge te kennen dat er een geloof in Jezus is in uw ziel. Ach, zegt ge, ik ken Hem niet en Hij heeft Zich nog nooit aan mijn ziel geopenbaard. Ge kunt óók leven in het donker.

Er kan een liefdesbetrekking zijn op een Jezus, die Zich nog niet heeft weggeschonken.

Er kan een liefdeshunkering zijn naar een God die Zich verborgen houdt.

Er kan een liefdestrekking zijn uit God naar uw ziel henen waardoor gij gaat beleven: O, God, wat lig ik toch gebonden aan de dingen van beneden. Stof, dat is uw onmacht. Stof, dat is uw ongevoeligheid, stof, dat is uw onwilligheid.

Daaraan weet ge het, dat ge het zo moeilijk hebt, zo nameloos moeilijk en zo nameloos zwaar op de aarde, alsof die ganse aarde aan u hangt, alsof die ganse aarde aan uw schouders hangt, dat ge zo neergedrukt en zo neergehaald wordt en dat ge voor uw eigen besef steeds dieper wegzakt in het stof des doods en het er nog zo menigmaal mee eens kan zijn, zo menigmaal er mee gaat overleggen.

Toch, het is uw lèven niet. Neen, dat kan ik God op de bodem van mijn hart laten zien.

Het is mijn leven niet, de dingen des stofs.

Maar wanneer ik God op de bodem van mijn hart laat zien, dan geloof ik nog, dat ik niet oprecht ben en dat ik nog maar mijzelf bedoel en dat ik nog maar weer zit aan de dingen van beneden.

Gij kunt er niet los van komen, maar daarom moet ge ook tot het stof wederkeren, zodat ge er aanstonds voor eeuwig van los gemaakt zult worden.

Voelt ge het niet wanneer ge hier neerzit in uw onaandoenlijkheid?

Voelt ge het niet dat ge zo koud zijt en zo ongevoelig, dat het u eigenlijk niets doet? Dat ik weer langs u heen sta te preken en dat ik weer langs u heen sta te praten?

Voelt ge het niet dat ge uzelf op het oog hebt en dat ge uzelf bedoelt?

Enkel en alleen omdat ge een gered mens wilt zijn?

Enkel en alleen omdat ge een behouden mens wilt zijn.

Enkel en alleen omdat ge een verlorene ziel wilt zijn.

Ge wilt niet verloren gaan, dat is tot het stof wederkeren.

Ge wilt niet omkomen, maar ge wilt gered worden.

Daarom is het zo'n weg die afgaat in de valleien.

Zo worden zij, Gods lievelingen, ter ruste gebracht opdat zij aanstonds met Hem zouden leven en met Hem zouden eeuwig verkeren. Zijt ge dan wel voor God neergevallen en hebt ge het weleens uit gesnikt:

O, God, ik heb U nodig voor mijn zonden.

Ik heb U nodig voor de gruwelen van mijn hart.

Ik heb U nodig voor mijn huis. In heb U nodig voor mijn dwaasheid.

Ik heb U nodig voor mijn blindheid.

Ik heb U nodig opdat Gij mij bewaart, opdat ik met het stof niet aanstonds zal verbrand worden en met het stof niet aanstonds zal omkomen.

Dan is er een droefheid in uw ziel: het geloof in God is een armmakende daad en het geloof in de Heere Jezus Christus bezorgt u een schreiend en een wenend leven. Want zo zult gij over de aarde gaan.

Wat worden die dingen toch spaarzaamelijk bij ons gevonden, volk? Want ach, wanneer dat bij ons gevonden werd, dan zou het ook wel openbaar komen. Dat is niet te bedekken. Dan kunt ge niet jaar in jaar uit daarhenen gaan. Ach, zegt ge, zeg nog eens wat. Ja. Dan wens ik het u toe, dat ge met die Kananese vrouw, geliefden, blijft aanhouden en zegt: Mijn dochter is deerlijk van de duivel bezeten.

En dan gaat ge het ervaren: Toen kon Jezus niet langer voor haar verborgen blijven.

Wanneer ge zo met uw loodstaat en met uw nood en met uw onredelijkheid en met uw zonde en schuld voor God komt, dan kan Hij niet langer verborgen blijven. Want daar heeft Hij Zich voor geschonken, daar heeft Hij Zich voor gegeven, opdat gij mèt Hem tot het stof zoudt wederkeren.

Dat is bij u en bij mij niet mogelijk, geliefden.

Maar dan wordt ge een schuldig mens, schuldig aan de aarde. Dan wordt ge schuldig aan de Hemel en dan kunt ge vanwege uw schuld en vanwege uw stoffelijkheid en vanwege uw ellende niet tot God naderen. Dan neemt gij het zo waar, dat de afstand zo ver en zo groot is.

Gij neemt het zo waar, dat gij zo belangeloos zijt, zó belangeloos, dat de Hemel u niet bekoren kan en de hel u niet verschrikken kan.

Zó alléén zal Christus u dierbaar, noodzakelijk en gepast worden.

Maar het gaat álles van Hem uit.

Het gaat alles van Zijn Vader uit.

Het is alles de bediening van de Heilige Geest.

Want Hij wordt néergelegd in uw en in mijn doodstaat.

Hij wordt neergelegd tussen de stenen harten van zijn ge voelloos en blind en dwaas, godonterend volk in zichzelf. En in dat lage neerdalen wat God Zijn Zoon doet.

Wat zal dan uw vrucht zijn? Een schuldig mens.

Wat zal dan de vrucht zijn? Waarachtige bekommernis over uw zonden.

Dat kan niet verborgen zijn. Dat kan niet verborgen blijven.

Ach, zegt ge, voor het uiterlijke en voor de mensen. Dat kan niet verborgen zijn in het verborgene.

Ik stort voor U uit mijn ganse hart. Gij zijt een Toevlucht te allen tijde.

Dan gaat het zo zwaar wegen, het gewicht van het stof en van de aarde en van de ellende, dat ge krijgt te kruipen waar ge dan kruipen wilt. De één kruipt in de schuur, de ander op de deel en de vierde voor zijn bedsteetje. Maar waar is de plaats uwer kruipingen?

Waar is de plaats van de neerdrukkingen in het stof?

Wanneer ge het krijgt uit te kermen: O, God, mijn ganse ziel en lichaam hijgen en dorsten naar U in een land, dat dor en mat van droogte brandt, waar niemand lafenis kan krijgen.

Neen, geliefden, dan kunt gij het niet langer bedekken uw schande, uw schuld.
Dan wordt het er uit geperst door de Heilige Geest.
Dan legt gij u gewillig neer voor de dood.
Dan legt ge u gewillig voor het graf.
Want we zijn verloren in de eerste Adam en we gaan verloren in de weg van ontdekking van zonde en schuld en gruwelijkheid.
En dat kan alleen in het licht van de Tweede Adam.
God komt nooit alleen zonde te ontdekken.
God komt altijd zonde en genade gelijktijdig te ontdekken.
Ach, zegt ge, ik zie er niets van.
Wanneer ge de zoetheid en de mildheid Gods gaat proeven in de ontdekking van uw zonden en in het blootleggen en levendig maken van uw schuld, dan ligt daar al zoetheid in, dan proeft ge in de ontdekking en in de ontbloting reeds de genade en de zoetheid van een bereidwillig God.
Dat is het lage afdalen wat God doet in uw hart en in uw leven.
Daarom wordt ge niet verteerd.
Daarom wordt ge nog niet weggeworpen.
Daarom ga dan heen om uw zwerftocht door de wrede en wijde werkelijkheid van een vervloekte aarde en buigt dan nogmaals uw knieën voor het aangezicht Gods en klaagt het bij hem: O, God, ik weet het niet meer en ik durf Uw Naam op mijn lippen schier niet meer te nemen, maar mag ik hier dan nog mijn knieën buigen, mag ik mijn mond nog tot U opendoen?
Wanneer het zó bij u is, dan zijt ge door de genade Gods aangeraakt.
Dan omhelst ge het woord: Gij zijt stof. Ja, Heere.
Kijk eens, dan kunt ge u hier al eigenlijk dood onder schreeuwen. Daar kunt ge u onder dood wenen. Gij zijt stof. Dat God u daar niet mee wegslingert, dat God u daar niet mee wegwerpt, maar dat God uw toestand komt te verklaren dat er nu nooit een vezeltje, een aasje leven van uw akker zal komen, dat er van u nooit een zucht naar God op zal gaan, tenzij dat die dierbare Schootzoon in uw stof wordt neergelegd als dat geheel enige Tarwegraan. Dat gij zoudt leren dat ge tot het stof moet weerkeren, waaruit gij genomen zijt. Eindelijk, eindelijk toch zullen we daarvan verlost worden.
Daar komt dan toch wel zeker enige dankbaarheid op in uw hart.
Niet lang zal het lijden duren, draag nog slechts kort uw kruis.
Het zijn slechts weinige uren en dan zijt ge voor eeuwig thuis.
Wederkeren.
Dat moeten wij aanstonds allemaal, want we zijn vergankelijk en we zijn van gisteren.
Maar het wederkeren met die geheel enige dierbare Schootzoon des Vaders, die in het stof des doods is neergelegd, opdat Hij dáár Zijn Kerk zou vinden, Zijn kerk zou omhelzen en Zijn kerk met Hem begraven, ook aanstonds weer met Hem zou worden opgewekt in onverderfelijkheid en in onvergankelijkheid.
Aanstonds.

Wat aanstonds?

Dan draagt men haar met statie uit haar woning
In klederen rijk gestikt tot hare Koning.
Dan zullen daar de blijde zangers staan,
Dan zullen daar de speellien op de harp en cimbels slaan,
En dan zullen al Zijn fonteinen binnen u wezen.

Dan is de stof hier gebleven.

Dan is het graf hier gebleven.

Dan zijt ge eeuwig bij Hem, waar uw ziel hier zo onuitsprekelijk naar kon verlangen, en nu zijt ge zalig geworden omdat Hij bij u kwam.

En nu zijt ge zalig geworden, omdat Hij in u kwam.

Nu zijt ge zalig, omdat Hij u mede nam en omdat Hij u niet losliet, omdat Hij het op zich genomen had opdat Hij aanstonds tot Zijn Vader zou zeggen: Ziet, hier zijn ze, al die stenen harten die Gij Mij gegeven hebt, al die mensen des stofs.

Hier zijn ze.

Maar door Uw almachtige genade, waar Gij het hebt willen nemen uit Mijn dierbaar bloed en Mijn zoen- en kruisverdienste, staan ze hier herboren, gerechtvaardigd, geheiligd, zonder vlek en zonder rimpel eeuwiglijk.

Zie, dat is uit Zijn overwinning, geliefden.

Zie, dat is uit Zijn zegepraal.

Dat de kerk aanstonds zal ervaren dat het alleen is, dat Hij naar u en naar mij heeft omgezien.

Ziet ge deze waarheid van vanmorgen als een belofte?

Of als een straf?

Gij zult tot stof wederkeren.

Verlost, voor eeuwig verlost.

Heeft God dan beantwoord de klacht die ge menigmaal uit en met de kerk van weleer en thans: Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezès doods?

Ik dank God. Door Jezus Christus, onze Heere. Halleluja.

Amen.

O, Heere. Wij weten het niet.

Maar Gij waart de stille Toehoorder en Gij hebt alles ge-hoord en beluisterd.

Het is alles bij U bekend.

Wilt Gij ons genadig zijn.

En wilt Gij met Uw Licht en met Uw Waarheid ons de Schriften openen en doen verstaan, opdat ook wij, op weg naar het graf, in de voetstappen van Adam, in de weg der ganse aarde, maar bovenal in de voetstappen van Uw dierbare Heere Jezus, in de voetstappen van de Zoon des Mensen, aanstonds uit dit paradijs hier beneden uitgedreven in mogen gaan in het paradijs hier Boven.

Amen.

Onze slotzang zij uit de 69ste Psalm en daarvan het 14e vers:

*Gij, hemel, aard' en zee, vermeldt Gods lof;
Laat al wat leeft Zijn trouw en goedheid prijzen;
Want God zal aan Zijn Sion hulp bewijzen,
En Juda's steên herbouwen uit het stof.
Daar zal Zijn volk weer wonen naar Zijn raad,
God eeuwig hun Zijn volle gunst betonen;
Daar zullen zij, Gods knechten met hun zaad,
Zij, die Zijn naam beminnen, erf'lijk wonen.*

Gaat thans heen in vrede.

De Heere zegene u en Hij behoede u,

De Heere doe Zijn aanschijn over u lichten en zij u genadig,

De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede.

Amen.

Voorzang Psalm 90, vers 1 en 2.

Votum:

O, Heere.

Diep en steil afhankelijk staan wij hier voor Uw Heilig Aangezicht. Ontbloot van alle ware Godskennis, zijn we niet anders dan ledige vaten voor Uw Heilig Aangezicht en nu is het alleen, wanneer Gij redenen neemt uit U zelve, alleen wanneer Gij het water beroert, alleen wanneer Gij het veulen komt te ontbinden. En wanneer zij dan zullen vragen: Waarom ontbindt gij het veulen! dat het dan mag wezen: Omdat de Meester het van node heeft in dit morgenuur.

Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 94ste Psalm en daarvan het 8e vers:

*De HEER zal, in dit moeilijk leven,
Zijn volk en erfdeel nooit begeven;
Het oordeel keert, vol majesteit,
Haast weder tot gerechtigheid;
Al wie oprecht is van gemoed,
Die merkt het op, en keurt het goed.*

In het gewone leven is alles gewoon, behalve genade.

Als dat komt, dan kunnen wij het niet op.

Als dat komt, dan raken wij het spoor bijster, als dat komt, dan blijft er niets op zijn plaats, als dat komt dan zult ge ervaren dat 's mans huisgenoten zijn vijanden zijn.

Want dit is het, dat we dan de aller zoetste en aller bekwaamste Heelmeester hebben te leren kennen, want dan komen onze kwalen open.

Wanneer genade komt, dan wordt het verleden geopend en het heden wordt geopend en de toekomst wordt ontsloten.

Wanneer genade komt dan wordt ons de kruis- en drukweg ontsloten.

Wanneer genade komt in ons leven, dan doet het niet iets aan ons.

Want genade is niet te vatten voor het natuurlijk verstand.

En al hebben we nog zoveel kennis opgedaan, wanneer we met de Kerke Gods in en uit gaan, wanneer we het aan vaders knie en aan moeders schoot hebben geleerd, wanneer we nog zoveel hebben verzameld, dan weten we met ons verstand en met de rede nog niet, wat of genade is.

Want we hebben genade nodig om genade te verstaan en om genade te aanvaarden.

Dagelijks nieuwe grond in Christus te mogen vinden, dat is genade.

Wanneer God dan komt met genade, zegt ge: Blijft er dan niets op zijn plaats?

Neen, geliefden, dan blijft er niets op zijn plaats. Want dan komt God u zelf op te nemen en dan zet Hij u op uw plaats in uw verlorenheid in de eerste Adam.

Dan zet Hij u buiten, buiten het paradijs als een helwaardig en als een vloekwaardig mens.

Dan vergaat u eigenlijk gezegd hemel en aarde.

Genade.

Dat is het grootste wat een mens kan overkomen in dit leven. Want dan gaat het zingen in zijn ziel:

*De God des Heils wil mij ten Herder wezen
Ik heb geen gebrek, ik heb geen gevaar te vrezen.*

Over die gang in het geestelijk leven hadden wij ons voorgesteld in dit morgenuur te luisteren.

En we kozen daartoe onze tekst uit het u voorgelezen schriftgedeelte.

Het is bij de Profeet Ezechiël, het 28ste hoofdstuk, het 24e vers, het eerste gedeelte, waar wij het woord aldus lezen:

“En het huis Israëls zal geen smartenden doorn noch wee doende distel meer hebben”

Geen doorn en geen distel meer

ziedaar het onderwerp.

De Paradijsvloek gehandhaafd.

De smartelijkste weg gegaan.

De Goddelijke Verbondstrouw verheerlijkt.

Proberen wij tot God te naderen: Zingen Psalm 115, vers 6 en 7:

*Vertrouwt op God, gij allen, die Hem vreest;
Hij is altoos hun schild, hun hulp geweest.
De HEER was ons gedachtig.
Zijn zegen blijft op Israël verspreid;
Aärons huis is die ook toebereid;
God is getrouw en machtig.*

*Elk, die Hem vreest, hoe klein hij zij of groot,
Wordt van dat heil, die weldaân, deelgenoot.
Hij zal ze groter maken,
En z' u, zowel als 't kroost, dat gij bemint,
Dat nevens u, zich aan Gods wet verbindt,
In dubb'le maat doen smaken.*

Wie peilt de smartende wroeging in het hart van Adam en Eva, wanneer zij daar samen, zwaar leunend op en elkaar ondersteunend, de poort van het paradijs uitgaan.

Wie peilt hun smart en hun verdriet en hun zelfverwijt, wanneer ze daar worden uitgedreven uit de Hof van Eden, wanneer wij onze voorouders daar zien gaan, gebogen onder een last die niet te dragen is.

Het is alsof de Schepping treurt.

Het is alsof er een rouwfloers is geworpen over de ganse natuur.

Het is alsof de vogels zwijgen, de bloemen hun geur inhouden, de takken van het geboomte als zo vele rouwfloersen afdruipe.

Wij zien ze daar gaan.

Later moeten wij het leren, dat wij dat zelf zijn. Want alleen is deze gang te verstaan, wanneer wij het in de praktijk der Godzaligheid krijgen te beoefenen, dat wij dagelijks schier uitgedreven worden uit het paradijs.

Dan gaan we het verstaan, dat wij in hun lendenen waren. Maar dan ook alleen, omdat de Liefde Gods zich over ons heeft uitgelaten en ingelaten. Want wij weten deze dingen niet, wanneer we ze zo zien gaan.

Dat mysterie van de val en dat mysterie daar in het paradijs. Dat het nu zó moest gaan.

Wij heffen onze hoofden op en we zien omhoog en we weten niet en we kunnen niet verstaan.

En we staren als het ware in een donkere nacht, wanneer we ze daar beiden voor ons zien, een vervloekte aarde tegemoet.

En zo hebben zij hun wereldreis aangevangen.

Wij heffen onze hoofden omhoog en durven eigenlijk niet goed.

En toch is het alsof wij het ruisen van zeer vele wateren horen. Het is alsof de toppen der paradijsbomen gekust worden door het aanrollen van een wonderschone melodie. En daar horen wij het.

En toch, wie hoort het dan alleen door genade?

Dat die blauwe hemel, die daar welft over een verloren paradijs en over een uitgedreven mensheid, zich horen laat:

Zo min de Hemel ooit uit Zijne stand zal wijken
Zo min zal Uwe trouw ooit wankelen of bezwijken.

Neen, Adam en Eva die gaan daar, maar ze gaan niet alleen.

God is ook op de weg.

God is ook bij hen.

God heeft Zijn schepsel nooit losgelaten.

Christus heeft de mensheid nooit los kunnen laten.

Hij was de Scheppingsmiddelaar. Hij was het Woord, Hij was de Logos. Hij ging met hen mee op de weg.

Toen Adam viel begon het lijden van de Christus.

Of denkt ge, dat het lijden van de Christus eerst dan alleen begonnen is wanneer Hij is afgedaald in het embryo van Maria?

Denkt ge dat het toen eerst begonnen is in de eerste trap van Zijn vernedering? En toen Hij geboren werd in Bethlehem's stal en neergelegd in de voederbak die daar was?

Neen. Het lijden van de Christus begon toen Adam viel.

Wie kan dat verstaan en wie kan en durft dat peilen, geliefden? Christus liet de mensheid niet los en Christus liet Zijn Vader niet los. Immers Hij was de Borg in de nooit begonnen eeuwigheid, toen er nog geen schepping en nog geen schepsel was, toen heeft op de vraag Christus geantwoord:

Wie is er die met Zijn Harte borg zal worden?

En Hij die in de schoot des Vaders was, heeft Zich toen alzo verklaard en bereid verklaard, als de schuld-overnemende en schuld-uitdelgende Borg.

En zó gaat Hij daar met die mensheid mee op een vervloekte aarde.

Neen, Hij blijft in de schoot Zijns Vaders en tóch gaat Hij mee. Hij houdt Zijn Vader vast.

Onverstoorbaar en onverbreekbaar is de band tussen Christus en Zijn Vader. Maar Hij houdt ook de mensheid vast.

Zo gaat Hij met hen mee. Zij zijn wel uitgedreven, maar Hij heeft ze niet ledig weggestuurd.

Zij zijn wel uitgedreven, maar ze zijn niet naakt weggestuurd.

Zoals ze daar gaan: Gerechtvaardigd, geheiligd, onder de schaduw van de Hand Gods, gaan ze daar hun wereldreis doen.

In dit morgenuur is Ezechiël onze man.

Profeten denken klaarder en zien veel verder dan de gewone mens.

We zien Ezechiël daar voor ons op die oudtestamentische kansel. Het is een wonder oud kerkgebouw.

Die kansel staat daar in het midden van het schip der kerk tegen één van die zware pilaren geleund.

Wie heeft Ezechiël daar op gebracht?

Wij zien geen kerkenraad, wij zien niets van die stoet. En toch staat daar Ezechiël. Hij is daar door God Zelf opgebracht en God heeft het hem toegefluiserd: Mensenkind.

En dat Mensenkind, dat houdt nu Ezechiël nederig en klein.

God heeft hem opgebracht en gezegd: Mensenkind.

Hoeveel keer lezen wij dat niet in het boek van Ezechiël?

Telkens en telkens weer, om hem maar bij zijn afkomst te bepalen.

Dat heeft iedere prediker nodig.

Maakt Jerusalem haar gruwelen bekend.

En zo heeft Ezechiël de kerk van de oude dag Gods oordelen en gericht aangezegd. Maar niet alleen dat. Hij mocht ook daarna komen met de allerdierbaarste beloften en de allerdierbaarste toezeggingen Gods over het huis van Israël.

"En voor het huis van Israël zal geen doorn en geen distel meer wezen".

Dat is voor hen die het verstaan: Zalig hij, die in dit leven Jacobs God ter Hulpe heeft.

Jacobs God ter Hulpe om bij uw schuld te komen.

Jacob Gods ter Hulpe om bij uw vloekwaardigheden te worden gebracht.

Jacobs God ter Hulpe, opdat ge u zelve als een helwaardige en als een doorbrenger zult leren kennen.

Dat zijn de gaven van Jacobs God en van Israëls heerlijkheid, wanneer ge daar naar God krijgt te vragen en wanneer ge daar als een boeteling krijgt te pleiten.

Jacobs God en Jacobs Kracht, wanneer ge daar neergedrukt wordt in het stof des doods en wanneer ge daar uw eigen doemwaardigheid krijgt te beamen en uw eigen helwaardigheid krijgt te omhelzen.

Wanneer ge door die belichting en door die Genade des Heiligen Geestes gaat zien, dat die aarde was vervloekt. Gelijk God het uitgesproken heeft, dat die aarde zou voortbrengen doornen en distelen, en dat ge daarvan zoudt eten al de dagen uws levens.

Wanneer wij dat verstaan dan kan dat alléén door de Heilige Geest, want anders gaan wij bij de oppervlakte daarheen. En dat het leven een leven van teleurstelling is en van moeite en verdriet, weten we niet.

Dat we dagelijks onze kleren scheuren en ophalen aan de doornen en distelen van een wereld die daar ligt in het boze. Ja, dan kunt gij dat uitmeten zoveel als ge wilt en dan is het waar. Want zo verschrikkelijk kunt gij het niet zien en zo ontzettend kunt gij het niet maken, of het is nog veel erger. Zo verscheurd als het ligt, zo diep rampzalig als wij weggezonden zijn door de val. Maar wanneer wij het gaan verstaan, beleven: Is er een smart gelijk Mijn smart?

Dan worden we neergezet bij de man die daar, ja zegt ge, bij de man, die daar neerzat op de puinhopen van Jerusalem. Bij de godvruchtige ziener, bij Jeremia worden we dan neergezet, als hij klaagt, dat de Trooster van zijn ziel verre is geweken, wanneer hij daar uitroept: Wie heeft er een smart gelijk mijn smart? Of met Job op de ashoop.

Maar we blikken iets verder, omdat de pijn ook verder ligt. Dan zien wij daar op de hoogte van het kruis daar buiten de legerplaats van elk verstoten. En gij, mijn ziel, gij verstootte Hem bovenal.

Want we zijn niet anders dan dat goddeloze voorgeslacht.

Of heeft Judas dat gedaan?

Of hebben de Romeinse krijgsknechten dat gedaan?

Heeft die Joodse kerkenraad dat gedaan?

Neen. Wanneer we dat gaan verstaan, dat we zèlf een doorn en een distel zijn. Wanneer we dat smartelijk gaan beleven, dat we als een zodanige, als vrucht van de zonde branden van vijandschap, dan zwijgen we daar en dan worden we stil in schaamte. Dan worden we gelaten, zegt ge.

Dat zou wel genade zijn, want wanneer we stil zijn, dan worden we stil gemaakt.

En wanneer wij stil gemaakt zijn geworden, dan zijn we stil onder God.

En dan gaan we het woord verstaan, dat we zo dikwijls op onze lippen nemen, dat zo overbekend is in de samenleving van Gods kinderen en ook van het oppervlakkige Christendom. Het algemeen genoemde woord: Mijn genade is u genoeg.

Wie heeft dat woord niet op zijn lippen genomen en wie heeft dat woord niet herhaald en wie kent dat woord niet? Maar hebt ge wel eens mogen rusten in de stilte van dat woord?

Mijn genade, die is niet van u en die wordt ook niet van u. Ge moogt die genade wel genieten, ge moogt die genade wel proeven en smaken, ge moogt ook de kracht en de sterkte van die genade wel ervaren.

Maar het is Mijn genade.

Het was ook Mijn paradijs en het blijft Mijn paradijs.

Ge krijgt nooit iets in eigen beheer. Ge moet niet denken: ik heb dat wel eens ervaren en ik heb dat wel eens mogen proeven en smaken. Ge kunt niet leunen op een rechtvaardig zijn of een rechtvaardig doen in u zelve, of op vóórgaande genade. En dan gaat gij het met mij beamen, dat juist dat overbekende en dikwijls gebruikte en misbruikte woord: Mijn genade is u genoeg; dat we er zo weinig nog van weten van die genade. Dat wij die diepte niet kennen en die hoogte nog veel minder.

Maar Mijn genade is u genoeg, waar het aardrijk is vervloekt om uwentwil, zo zal het u doornen en distelen voortbrengen en met smart zult ge daarvan eten al de dagen uws levens.

Ge hebt het uzelf aangedaan. En toch, God verwijt niet.

Het is een dierbaar woord enerzijds, waar het anderzijds zo een verschrikkelijk woord is.

U overkomt dan ook geen vreemde zaak, wanneer gij daar wenende en treurende over de aarde gaat en wanneer gij u telkens openhaalt en haakt aan de doornen en distelen van de paradijsvloek. Zij u dat dan geen vreemde zaak!

Echter wanneer God het tegen u zegt, dan druipt daar iets af van de eeuwige bergen, dan druipt daar iets af uit het Vaderharte Gods.

Dan druipt daar iets af uit de gewilligheid van de Borg.

Dan druipt daar iets af van de zoete vertroosting van de Heilige Geest. Dan gaat het u niet voorbij, namelijk dat het niet alleen een natuurlijke beleving is en een smartvolle weg, wanneer gij daar over een vervloekte aarde moet gaan en doornen en distelen uw dagelijks deel zijn, zodat gij niet voor- of achteruit kunt.

Maar wanneer we het geestelijk mogen ervaren, geestelijk.

Met smart zult ge daarvan eten, van dat vervloekte aardrijk.

Met smart zult gij dan ervaren, dat Ik u met doornen kom te omtuinen en dat Ik een heiningmuur om u trek, dat ge de weg naar uw boelen niet meer kunt vinden.

Doch niet alléén met smart, ja óók met smart, maar dan zit er weer zoetigheid in die smart en dan zit er weer zoveel mildheid in die straf en in de verdrukking. Dan ontdekken we in de vloek ook de achtergrond, omdat God ons zegenen wil, omdat God ons behouden wil.

Wanneer ervaart gij het dan? Met smart zult gij daarvan eten, wanneer gij daar neerzit of daar henen gaat. Ik heb mijn tranen onder 't klagen tot een spijze dag en nacht.

Dat zijn de dagen uws lévens.

Dat zijn de ogenblikken, dat ge léven hebt aan uw ziel.

Dan wordt ge door de Heilige Geest bedauwd en bediend, want dan wordt ge moe onder uw eigen slechtheid, dan wordt ge moe onder uw eigen verdorvenheid, dan wordt ge steunende en kreunende onder uw eigen verlorenheid en onder uw eigen stugheid en vijandschap en verzet. Onder uw eigen doornen- en distelennatuur, dat gij u in het geweer zet tegenover God en de naaste.

Dat kan alleen, wanneer gij léven aan uw ziel hebt. Leven aan uw ziel. Ja, alleen dan kunt gij het smartelijk ervaren. Dan zult gij daarvan eten. Dan moet gij uw zonden en uw schuld gaan eten. Dan moet gij dat ervaren: Wee mij, dat ik zó heb gezondigd.

Ge zegt: Is dat léven aan mijn ziel?

Ja, dat wist David, wanneer hij het uitroept: Gun leven aan mijn ziel, dan looft mijn mond. Uw trouwe Hulp stier mij in rechte sporen.

Dan looft mijn mond, wanneer ik God met zonde en schuld mag dienen, dat wil zeggen, daarmee berouwvol en gebogen onder de paradijsvloek voor Zijn Aangezicht mag bukken in het stof der aarde.

En dat rechte spoor, dat kan alleen God u wijzen. God gaat daar met Zijn mensheid de paradijspoort uit. Ze zijn uitgedreven en ze worden hééngedreven.

Uitgedreven uit het verloren paradijs.

Heengedreven naar het paradijs dat hierboven is.

De Boom des Levens is voor hen hier afgesloten.

Maar de Boom des Levens, die hierboven daar middenin het paradijs Gods is die komt hun te wenken en die roept het hun toe:

Die overwint, die zal gegeven worden te eten van de Boom des Levens. Die overwint om met zijn armoede en met zijn ellende en met zijn verlorenheid en met zijn honger en met zijn dorst en met al zijn zonden en walgelijkheid voor God te blijven liggen.

Die doornen en distelen die groeien niet alleen buiten u op die aarde die daar ligt in weer en wind, maar die doornen en die distelen die groeien op de bodem van uw hart, op de akker van uw persoonlijk leven, op de akker van uw huwelijksleven, die groeien rondom uw tafel.

Ja, zegt ge, mijn kinderen als olijfplanten rondom mijn tafel. Uw vrouw als een heerlijke wijnstok aan de zijde uws huizes. En toch, wat leert ons genade, wat leert ons, wanneer we leven aan onze ziel krijgen?

Dat het bij ons niet anders is dan een schreeuwende leegte en een verlegenheid om God, dat is leven aan uw ziel.

God gaat met de mens de paradijspoort uit. Dat is de weg van de gevallen mensheid. En toch, de mens zal aan zijn bestemming beantwoorden. Daar is God God voor.

De Liefde neemt geen verlies. En juist omdat God God is, de Onveranderlijke, Die het grote antwoord op de zonde gegeven heeft. En dat was Zijn Zoon.

Ja, Christus is het antwoord op de zonde.

Christus is het antwoord op alle wereld- en alle levensleed. Wanneer Hij aanstonds zal komen op de wolken des hemels dan zullen wij Hem zien als het grote en het éنية Antwoord op alle mysteries van dit leven, op alle wereldraadsele en op alle vragen en op al de waaroms van uw eigen arme hart. Wanneer we Hem zullen zien.

Wanneer we Hem al mogen zien hier, gij weet het wel in de weg van ontgronding en in de weg van ontbloting en in de weg wanneer zonde en schuld openkomt. Wanneer we Hem dan mogen zien glinsteren tussen de traliën.

Wanneer Hij dan een blik werpt in uw arme ziel. Want immers, dat doet Hij toch! Tegen een vrome Petrus zegt Hij, wanneer Petrus Hem van de lijdensweg wil afhouden en zegt: Heere, dat zal U geenszins geschieden, dan zegt Hij tegen die vrome Petrus : Ga achter Mij, satanas.

Maar wanneer diezelfde Petrus Zijn Meester staat te verloochenen en te vervloeken daar bij het vuur van de Hogepriester, dan ziet Jezus naar Zijn discipel heen en dan is het in het hart van Petrus : Gij, Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods. Dan wordt het weer eens leven aan zijn ziel en gaat hij uit, bitterlijk wenende.

Wanneer ge daar dan begraven ligt onder de doornen en onder de distelenheg van uw eigen schuld en van uw eigen verfoeilijkheid, wanneer ge daar ónder bedolven en begraven ligt, is het u dan nooit overkomen, arm kind van God, dat wanneer ge zó wanhopig en zo neerslachtig waart, dat ge een streep door uw genadestaat haalde en dat gij niet alleen in twijfel waart maar ook in opstand tegen de wegen Gods, ja, dat ge toen de hand op de mond moest leggen vanwege de beleving van uw doornen en distelennatuur, is het u dan nooit overkomen dat Hij als die geheel Enige Zich over u heen heeft gebogen en het u toegeroepen: Gelijk een lelie onder de doornen is Mijne vriendin onder de dochteren.

Zo wist Hij toch wel, waar gij gevallen waart en zo wist Hij toch ook wel waar gij neder laagt.

God weet wel waar Zijn schuldig kind ligt te kruipen. God weet wel waar Zijn ongelukkig kind de knieën buigt op een plaats, waar geen plaats meer voor haar is en waar ze zelf moet bekennen: Ik weet het niet, want ik neem zoveel hardigheid en zoveel verstoktheid in me waar; zou het wel ooit eens echt genade zijn geweest in mij, dat er toch wel eens een woord in mijn ziel kwam, dat ik niet kwijt kon en dat ik nog niet kwijt kan en dat woord dat was: U is een beter lot bereid, uw Heilzon is aan 't dagen. En dat het sinds niet anders is dan een verergering en een verwildering in uw leven en in uw hart vanwege de doornen en vanwege de distelen. Dat het nochtans bij u is gebleven, dat er tóch wel een lichtstraal in uw ziel is gevallen. Want sindsdien hebt gij géén leven meer in de dingen van beneden, al zijt ge er onder begraven. Sindsdien is er wat anders gevallen in uw ziel, want ge werd sindsdien gevangen gehouden door die blik der Liefde, door die geheel "ENIGE ADEM" die over u heenstreek toen ge niet kon geloven en toen er bij u niet anders was dan een schreeuwen, niet anders was dan een huilende wildernis.

Onvruchtbaar, onvatbaar, onbekwaam, onredelijk, ja, dat er zoveel verzet in uw hart was, dat ge u inderdaad als een kind des duivels kwam waar te nemen.

En daarnaast, daarnaast? Toen hoorde God, hij is Mijn liefde waardig. Want waar kunt u anders mee komen dan met de ellende van uw bestaan. Waar kunt ge anders mee komen dan met uw ongenoegen en wrevel. Waar kunt ge anders mee komen dan met allerlei begeertes, die van God af zijn.

En wanneer ge daar dan mee màg komen en het zo voor Hem mag uitgieten, en ge kunt het niet meer voor Hem uitgieten. Er is niet anders overgebleven dan doornen en distelen die uw leven en die uw hart verscheurden, er is niet anders overgebleven dan een wond, die naar God openstaat, een wond, omdat gij u van Hem had losgescheurd.

Maar God bleef en uw wond weende, omdat ze van God was losgescheurd.

Weet ge daarvan sinds die ure van die afstanden, van dat van God af zijn? Dat dat doornen- en dat distelenveld tussen de Heere en tussen uw ziel is ingeschoven?

Alles eigen schuld, alles moedwil.

En! Daartegenover een God, Die Zich niet onttrok, maar een God Die dicht bij u was, juist in die hachelijke ogenblikken. Want anders was de duivel allang met u gaan slepen. Of ge had u verloren in de Noordpool van de zelfmoord. Maar omdat ge vastgehouden werd door de Zuidpool.

Van het "Maranatha" Jezus komt!, zijt ge nog uitziende in 'n smachtend verlangen. En ligt het op de bodem van uw hart:

Ik blijf Hem al de dag verwachten!

Ja, dan gaat het zingen in uw ziel met een kerk, die door Gods Genade neergebogen is in het stof des doods: Psalm 66 vers 2:

Al 't aardrijk smeekt U, neergebogen,
en heft de schoonste psalmen aan.

En uit die doornen- en distelahaag waaronder gij besloten ligt, uit die doornen- en distelahaag die u het weglopen verhindert, want het was Zijn genade om u met doornen en distelen te omtuinen, opdat gij de weg naar uw boelen niet zoudt vinden, uit die doornen- en distelahaag bloeit de Kruisroos op.

Daar is Golgotha.

Daar is die geheel Enige in Zijn gewilligheid en in Zijn dierbaarheid. Want er zou voor dat huis van Israël geen doorn, geen smartende doorn en geen weedoende distel meer zijn.

Dat zal en dat is alleen omdat die Kruisroos uit die doornenheg van onze diepe verlorenheid en van onze hel en doemwaardigheid is opgegroeid. Omdat die Zone Gods, die Zijn Vader niet kon loslaten en die ook Zijn mensheid niet kon loslaten, omdat Hij met ons meegegaan is in dat doornenpad. Hij heeft de distel vertreden en Zijn voeten zijn doorgraven en Zijn handen zijn gewond en Zijn klederen zijn gescheurd en Zijn rug is doorploegd en Zijn zijde is doorstoken.

En uit die doornenheg heeft Hij Zijn doornenkroon laten vlechten. En omdat Hij uit die doornenheg die doornenkroon heeft doen vlechten, waarmede Hij gekroond is op de dag van de blijdschap Zijns Harten, toen was het met recht: Gij hebt Mij in het hart, o, Vader, meer vreugd gegeven dan alle anderen smaken in de tijd, die, bij koren en most wellustig leven, in hunne overvloed verblijd.

Kijk, dan komt de Borg in uw leven, de schuldovernemende Borg en de schulduitdelgende Borg. Dan neemt Hij uw doornen weg, opdat gij een eeuwige vrijheid zoudt krijgen. Ja, dat gij door Zijn wonden en door Zijn Middelaarswerk zoudt mogen ingaan in de vreugde uws Heeren.

Dat is de vreugde uws Hééren, want alzó zegt de Heere Heere tegen het huis van Israël.

Dat is de vreugde die daar is in het hart van God de Vader, in het hart van God de Zoon en in het hart van God de Heilige Geest, dat Hij Zijn volk kan weldoen en dat Hij Zijn volk kan zegenen, omdat God voor God voldaan heeft en zo verzoening heeft gebracht, want Hij is om onze overtredingen verwond, ziedaar, en onze zonden die heeft Hij gedragen en de straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem. Hij is de aller-beminnelijkste Leraar, Hij is de aller-beminnelijkste Heelmeester, Hij is de allerzoetste Heere Jezus. Hij staat het ons niet toe dat we enige grond buiten Hem hebben. Hij staat het ons niet toe dat we enige sterkte buiten Hem zouden hebben. Hij staat het ons niet toe dat wij enige vertroosting zouden proeven en smaken dan alleen: In Zijn wonden onze zonden. En dat...

Voor het huis van Israël.

Zijt ge daar bij?

Zijt gij ook onder die getelden?

Dan hebt ge met Jacob geleerd dat ge een bedrieger waart, en dat ge u zeer zeker de eeuwige rampzaligheid zoudt eigen maken en dat ge met een gestolen... welneen, met een gestolen zegen. Of heeft Jacob die zegen niet gestolen toen hij daar kwam onder zijn blinde vader en wanneer hij daar onder de mantel van zijn oudste broeder verscholen de zegen van zijn godvruchtige blinde vader Iza k ontving.

Maar hem werd niet toegestaan met die gestolen zegen Kanaän in te gaan.

Hij werd opgekeerd, hem werd gevraagd:

Hoe is uw naam?

En toen in de poort van Pniël is het geschied, toen hij daar door ging als een kreupel mens. Maar toen was het niet meer Jacob, toen was het Israël. En om nu bij dat Israël geteld en gerekend te worden zult gij niet vreemd moeten zijn aan de Jacobsweg, zult gij niet vreemd moeten zijn aan de Jacobsnatuur, zult gij niet vreemd moeten zijn aan al de hebbelijkheden die er in Jacob lagen.

Dan echter zal er voor het huis van Israël geen smartende doorn en geen wee doende distel meer zijn.

Was dat ook uw Reddingspoort? Gaat ge daar wel onder gebogen?

Kent ge daar uw slapeloze nachten van?

Wanneer uw ziel, neen niet alleen uw kleed, niet alleen uw uitwendigheid. Want ach, dan hebben we het al gauw heel erg moeilijk.

Maar wanneer ge innerlijk verscheurd wordt, wanneer de vloek op uw ziel wordt gedrukt, wanneer ge het gaat bekennen: O, God, er is niets in mij, dat naar U vraagt.

Om zo voor God open en bloot te komen, onder de slingerstenen van de vorst der duisternis, en onder de moeilijkheden van uw lichaam, onder kruis en druk in allerlei smartewegen, dat ge dan zo voor God open komt en het eerlijk gaat belijden: O, God, in het diepst van mijn ziel heb ik U voor al mijn ellende niet nodig, dat we niets in ons hebben dat naar God vraagt, dat Hem behoeft, maar dat het ons zo koud laat en dat we zo onaandoenlijk zijn, dat we ons zo onvatbaar waarnemen en dat dat juist die smartende doorn en die wee doende distel is.

Want ge kunt zelf met uw smart en met uw weedom niet bij God komen. Want ge ziet uzelf als zo onoprecht en als zo onwaar, zelfs wanneer gij Hem in alles zoudt nodig hebben, dan ziet ge uzelf nóg niet anders dan als een zèlfzuchtig en als een egoïstisch mens, die telkens en altijd maar weer en onder alle omstandigheden zichzelf op het oog heeft en zichzelf bedoelt, als een mens van beneden, als een doorn in uw verzet tegen God en de naaste, als een distel in het vereenzamen van de naaste. Want als we één ding goed kennen of kunnen dan is het dat we elkander zo eenzaam maken vanwege onze zelfzucht en vanwege ons egoïsme.

Over de zodanigen is Gods Heil.

Dat kunt ge hieraan weten, dat er tweeërlei bewijs is dat ge tot het huis van Israël behoort. Ja.

Een inwendig bewijs en een openbaar bewijs.

Daar zult ge uw familietrek met de Jacobsgemeente of liever gezegd met Israëls Huis leren kennen.

Een inwendig bewijs, dat gij het niet kunt en durft ontkennen, dat er vrede is, een diepe vrede tussen God en uw ziel.

Hoe kent ge dat, waaraan weet ge dat, zult ge vragen.

Hoe konden Adam en Eva getroost en ontroostbaar uit het Paradijs gaan?

Hoe kan dat nu? Dat gij tegelijk verloren en behouden zijt? Wanneer gij mij vraagt naar die dingen, dan blijf ik inderdaad het antwoord schuldig. Want hier roepen wij uit: O, diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods. Onder die Paradijsvloek besloten enkel en alleen omdat God zou bewijzen God te zijn en dat Hij heeft een Arm met macht en Zijn vermogen zo groot is.

Zo groot, dat Hij bij u kan komen, dat Hij in alles met u wil zijn.

Vlees van uw vlees en been van uw been.

Dat Hij in uw vloek en in uw zonde is ingegaan. Neen, dat Hij een vloek voor u is geworden en dat Hij zonde voor u is gemaakt.

Als ik dat wonder vatten wil, staat mijn verstand vol eerbied stil.

Ja, zegt ge, een innerlijk bewijs van vrede dat mis ik nog. Dat is uw zaak. Dat kan ik niet helpen.

Dat is alleen uw kant.

Het woord der verzoening dat in ons gelegd is, dat prediken wij u in dit morgenuur.

Haast u dan om uws levens wil en laat het in uw ziel zijn.

Ik zal nooit mijn zadelriem ontbinden

Voordat ik Jezus eens zal vinden.

Is er dan geen haasten om uws levens wil?

Ach, zegt ge, als gij het eens wist hoe geesteloos en hoe trouweloos en hoe traag en hoe ongevoelig ik me waarneem en hoe verkeerd ik me wel gevoel.

Is dat u dan een innerlijke smart? Ach, zegt ge.

Is het u dan een innerlijke smart dat ge die innerlijke smart zo vaak mist?

Is er een schreeuwen onder die doornen en die distelen?

Een droefheid onder uw eigen vèr van God af zijn?

Want ieder kind van God krijgt daar zijn deel aan. Niemand ontkomt daaraan, aan die paradijsvloek, aan die doornen en aan die distelen.

Vrede?

Ja, dan kan er zoveel strijd en zoveel moeite en zoveel storm en onweder niet zijn. Gij verdrukte, door onweder voortgedrevene, gij ongetrooste.

Dan spreekt u die hemel die daar welft en koepelt boven u in dat hemelse blauw van de Trouw Gods: Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen en Ik zal u op saffieren grondvesten. De saffieren. De saffieren van Zijn trouw en zoutverbond. Ja, dan gaat ge wel de smartelijkste weg, maar het is toch de weg achter de Borg aan. Want anders waart ge allang omgekomen en weggesleept in die weg.

Ach, zegt ge, ik weet het niet hoe of dat is.

Dat kan u ook alleen maar door de Bediening en de Bedauwing van de Heilige Geest bijgebracht worden, want dan komt ge aan dat innerlijke bewijs toe, en dat is:

Dat Christus Zich niet aan u openbaart, maar dat Christus zich in u openbaart, gelijk de Apostel zegt: Want het heeft God behaagd Zijn Zoon in mij te openbaren.

Met alle openbaring aan u en voor u en tot u, dan is er nog geen innerlijke verandering en dan is er nog geen innerlijke verbrijzeling. Dan kan er wel een handelen zijn over de smarten en over het leed des

levens en over het Paradijs in zijn verlorenheid. Maar dan hebt ge die innerlijke vrede niet. Want dit is het wonder van de innerlijke vrede en dat is de vruchtelijke, de zoetelijke zang van de kerke Gods:

De God des Heils wil mij ten Herder wezen.

Hoe is dat?

Dat is het innerlijke bewijs. Want de Herder, de Goede Herder, die daar Zijn leven uitsnikte op de hoogte van het kruis als die geheel Enige Paradijsroos, Die openbaart Zich in Zijn schaap, Die openbaart Zich in Zijn kudde.

Zo hebt gij het te leren, opdat gij u niet zoudt verliezen in een uitwendige reformatie en in een uitwendige godsdienstige gang.

Maar de Herder komt in het schaap. En het schaap mag zich dan verliezen in de Herder.

Want Hij heeft de doorn en de distel in Zijn vlees gedragen.

Kent gij, kent gij, die Naam dan nog niet,

Die Naam draagt mijn Heiland, mijn Lust en mijn Lied. Ach, zegt ge, dat is maar een kinderversje.

Als de kinderen zullen ze worden, zo klein en zo blij.

Maar, zegt ge, er is nog een ander bewijs, er is ook nog een openbaar bewijs dat ge tot dat huis van Israël behoort. Ja. Dan zult gij een kruisdrager zijn. Dan zal moeite en verdriet en verzet ook uw deel zijn.

Dan zullen de volkeren rondom u als zoveel doornen en zoveel distelen zijn, omdat ze u niet verdragen kunnen en gehaat zult gij worden om Mijns naams wil.

Die volkeren rondom Israël, Tirus en Sidon en Moab en Ammon.

Hier wordt verhaald hoe Jacobs huis, hoe Israël het moeilijk had.

Zie, daar ga ik nu niet op in, ik stippel het alleen maar even aan, opdat ook gij zoudt verstaan dat er een openbaar bewijs was, dat ge bij dat volk behoort, waarvan de eeuwigheid zal getuigen en daveren:

Zij zullen U van alle kant, o dierbare Christus,

Zelfs uit het aller verste land, want de einden der aarde waren Uwe bezitting.

Vereren met geschenken.

Onder die belofte ligt de Kerk.

Ja, zegt ge, maar ik heb geen belofte gehad.

Ach, geliefden, wij willen niet scherp en wij willen niet ondeugend en wij willen niet lelijk tegen u zijn, maar de meesten van u vluchten in de benauwdheid. De meesten van u vluchten in een toestand. De meesten van u vluchten in hun moeilijke weg, in hun eigen heimelijke gronden.

Laat ik het niet verder hoeven uit te meten, maar ge hebt uw benauwdheid liever dan de God des Heils.

Ge hebt uw benauwdheid liever, want dan moet ge verloren gaan en gij wilt een gered mens zijn.

Neen, ik stap hier van af.

De beloften zijn in Christus Ja en Amen.

De beloften zijn, diep doorgedacht, ook alleen maar aan Christus gedaan.

En omdat ze aan Christus gedaan zijn, daarom zijn ze ook in Hem Ja en Amen.

Die geloven mag, ge moet niet geloven, ge moogt geloven.

Neen, Ik zal ze vrijwillig liefhebben, zegt God.

Maar zij hebben Hem ook vrijwillig lief. God heeft dat huis van Israël onvoorwaardelijk aanvaard en het huis van Israël heeft God onvoorwaardelijk aanvaard.

Was er dan geen doornen- en distelenveld meer tussen?

Ziet, het is een ganse vlakte geworden tussen de Christus en tussen Zijn gekenden. Want er is zoveel vuur, liefdevuur van de Christus uitgegaan, wanneer Hij zegt: Ik ben gekomen om vuur op de aarde te brengen en ziet, het is alrede geschied, dan werpt hij vuur in de doornenbos en in de distelenheg, opdat Hij zou verbranden en opdat Hij zou vlak maken en behouden.

Verstaat gij het niet? Neen, zegt ge, ik versta het niet.

Weet dan dat dit de werkplaats van Gods eeuwige Liefde, het doornen- en distelenveld is van de vervloekte aarde.

Weet dan dit, dat God het Hoogste Goed heeft neergelegd op de laagste en op de gruwelijkste plaats, in een vervloekte aarde.

Daar, in het midden van uw zonden en in het midden van uw doornen- en distelennatuur, dat is de werkplaats van Vrije Genade.

Dan wordt het goddeloze volk en daar legt ge uw hand op uw doornen- en distelenbestaan, op uw doornen- en distelenhart, dan wordt het goddeloze volk welhaast tot as.

Zeg het mij eens, kind van God, kunt gij u tegen dat liefdevuur van de Christus nog langer verzetten? Kunt ge en durft ge u nog langer verzetten tegen die genegenheid en tegen die gewilligheid, dat Hij u niet alléén de Paradijspoort uitstuurde, maar dat Hij met u uitgedreven wilde worden tot aan de einden der aarde, opdat gij ten slotte den Beelde Zijns Zoons gelijkvormig zoudt worden.

Is er dan niets meer op te lossen tussen God en mijn arme ziel?

Gode zij dank door de overwinning die in Christus Jezus is, niets!

Het is alles, alles gedaan opdat gij de prediking en de belofte zoudt verstaan en ervaren: De Geest des Heeren Heeren is op Mij. Christus, de geheel Enige, opdat U gegeven zou worden sieraad voor as.

De as uwer doornen- en uwer distelennatuur, die in de vurige oven der beproeving en der loutering van de huishoudelijke werkzaamheden van een Drieënig God, die met Zijn Paradijsvloek u een eeuwige zegen wilde bereiden.

Die zult gij dan ook eeuwig loven, gij huis van Israël!

De belofte kan er zijn en dat ge tóch niet anders ziet dan het tegenovergestelde. Want zo is het meestal, wanneer God met Zijn belofte en Zijn Woord en met Zijn toezeggingen komt, dan ziet gij het tegenovergestelde, en dan brult er alles tegenin. Dan zijn alle spotters en alle duivels los, in het doornenveld.

Daarbij, onze natuur is zo, dat wij ons nog zo menigmaal verschuilen daarin, in dat doornenveld. Dat wij vanwege dat alles God niet kunnen zien.

Heeft het de Heere in de weg gestaan? En Hem staat het niet in de weg. Hij is een belovend en werkend God.

En gij ziet het tegenovergestelde zegt ge, want het is alsof de zonde levendiger wordt en de hel los is.

Hij is een belovend God. Waarom?

Omdat Hij een vervullend God is. Omdat Hij een Waarmaker van Zijn Woord is. Dat is onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Wanneer Hij dan nog vertoeft, zo verbeidt Hem, Want Hij zal gewisselijk komen. Het komen is van Zijn kant en de Gewilligheid is van Zijn kant.

Gij krijgt de genade ongevraagd, en onverdiend.

Maar de genade wordt u toegepast omdat Hij Zichzelf daartoe verplicht heeft en Zichzelf daartoe onder ede heeft gelegd.

Uw trouw, zingt de Kerk, is groot, Uw trouw zal nooit vergaan.

Al wat Gij ooit beloofd hebt zal bestaan.

Gij gelooft het niet.

Gij kunt en gij weet niet te zeggen dat gij God kent, dat gij zijt als het huis van Israël. Dat is dan toch ook het belangrijkste niet, dat gij God kent.

Maar dit is het belangrijkste, dat God van uw bestaan af weet en dat God u wil kennen in het midden van uw doornenveld.

Zo hangt het dan niet van ons gevoel en van onze kennis en van ons geloof af.

Maar het hangt alléén aan Jacobs God en aan Izaaks Verwachting.

Het hangt alleen van de bereidwilligheid van die geheel Enige, Die uit Israël is voortgekomen.

Moet ik nog meer zeggen? Ik weet het niet. Om er nog iets aan toe te voegen alleen dit:

Het is Gods voornemen om u alles te schenken om niet. En gelijk een moeder haar kinderen aan tafel roept, wanneer daar de spijze staat op de dis, dan zijn alle ogen van die kinderen op die moeder.

En zó geeft God Zijn Kerk, zo geeft God Zijn schepsel, ja zo geeft Hij al het gedierte des velds een spijze te Zijner tijd. En wanneer gij u nu bij dat gedierte des velds uit genade leert kennen, zoals Asaf het uitriep: Ik ben een groot beest bij U.

Wanneer gij het hebt leren kennen, dat de belofte werkelijkheid in het leven van uw hart is geworden: Gelijk een beest dat afgaat naar de valleien zo heeft God mij van verlorenheid tot verlorenheid en van diepte tot diepte en van doornenveld tot doornenveld geleid.

En wanneer dan aller ogen op Hem zijn, zo zult gij het ervaren:

Niets kan Zijn hoog besluit ooit keren, 't blijft van geslachte tot geslacht.

Een besluit, dat ge zo verloren zoudt liggen in de éérste Adam.

Het besluit dat gij zoudt opgewekt worden in de twééde Adam.

Want de eerste Adam ging met eerbied gesproken niet alleen de Paradijspoort uit, maar werd vergezeld door een belovend en een besturend en een bewarende Hand Gods. Zo kwamen zij samen in de Volheid des tijds op Golgotha aan. En nu zijn zij daar samen gekruisigd; Christus de schuld-overnemende en de schuld-uitdelgende Borg, Christus gekruisigd en Zijn mensheid verscheurd.

Zo zult gij het leren dat de doorn en de distel u geen smart en geen weedom meer zal brengen.

Want dan zijn we met Hem gekruisigd.

En dan zijn wij met Hem gestorven.

Dan zijn we met Hem begraven.

En dan? Ook met Hem opgewekt.

Ook met Hem gezet in de hemel.

Wat een uitzet voor het huis van Israël.

Maar hier zal de wee doende distel wel blijven en de smartelijke doorn.

Maar dan, dan is alles voorbij.

Ja, Gods kind mag het hier bij ogenblikken wel eens ervaren dat het voorbij is. Dan beleeft ze dat innerlijke bewijs, waar ik daarstraks een ogenblik van repte.

Dan zijt ge in de Vierschaar Gods en in de vierschaar uwer consciëntie gerechtvaardigd. Dan is dat toegepast, dat die smartende doorn en die wee doende distel er voor u niet meer wezen zal en vergeving van zonden, vernieuwing des geestes en een recht ten eeuwiggen leven u geworden is.

Zo heb ik iets van de uitzet van de kerke Gods mogen verhalen.

Maar wanneer ge het aanstonds zult aanschouwen, zal er niets anders overblijven dan het Lam, dan de Lofzang, dan de aanbidding: Gij, Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed.

Komaan, we nemen afscheid.

Het is het voornemen Gods u alles te geven om niet.

Amen.

O, Heere, leer ons alzo onze dagen tellen, opdat wij een wijs hart mogen bekomen, opdat Uw woord ons niet voorbij zal gaan, maar opdat Uw woord ingang hebbe in ons hart, opdat wij door Uw woord en door Uw Geest geteeld mogen worden en opdat die smartende doorn en die wee doende distel, die onze ziel en ons leven zo verwondt en verwoest en onze samenleving en ons huwelijksleven en alles wat er dan ook maar wezen mag, Heere, dat die belofte aan onze zielen mocht worden toegepast.

Geeft het dit arme volk wanneer ze huiswaarts gaan, want ze hebben in de beleving van de doornen en de distelen het bewijs en het onderpand dat ze dat aanstonds voor eeuwig niet meer zullen ervaren.

Amen.

Uit de 102e Psalm en daarvan het elfde vers:

't Zal met blij gejuich Hem loven,
Die, uit Zijn paleis van boven,
Israels leed en ongeval
Eens in gunst beschouwen zal;
En gevang'nen in hun zuchten
Horen, als zij tot Hem vluchten;
Om hen uit de wrede kaken
Van den dood eens los te maken.

Gaat thans heen in vrede:

O, Vader, dat Uw liefde ons blijk.

O, Zoon, maak ons Uw beeld gelijk.

O, Geest, zend Uwe troost ons neer.

Drieënig God, U zij al de eer.

Amen.

Voorzang Psalm 42, vers 3 en 6.

Votum:

Onze Hulpe en onze verwachting sta in de Naam des Heeren Heeren.
Die hemel en aarde schiep door het Woord van Zijn kracht.
Die trouwe houdt en eeuwig leeft en nooit laat varen de werken Zijner handen.
Genade, barmhartigheid en vrede worde u geschonken van God, de Vader,
En van Jezus Christus, Zijn eengeboren Zoon, onze Heere,
Door de Bediening van de Heilige Geest.
Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 25ste Psalm en daarvan het 9e vers:

*Sla op mijn ellenden d' ogen,
Zie mijn moeite, mijn verdriet;
Neem mijn zonden, uit meêdogen,
Gunstig weg, gedenk die niet.
Zie mijn haters, daar 't getal
Vast vermeêrt van die mij vloeken,
En die rusteloos mijn val,
Heet en wrevelmoedig zoeken.*

God noemt Zijn volk de Zijnen en Hij blijft Zijn volk de Zijnen noemen, ook wanneer zij het op het aller ellendigst en op het aller afschuwelijkst voor Hem verzondigen.

God blijft ze de Zijnen noemen in hun ontrouw, in hun omzwerven, in hun onredelijkheid, in hun vijandschap, in hun verzet.

Hij blijft ze de Zijnen noemen al staan ze met gebalde vuisten tegen de Hemel, al vloeken ze, al steigeren ze tegen God op.

Hij blijft ze de Zijnen noemen, want het is de roem van Jezus een verloren volk en een verloren zaak voor het aangezicht Zijns Vaders te brengen, om ze daar aanstonds eeuwig te verheerlijken en Hij het Zijn Vader zou zeggen: Ze waren Uwe, en Gij hebt ze Mij gegeven. Zie hier ben Ik en de kinderen die Gij Mij gegeven hebt.

De Zijnen noemt Hij ze, en als Zijn oogappel bewaart Hij ze. Ook al staan ze op het punt om zelfmoord te plegen, dan nog noemt Hij Zijn volk: de Zijnen.

Omdat Hij een Verbondsgod is.

Omdat het van Hem is uitgegaan: Nooit feilen in Mijn trouw, noch Mijn Verbond ooit schenden, ik zal nooit herroepen hetgeen Ik eenmaal heb gesproken.

Al staat gij op het punt om een streep door uw genadestaat te halen en niet alleen in twijfel en in wanhopigheid neerzit, maar wanneer er zoveel dofheid in uw gemoed is, en wanneer ge zo geheel overwonnen zijt, door uw eigen bestaan en door de vijand die op u werd losgelaten.

Want ze zouden geen macht hebben, wanneer het hun niet van God gegeven was, opdat gij zoudt leren, dat ge als een genadeloos mens in u zelve zult blijven.

Gods lieve kinderen moeten ieder ogenblik om genade bedelen. De genade van 's morgens daar kunnen zij het 's middags niet meer mee doen, en dan is het voor hun besef menigmaal alsof ze nog nooit genade gehad hebben, alsof ze geen God voor hun hart hebben.

Ja, dan is het wel voor hen, dat God rijk en groot is in de bemoeienissen van dit tijdelijke leven, maar het andere, daar staan ze zo ver buiten.

En dan lijkt het menigmaal alsof God zich in een loerende beer verandert en de kerk het uitroept: Gij berooft mij van kinderen, en de "waaroms" zich vermenigvuldigen en gij uit het pad der vragen niet meer uitkunt en gij op de plaats van uw afbraak wordt neergedrukt op uw knieën en de wanhoop in uw ziel zo is

gevallen, dat er niets maar dan ook niets anders over is gebeven dan een door onweder voortgedrevene, een ongetrooste, ja, een verkeerd mens die het uitroept: Laat me maar en kijk maar niet meer naar me om.

Zie dat is nu de God des Eeds en de God des Verbonds die dan nóg niet loslaat en Die nóóit laat varen de werken Zijner handen.

God gaat niet terug in Zijn liefde.

God gaat door, omdat Hij op de zonde antwoordt met Zichzelf!

Om dit enigszins te verstaan hadden wij ons voorgesteld in dit morgenuur te luisteren naar het woord van de profeet Ezechiël, hij was de mond des Heeren, het 36e hoofdstuk het 11e vers het laatste gedeelte, waar wij het woord van onze tekst aldus lezen:

“ja, Ik zal het beter maken dan in uw beginselen; en gij zult weten dat Ik de HEERE ben”.

Beter dan voorheen

Na Gods straffende gerechtigheid.

Na Gods herstellende gerechtigheid.

In Gods bevestigde gerechtigheid.

Beter dan voorheen. Dat zal wat wezen.

Zoeken wij eerst het aangezicht des Heeren.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort, door met elkander te zingen uit de 68e Psalm.

Wij noemden u uit de 68e Psalm en daarvan het 6e vers het laatste gedeelte en het 7e vers geheel:

*Al laagt g', o Isrel, als weleer,
Gebukt bij tichelstenen neer,
Toen gij uw juk moest dragen,
En zwart waart door uw dienstbaarheid,
U is een beter lot bereid:
Uw heilzon is aan 't dagen.*

*Gelijk een duif, door 't zilverwit,
En 't goud, dat op haar veed'ren zit,
Bij 't licht der zonnestrallen
Ver boven and're voog'len pronkt,
Zult gij, door 't Godd'lijk oog belonkt,
Weer met uw schoonheid pralen.
Wanneer Gods onweerstaanb're hand
De vorsten uit het gånse land
Verstrooid had en verdreven,
Ontving zijn erfdeel eed'ler schoon,
Dan sneeuw, hoe wit zij zich vertoon',
Aan Salmon ooit kon geven.*

Naakt en kaal en dor en woest liggen daar de eens zo schone en vruchtbare landauen van het land der belofte. Het oordeel der verwoesting heeft zijn werk volkomen gedaan. De ravage is geweldig.

De bloem van de natie is gevankelijk weggevoerd.

De vorsten van Juda ze zijn gevloden als herten voor hun vervolgers. Het grootste gedeelte van de bevolking is in ballingschap daarheen geleid en het zijn slechts weinigen die arm zijn en die woning zoeken tussen de overgeschoten ruïnes of die enige hutten in het veld hebben gebouwd.

O, gij bergen Israëls, O, gij land der beloften!

Doch zo zal het niet blijven. Neen, zo zal het niet blijven. De volkeren hebben wel gejuicht en de vijand is wel opgesprongen. En toen Jeruzalem verwoest was en Juda gevankelijk weggevoerd toen hebben ze gedacht: Nu is het het einde van het volksbestaan van Israël.

Maar zij hebben voor de zoveelste maal misgerekend.

Want genade heeft altijd het laatste woord in het leven van Gods lieveling en genade heeft altijd het laatste woord in het leven van de kerk van Christus.

Wanneer uw vijandin over u opspringt, dan moogt ge zeggen: Juich niet over mij, mijne vijandin, want wanneer ik gevallen ben dan zal ik wederom opstaan. Ieder ander volk dat valt zal niet opstaan.

Maar wanneer Gods volk valt en wanneer Gods kind op een schrikkelijke wijze struikelt en wegzakt, dan is God de enige Grond en Waarborg, dat Zijn kind weer zal opstaan.

Want Gods kind is een kind met een toekomst.

Het is het enige volk op aarde met een toekomst en een TEGOED. En uit die toekomst leven zij.

Uit die toekomst glanst hun een werkelijk verschiet tegemoet.

Uit die toekomst worden zij bediend.

Hoe weet ge dat?

Wel, weet ge dan niet, dat uw verleden u aanklaagt, dat het zo schrikkelijk verzondigd is.

Weet ge dan niet dat het een schreeuwend heden is in uw zonde en in uw zwakheid en in uw blindheid en in uw dwaasheid.

En gij durft niet aan de toekomst te denken. Die toekomst, met zoveel vragen die om antwoord schreeuwen, de toekomst, waarin gij beslissingen moet nemen.

En toch leeft ge uit die toekomst.

Hoe weet ge dat?

Wel, de voorsmaak bij ogenblikken en dat gij eens iets van te voren moogt proeven, wat God toch wel is en wat God nog blijft en wat God voor u zijn zal. Wanneer ge terugleidende genade krijgt.

Wanneer ge herinnerende ontferming krijgt, en God houdt Zijn vinger eens bij de verschillende mijlpalen op uw levensweg, dan blijft er voor u niets anders dan schade en schuld en schaamte en schande over.

En toch! Gij waart niet vernield.

Er was in al die tegenheid en er was in al datgeen dat u aanklaagt en wat u beschuldigt en veroordeelt nog zoveel goedheid en zoetheid van God in gemengd, dat de goedertierenheden des Heeren u tot bekering bewogen, en dat ge tot geen bekering komen kon.

De goedertierenheden des Heeren en Zijn uitreddende hand bewogen u om tot bekering te roepen en ge kont er niet komen.

En zo is het heden tegen u, en God kwam het nog te verzwaren door U te brengen in de smeltkroes en in de oven der beproeving en ge verstond het niet, want ge had harde gedachten van de Heere.

Gij verstond het niet, want er was geen vernedering en er was geen vertedering, er was geen bukken en buigen in ootmoedigheid voor uw God. En de Heere ging dóór!

Zo was het ook met Zijn Israël van de oude dag.

Stad en tempel waren verwoest. Juda en Jerusalem was in gevangenis.

Het ganse land was verstoord en de vijand juichte.

Maar God sprak tot Nebukadnezar: Ik was wel een weinig toornig over Mijn volk, want God had hem als een geselroede gebruikt, Ik was wel een weinig toornig over Mijn volk, maar gij hebt ten kwade geholpen.

En Nebukadnezar is teniet gedaan. En Babel is ondergegaan en het is een woning der draken geworden, het is een huilende wildernis. Maar dat volk dat is gebleven.

En nu moet ge niet denken, dat Nebukadnezar en zijn macht Jeruzalem hebben verwoest en zijn tempel in brand hebben gestoken. Dat hadden de Joden zelf gedaan.

Wat zegt ge? Daarin lag toch immers de oorzaak, namelijk in hun onbekeerlijkheid.

Wanneer God ze onder de roede deed doorgaan om ze te brengen onder de band des Verbonds, omdat er bij hen geen vernedering was en dat er bij hen geen vertedering was, geen boetvaardigheid en geen ootmoed.

Toen ging God door.

Toen ging God door in Zijn gerechtigheid.

Zo is het in het leven van dat volk geweest en zo gaat het nog, wanneer gij tot de getelden behoort.

Dat zijn zij die onder de handen des Tellers zijn doorgedaan.

En wanneer ge onder de hand des Tellers zijt doorgedaan, dan krijgt gij de littekenen van Jezus Christus te dragen, omdat Christus in u lijdt en omdat Hij u tot de Zijne wil maken.

Ja, de Joden hebben zelf de stad verwoest, dat wil zeggen, zij waren zelf de oorzaak van al die ellende.

Sion was zo Sion geworden en Jeruzalem was zo Jeruzalem geworden en Juda was zo Juda geworden en ze waren zo "het volk" geworden. Zij waren Abrahams zaad en zij waren kinderen van Mozes. Zij waren de gekenden des Heeren. En met dat alles hadden zij zichzelf en hadden zij Jeruzalem groot en potsierlijk gemaakt. En toen heeft God de roede over hen uitgestrekt.

En dat lag alles in hun eigen onbekeerlijkheid en in hun eigen onverbrokenheid en in hun voornaamheid.

Daarom hoeft het u niet te bevreemden wat u overkomt en wat mij overkomt.

Wanneer God een volk oproept van het noorden of wanneer God een volk oproept van het zuiden en wanneer, Hij het hun toelaat dat onze erfenis wordt verbrand en onze huizen verwoest en onze gestalten en hoogstens neergeworpen, en onze heerlijkheid vergaat.

Ik heb u gekeurd in de smeltkroes der ellende.

Zo komt de Heere Zelf het land woest en ledig te maken in uw huis en in uw leven.

Maar omdat God daarin is n.l. in de weg van Zijn straffende gerechtigheid, omdat Hij uw en mijn zonden niet mis kan kijken. Al is de Heere lankmoedig en al draagt en verdraagt de Heere, Hij kijkt uw en mijn zonden niet mis. Dat kan Hij niet, omdat Hij heilig en rechtvaardig en wijs en goed is.

Dan laat Hij een ander gaan, maar Hij laat u niet gaan.

Hij laat die andere volkeren en die andere natiën gaan, maar Hij gaf aan Israël Zijn wetten, die moesten op Zijn wegen en Zijn wonderen letten en zo wou Hij met geen volkeren handelen, want ze zouden en zij moeten in Zijn wegen wandelen. Dat was *Zijn Juda* en dat was *Zijn Jeruzalem*, dat was *Zijn Israël*.

Mocht gij er ook bij gevonden worden, dan zult ge aan handen en voeten gebonden worden en gij zult een prop in uw mond krijgen en gij zult als een gebodene onder heerschappij uwer vijanden door moeten en zij zullen over u spotten en zij zullen met u lachen en zij zullen zeggen: Was dát Jeruzalem, waren dat Gods heerlijke bergen?

Wanneer ge op een zodanige wijze aan de kant van de weg moet neerzakken zoudt ge dan niet verbaasd staan en zoudt ge dan niet verwonderd zijn, wanneer de Heere Zich nochtans over u heen boog en wanneer Hij het u dan nóg toefluisterde: Vrees niet. Ik ben het. Ik ben uw heil alleen.

Wanneer Hij het liefste van uw hart afscheurt, wanneer Hij in een weg van afbraak met u handelt, wanneer Hij afsteekt in ravijnen van verlorenheid en gij in krankheid neerligt en wanneer gij geen beterschap ziet rijzen niet alleen, maar wanneer de gruwelijkheden van uw bestaan zo open komen dat gij het gaat leren, dat gij Gods heilige tempel zelf in brand hebt gestoken met uw vijandschap, wanneer ge gaat verstaan, dat gij Jeruzalems heerlijkheid zelf naar beneden hebt gehaald met uw eigenwillige godsdienst en met het doen en laten, wat niet anders is dan eigenliefde en zelfbehoud, omdat gij niet onder uw God wilde bukken en buigen.

Wanneer Hij u leidt op de weg, dat gij u lostrok omdat gij zo voornaam waart in u zelve en het zèlf wel kon. Zo wou Hij met geen volkeren handelen. Maar met Israël handelde Hij wel zo.

En wanneer dan daar het ganse land verwoest is en wanneer ze daar zuchten aan de wateren van Babel en wanneer ze daar bespot worden en wanneer ze daar horen het sarren van de vijand:

Zing ons dan eens één van uwe tempelzangen? Ge waart immers vroeger zo'n zangeres.

Zing ons nu één van de liederen Sions die jullie daar deed horen op de top van Sion en die daar ruisten over de glooiingen van de Moria. Doe ons dan één van die liederen horen.

Kent ge die spotters?

Kent ge die benauwers?

Hebt ge niet in vroegere en voorgaande tijden met een teer hart uw knieën gebogen.

Hebt ge vroeger niet in verbrokenheid des gemoeds uitgeroepen: Heere, ai maak mij Uwe wegen door Uw Woord en Geest bekend?

Was het niet in uw begin, dat gij de Heere zo nodig had en dat ge gedurig toevlucht tot Hem nam?

Dat ge in het allerkleinste zó afhankelijk waart, dat ge geen besluit durfde te nemen. Ge durfde uw kind niet uit te sturen om een boodschap te doen, ge zaagt hun afhankelijkheid en hun kleinheid. En wanneer ge ze dan heenzond, dan moest moeder haar knieën buigen en vragen: Och Heere, gedenk aan mijn kind en geef wijsheid en verstand. Weet ge het nog, dat ge toen de Heere na wandelde? Door bezaaide en door onbezaaide wegen, dat het zo teer lag in uw gemoed en dat gij Zijn Woord in het verborgene opsloeg of er nog eens een onderwijzing of een vertroosting voor u bij mocht wezen.

Wat lag het toen afhankelijk. Wat lag het toen nauw.

Maar, gij hebt de weldadigheid uwer jeugd vergeten.

Toen hebt ge God na gewandeld door bezaaide en onbezaaide wegen.

Maar gij hebt het allemaal vergeten, want gij waart, ja, wat waart ge geworden? Groot en sierlijk. Gij waart een mens met genade geworden, gij waart een mens met uit reddingen, gij waart een mens die door God geholpen en door God gezegend werd, gij waart een mens die onderscheiden was van de volkeren der aarde.

En gij zijt daar niet mee vernederd. Want Israël ging er zo groot op, dat ze uitgeleid waren uit Egypte en als een verkoren en als een uitgeleid volk de woestijn door en Kanaän ingeleid. Maar de Heere zegt: Gij zijt Mij als de kinderen der Moren. Heb Ik de Filistijnen niet geleid uit Kaftor en de Syriërs uit Kir. Dat waren óók uitgeleide volkeren. Gij zijt Mij als de kinderen der Moren.

Er bestaat voor God geen onderscheid, want Hij is het die een zondaar zoekt, ook een zondaar in Zijn volk en de goddeloze rechtvaardigt om niet. Israël is voor Israël de grootste vijand geweest.

Weet ge het dan niet, dat gij de grootste vijand zijt van uzelf!

Zo was Sion de grootste vijand van Sion.

En nu ging het om die levende kern, nu ging het om dat volk des Heeren, in dat volk der verkiezing.

Daarom indien gij uiterlijk godsdienstig zijt en zoveel uit reddingen en genezingen en verlossingen kent en wanneer gij uitwendig bij dat volk behoort, maar is het dan niet verschrikkelijk, dat we voort blijven gaan op de brede weg der wereld en des vleses en God laten praten en God laten handelen, wanneer gij waarneemt dat gij de schuld in uw huis en de schuld in uw hart gedurig groter maakt en dat nog wel met een belijdende mond en met een arme klacht en dat gij het nochtans zo goed buiten uw God kunt stellen, ge toch maar voort blijft gaan.

Ge voelt dat het mis is, dat het met lawinesnelheid naar beneden gaat, de schuld wordt groter en de aanslagen in uw gemoed worden zo veelvuldig in uw murmureringen, vanwege de onverenigdheid met de wegen en de werken des Heeren. Denkt ge dat het met een waarheid, dat het met een belofte, dat het met een versje goed te maken is? Geloofst gij dan werkelijk nog aan die onzin? Ja zegt ge, maar...

Neen, neen, het wil niet zeggen dat het begin niet van God is. Het begin wás ook van God. God heeft u die keuze in het hart gedrukt en God heeft u gelokt en God heeft u getrokken en God heeft u beweldadigd en God heeft u als een belovend God toegesproken en God die heeft u rijk gezegend en God heeft uw huis gebouwd en God heeft dat allemaal wel gedaan. Doch, wanneer God dat komt op te rollen, wanneer God dat komt weg te nemen, wanneer God het land komt plat te branden, wanneer de ravage doorgaat, wanneer er dan niets overeind blijft, want God komt nog weg te nemen wat er was.

Ook uw afhankelijk leven. En wanneer gij dan zó neerzit als dat Israël weleer, dan zijt ge rijk begenadigd.

Hoe dan?

Wel, dat kunt ge hieraan weten, dat de ellende en de afbraak en de neerwerping en de rouw en de droefheid en de slagen waarmee de Heere komt, dat ze u dichter aan de Heere verbinden.

Weet ge het dan niet, dat hoe meer God Zich verbergt hoe harder of uw ziel gaat roepen?

Weet ge het dan niet, dat juist, wanneer de Heere Zich onttrekt, dat dan de trekkingen van God in uw ziel zo levendig en zo gevoelig zijn, dat het bij u gaat kermen: Mijn hart zegt, mij, o, Heere, van Uwentwege, zoek door gebeên met ernst Mijn Aangezicht. Dat wil, dat zal ik doen, ik zoek de zegen alléén bij U, o Bron van Troost en Licht.

En dan valt ge neer voor God met uw verkeerdheid.

Dan valt ge neer voor God met uw vijandschap.

Dan valt ge neer voor God met uw verzet.

Dan valt ge neer voor God met uw onredelijkheid.

Dan valt ge neer voor God met uw geesteloosheid en met uw vleselijkheid en met uw traagheid, uw schuldige onmacht.

Want dat is in God geloven, wanneer ge zo ellendig en zo verkeerd, wanneer ge zo mismoedig en zo neerslachtig, wanneer ge zo kwaadaardig bent in u zelf, dat gij dan voor God neervalt en voor God blijft liggen. Omdat er geen andere plaats voor u is, zegt ge? Neen, omdat ge geen andere plaats verkiest.

Want dan zucht ge: Heere, doe mij dan maar weg, wanneer het is naar Uw Wil.

Want dan hebben wij niets meer te bestellen, maar we wensen ook niets meer te bestellen te hebben.

Maar dat is wat, wanneer ge met uw ellende voor God ligt te kruipen en ge kunt uw ellende aan God niet kwijt. Ach, zegt ge, dat kan toch niet. Ach, wij vragen niet aan de "godsdienst" wat of er kan of wat er niet kan. Wij hebben alléén met Gods Woord te maken en Gods Woord zegt het ons: En Ik zal het béter maken dan in uw begin.

Ik zal het beter maken dan in uw beginselen.

Dan komt God dat meerdere te geven. Is het dan alles niet waar geweest wat ge hebt ondervonden?

Het was wel waar, maar het was niet genoeg.

Het was wel waar, maar ge waart niet klaar.

Het was wel door de Heere gewerkt, maar er bleef nog zoveel over.

Zeg het zelf eens, wat bleef er over?

Ach, zegt ge, man ik kan het niet zeggen, ik weet het niet te zeggen vanwege mijn... ja, vanwege uw ledigheid weet ge het niet te zeggen. Wat bleef er dan over? Enkel ledigheid bleef er over.

Bij al de geschenken die de Heere u gaf, bij al de weldaden die de Heere u schonk, bij al het goede dat Hij u deed toekomen, bij alles wat Hij u toefluisterde, bij alles waarvan ge zeggen moet: dat is toch kennelijk van de Heere. Nu heeft Hij ons weer uitgeholpen en ruimte gemaakt en... het was te kort.

Het was wel genoeg voor dit leven, maar het was toch te kort.

Er bleef zo'n léégte over. Er bleef zo'n nameloze verlegenheid over.

Dan zegt de Heere: Ik zal het beter maken. Ik zal het beter maken dan voorheen.

Ja, dat was God met Zijn straffende gerechtigheid over u, omdat Hij de zonde niet kon miskijken en omdat Hij Juda, dat is Sion door recht zal verlossen.

Maar wanneer dan die straffende gerechtigheid zijn werk gedaan heeft, wanneer de deugden van Gods heiligheid en van Zijn gerechtigheid bevredigd zijn geworden, zie, dan staat de deugd van Gods herstellende gerechtigheid gereed om zich te haasten.

Herstellende gerechtigheid.

Wanneer de vijand jubelt en wanneer dan alles is weggevaagd en wanneer ze daar van alle kanten in dichte drommen als zwermen roofvogels op "de erve" neerstrijken, en bezit gaan nemen van het Land der belofte, alsof het is dat God het ware volk uit Zijn Boek heeft weggedaan, dan zal God het verlossende woord spreken.

Want God doet een afgesneden zaak.

Een afgesneden zaak dat wil zeggen een afgeronde zaak, dat wil zeggen een gepolijste zaak, dat wil zeggen een zaak waar niets meer bij te doen is en waar niets meer af te doen is.

Wij denken wel eens dat God een afgesneden zaak in ons leven heeft gemaakt, maar wanneer er nog een zuchten en een tobben in uw ellende over is, zie, wanneer de ellende nóg een stem heeft, wanneer uw verdriet en uw smart nóg een stem heeft, dan is het nog geen afgesneden zaak, want in het graf zingt niemand 's Heeren lof.

Zijt ge dan zo afgesneden, ja, want anders kan de belofte toch nooit van kracht zijn en vruchtbaar wezen: Ik zal u uit uw graven doen opkomen, o Mijn volk.

In Zijn vernederde voetstappen zult gij gaan, Zijn dood gelijkvormig wordende.

Zeg zelf, is het dan geen gebedsverhoring wanneer de Heere u zo beproeft en wanneer de Heere u zo bezoekt?

Hebt ge er zèlf niet om gebeden en gezegd: Heere, trek toch eens door, laat het toch niet langer zo zijn, maar trek toch eens door. Maak mij toch eens oprecht waar voor Uw heilig Aangezicht? Laat het toch niet langer zo zijn.

En ziedaar. Dan hebt gij het zo niet bedoeld.

Maar het is oprecht waar dat als God u daar eens naar heeft willen leren vragen en erom heeft leren zuchten, dan is Hij op weg om u de zaak te geven en dan is Hij er zeer zeker met Zijn trouw waarborg voor dat Hij Zijn volk niet eindeloos zal kastijden noch eeuwiglijk Zijn gramschap hun doen lijden.

De herstellende gerechtigheid.

God is een onbegrijpelijk God en om Hem in de deugd van Zijn onbegrijpelijkheid te gaan aanbidden, daar is God Zelf voor nodig. Het antwoord op de zonde geeft God met Zichzelf.

En omdat het antwoord op de zonde God Zelf is in de Zoon van Zijn eeuwig Welbehagen, daarom kán Hij zeggen: Ik zal het beter maken dan in uw beginselen.

En wat is dan het betere? Ach, zegt ge, zegt u het maar.

Wat is het betere?

Ach, zegt ge, ik hoef niet meer te hebben dan ik al heb, 't is genoeg! De Heere hoeft me niet meer te schenken dan dat ik schuldig voor Hem mag blijven liggen, nu ik het zoete van Gods heilig Recht mag proeven. Neen, het is niet genoeg, die bergen zullen weer groenen en die wijngaarden die zullen weer bebouwd en de glooiingen van het landschap zullen weer geploegd en bezaaid en geëgd worden.

Het zal weer worden als de Hof van Eden. Ach, zegt ge, wat kostelijk en schoon.

En toch zegt ge: Het hoeft niet.

Ja, Ik zal het meerder en beter maken dan uw beginselen.

Ja, zegt ge, het is groot als de Heere het zou doen, maar toch is het dat niet waar mijn ziel naar haakt.

Wat bedoelt ge dan?

Hetzelfde wat God bedoelt. Het is toch zo wonderlijk als die Twee samen gaan wandelen, dan gaan ze het zelfde bedoelen. Ja, zegt ge, maar ik weet niet wat God bedoelt, ik weet het niet.

Nu, God bedoelt verzoening met U.

En God bedoelt vergeving van zonden.

En God bedoelt vernieuwing des geestes.

En God bedoelt u te geven een recht ten eeuwigen leven.

En God bedoelt, dat Hij met u bevredigd is zoals ge zijt menselijk.

Wel, zegt ge, daar is het mij nu óók om te doen, juist, daar is het mij nu net om te doen dat het eens vlakke zal zijn tussen God en mijn ziel en dat die aanklagende consciëntie en die beschuldigende Wet en die vloeken en die spottendheden zullen ophouden.

Ik sta nog met een openstaande schuld en een ongeredde ziel voor God.

Ja, om vergeving van zonden, daar is het mij om te doen.

Ja, verzoening, dáár is het God om te doen, dat ging van Hem uit.

God was wel bevredigd met Zijn Israël.

Van den beginne was God al bevredigd met Zijn Israël, want waar niets Zijn oog weerhoudt, had Hij hun ongevormde klomp beschouwd en éér iets van hen begon te leven was alles in Zijn boek geschreven.

Neen, God was wel met hen, God was wel met u bevredigd.

Maar Israël was nog niet met zijn God bevredigd.

En dáárom die weg van afbraak, door dat pad der ruïnes en daarom die vernederingen, daarom die heerschappij van de heidenen over u, daarom die heerschappij van uw eigen huisgenoten over u, daarom die heerschappij van uw vlees en bloed, van uw familie over u, daarom die heerschappij, dat ge zegt:

Heere, moet ik me dat alles laten welgevallen, moet ik daar onder door, moet het nu zó gaan?

Daarom: De Chaldeeën over u. Daarom wordt alles bij u platgelopen en platgetrapt enkel en alleen opdat ge zoudt zeggen: Amen, ja Amen. Gena, o God, gena, hoor hoe een boeteling pleit.

God was bevredigd met Israël. God was bevredigd met Zijn volk.

Maar Zijn volk moest met Hem bevredigd worden en daarom kwam de Heere het éérste weg te nemen om het twééde te stellen. Daarom kwam de Heere een vlak veld te maken en het zo vlak te maken, zo vlak, dat Hij door Samaria kon gaan.

Ook door het Samaria van uw hart.

En wanneer het dan zo is, dan ziet gij de dag gloren, dan ziet gij het aankomen, dan hebt ge een voorgevoel. Ach laat ik dat maar aan zijn plaats laten, maar dan toch zeer zeker een voorsmaak en een blij vooruitzicht dat u streelt.

En is dan de zaak anders? Ganselijk niet. Maar dan gaat God waarmaken, wat Hij zegt.

Wat zegt dan de Heere?. Want dat is de sleutel voor onze tekst:

En dan zult gij weten dat Ik de Heere ben.

Kijk, dat is het.

Dan zult gij wéten, dat Ik de Heere ben.

En dan zingt Zijn kerk en zij lacht tussen haar tranen door en het galmt langs Sions top en glooiing:

*Gij maakt eerlang mij 't levenspad bekend,
Waarvan, in druk, 't vooruitzicht mij verheugde;
Uw aangezicht, in gunst tot mij gewend,
Schenkt mij in 't kort verzadiging van vreugde;
De lieflijkheên van 't zalig hemelleven
Zal eeuwiglijk Uw rechterhand mij geven.*

Het is het zesde vers uit de 16e Psalm.

Israël werd behouden omdat het niet onder zijn God uitkon.

Zie, zo zult gij zalig worden omdat gij niet onder uw God uitkunt.

Voelt ge het niet? Ik zal u met doornen omtuinen en een heiningmuur om u trekken, dat gij de weg naar uw boelen niet kunt vinden.

Neen, niet in uw begin ligt uw behoudenis.

Niet in uw keuze, niet in uw verandering, niet in uw bekeringsstijd en niet in de zegeningen en niet in de weldadigheid en niet in alles wat gij hebt mogen ontmoeten.

Israëls beginselen, lagen niet in hun "eerste weg".

Israëls beginselen, lagen ze niet in de aartsvaderlijke tent?

Was het niet dat Abraham woonde in de schaduw van de eikenbossen van Mamre en daar als de rijkgezegende vriend en gunsteling Gods verkeerde?

Heeft Izak niet met zijn vader de Moria betreden en lagen daar niet de beginselen van Israël?

En heeft Izaak ook niet zijn Rehoboth gekend?

Wanneer hij moest uitroepen: De Heere heeft ons ruimte gemaakt.

En heeft Jakob niet zijn Bethel en zijn Pniël gehad en is hij niet als een kreupel mens door de poort van Pniël heengegaan? Lagen de beginselen van dat volk niet bij de altaren der aartsvaders?

Heeft hij ze niet in Egypte gebracht en heeft Jozef zich niet geopenbaard als de Safnat Panea, de behouder zijns volks? En hebben ze zich daar niet mogen zien wonen en zich verlustigen in het land Goossen en zijn ze daar niet groot en sterk geworden? In de uitbreiding van hun volksbestaan.

Zijn ze niet uit Egypte na zware dienstbaarheid uitgeleid? Is de Schelfzee niet voor hen gespleten?

Hebben zij daar niet het pad gezien van vrije goedheid, wanneer daar die ganse kerk doorgaat, en wanneer Farao denkende dat hij ook door die weg behouden kan gaan, en dat denken er hier vanmorgen óók nog wel, dat wanneer ze achter dat volk aanlopen door die gespleten Schelfzee, dat ze dan ook wel zalig zullen worden mét dat volk.

Maar neen, dan flappen de wateren dicht en dan is Israël wel behouden, maar al degenen die dachten en meenden dat ze ook wel in die weg waren en zo zalig konden worden zijn omgekomen.

Is Israël niet rijk gezegend in de woestijn?

Hebben zij niet het brood gegeten, dat uit de Hemel nederdaalde? Het water uit de rotssteen gedronken?

De vuur- en wolkkolom was hun bedekking des daags en des nachts? Hadden zij Mozes en Aäron niet tot hun leidsliden? Zijn ze niet de Jordaan doorgegaan en was de ark daar niet die daar steevast stond in de handen der priesters en zijn ze zo niet op die heilige Erve gekomen?

En zij hebben hun bezittingen mogen genieten, en?

De Heere heeft het toch allemaal weggenomen en de Heere heeft het toch óók weer hersteld, ja de Heere heeft het op een wondere wijze hersteld, want de heerschappij zou duren bij Zijn zaad.

En hij heeft het uitgeroepen: Gij schaapstoren, gij jonkvrouw Sions, tot U zal wederkeren de vorige heerschappij.

En de luister van Jeruzalem is groot geworden, wanneer ze teruggebracht zijn geworden door Zerubabel en door Ezra. En zij hebben weer nieuwe tuinen aangelegd en huizen gebouwd en sterktes en torens.

En toch, hoe schoon en hoe kleurrijk de profeet ons die dingen voor de ogen schildert, toch is het niet onder Zerubabel geweest en toch is het onder Ezra niet geweest dat die volle vervulling van die Heerlijkheid is geschied.

En nu verstouten wij ons te zeggen, dat de Ziener verder heeft geblikt.

Er waren vertes, die hij zag komen.

Hij heeft de dag zien komen, waarvan geprofeteerd werd.

Wat?

En de heerlijkheid van dit láátste huis zou groter zijn dan van het eerste.

En is Christus niet gekomen en heeft Hij niet een gesel van touwtjes gemaakt, wanneer Hij daar kwam in Jeruzalem in het Huis Zijns Vaders en de wisselaars hun tafels omkeerde en uitdreef degenen, die duiven verkochten, en heeft de ijver van het Huis des Heeren Hem niet verteerd? En toch.

Toen was het de dag des Heils.

Toen was het de dag van de vervulling der belofte: En een vrouw zal zwanger worden en zij zal een Zoon baren en gij zult Zijn Naam heten: Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der Eeuwigheid.

En toch, heeft dan de profeet nóg verder geblikt?

Ja, de profeet heeft nog verder gezien.

Hij heeft gezien, dat die kerk een thuishkomen zou krijgen aan het Vaderharte Gods.

Hij heeft de uiteindelijke heerlijkheid gezien van het Israël naar Gods verkiezing en hij heeft daar ook van getuigd. En de Apostel Paulus heeft het er ook over als hij zegt:
 De wel aangename tijd, de dag der zaligheid is heden.
 Dat is de dag der verzoening.
 Dat is de dag der uitwissing van zonden.
 Dat is hetgeen de ziel begeert.
 Dat is het verlangen van de Heilige Geest in het hart van Gods lievelingen:
 Wanneer zal ik ingaan en voor Gods aangezicht verschijnen.
 Ik zal u het beter maken, zegt de Heere, dan in uw beginselen.
 Beter maken! Kan het bij God wel? Is er bij God wel een overtreffende trap? Is er bij God wel een superlatives? Neen, en toch ook wel weer.
 Wanneer God niet de Allesovertreffende was en wanneer het alles niet stond in het teken van de superlatives, waar zouden we dan belanden? Want het is altijd maar weer de Voortreffelijkheid van de Voortreffelijke en de éne heerlijkheid na de andere luister wordt ons ontsloten, want wanneer we aanstonds eeuwen en eeuwen bij God zouden zijn, dan is die volheid nog een volheid en wordt uit die verhevenheid en die volkomenheid Gods ons telkens weer nieuwe luister en heerlijkheid geopenbaard en geschonken.
 Of denkt ge, dat ge er ooit achter zult komen wie God is?
 Denkt ge, dat gij er uiteindelijk ná zoveel eeuwen achter zult zijn en dat ge zegt:
 Ja, nu begrijp ik wie God is? Nu weet ik! Neen, geliefden, dat is een diepte die niet te peilen is.
 Dat is een zee, daar verzinken onze gedachten.
 Neen, daar bedankt de Godsdienst voor. Ze zeggen: een onbegrijpelijke God, dat wil ik niet, neen, een onbegrijpelijke God. Een God van drie Personen, Drie in Eén en Eén in Drie. Neen, die wil en die . . .
 Juist. Als je geen onbegrijpelijke God hebt, dan heb je geen God.
 En dat is het waar de ziel bij ogenblikken zo onuitsprekelijk naar kan verlangen om eens stil te zijn onder de Hand van zijn Schepper en Formeerder. Om eens te mogen luisteren naar de zangen die daar opstijgen uit het eeuwig Welbehagen.
 Eeuwigheid is stilte. Want dat wacht aanstonds de Kerk.
 Daar hunkert uw ziel bij ogenblikken naar en ge kunt het niet zeggen.
 Ge wordt door de zonde onder de voet gelopen en ge wordt door heerszucht vertreden, God geeft u over aan het geweld, God laat u door de meest onbeduidende dingen overheersen en...?
 Het is toch in uw ziel: Er zal verlossing komen, Zijn goedheid is zeer groot.
 Gij gelooft het niet. Gij hebt geen geloof. Alles zakt bij u weg. En toch hoort ge Psalmen zingen. Van de eindigen der aarde hoort ge het zingen, van degenen die nóg ongelukkiger zijn dan gij, van degenen die aan het einde der aarde zijn gekomen.
 Gij kunt aan het einde des lands zijn gekomen, dat ge nog niet aan het einde der aarde zijt gekomen.
 Maar de eindigen der aarde heeft Hij gegeven tot een bezitting Zijns Zoons.
 En wanneer ze daar aan het einde der aarde zijn gekomen, dan heffen zij de schoonste Psalmen aan, Gezangen die Zijn Naam verhogen, de glorie van Zijn wonderdaan.
 Dat zijn degenen die gelukkig met al het hunne ten einde raad zijn gekomen en daar Gods Welbehagen mogen zien, daar Gods Heerlijkheid en Zijn goedertierenheid mogen aanschouwen. Hoe? In aanbidding!
 Het grote wonder dat ze niet weggeworpen zijn.
 Dat ge nóg leeft en dat ge nog bestaat en dat de Heere nog een antwoord geeft op uw zonde en in uw verlorenheid. Zie dan maakt Hij het beter. Voelt ge het niet?
 Hij maakt het béter als in uw begin. In uw begin.
 Nu sla ik maar een stuk over en ik doe maar! Ach, dat moogt ge niet op de kansel.
 Ik zou niet weten waarom of ik dat niet mag als ik in een evangelische vrijheid sta, en zeg:
 Bèter dan uw beginselen in de staat der Rechtheid. Ja, dan doen we een grote stap terug.
 De Ik zal zijn die Ik zijn zal heeft tot u gesproken.
 Nu, als de Heere dan zo goed is, dat Hij de "Ik zal zijn die Ik zijn zal" voor ons wezen zal en dat Hij dan zwijgt in Zijn liefde en dat Hij dan Zijn Zoon daarvoor heeft gegeven, opdat Die zou zijn een volkomen Borg en Middelaar, omdat Hij alles op een Ander gelegd heeft.
 De "Ik zal zijn die Ik zijn zal". Stil, zegt de Heere, Ik zal zeker zijn die Ik zijn zal, maar dan moet gij óók zijn die ge zijt.

En dat is? Jammerlijk en arm en blind en naakt.

Dan moet ook gij zijn die ge zijt: zondaar!

Want zo alleen kunt gij van Mij altijd genade ontvangen. Altijd zonde, altijd genade.

Dan alleen kan Ik tegen u zeggen: Ik ben en Ik blijf de Heere uw God.

Dit is de levensles: Wij komen nóóit boven de zonde en boven het stof uit.

Daarom is de Heere enkel gerechtigheid, omdat Hij Zichzelf een eeuwige naam zou maken en omdat Zijn luister uit zou stralen op een zodanige wijze, dat alle Hemelingen zich zullen verblijden en zullen zingen:

En welke vorsten ooit het aardrijk mogen bevatten, wie hunner is, o Heere, met U gelijk te schatten?

Beter dan uw begin, daar in het Paradijs, dáár lag het begin. Béter dan dat begin, want dat was in het Paradijs "het Werkverbond."

Wij zouden het in het Paradijs in de weg der gehoorzaamheid met Adam en Eva nooit verder hebben kunnen brengen dan een knechtelijke gehoorzaamheid.

Maar in de weg van het "beter dan uw begin", dat is in de weg van het Genadeverbond brengt de Kerk het niet alleen tot een kinderlijke gehoorzaamheid, maar brengt de Kerk het tot een bruidelijke overgave en wordt ze de bruid des Lams.

Beter! Altijd genade. Altijd genade.

Maar wanneer gij het zoete van dit "beter" leert kennen, dan zult gij ook uw knieën dagelijks en geduriglijk buigen alsof ge nog nooit genade van God ontvangen had.

Want een mens mèt genade is aan de Troon der Genade er precies één te veel.

Een mens met "bekering" is aan de Troon der Genade precies één te veel.

En dat moogt ge toestemmen en ge knikt en ge stemt het toe. Maar wie heeft het u te kennen gegeven dat gij naakt waart? Hoe weet ge dat? Daar zult ge dan toch zeker verslag van hebben uit te brengen namelijk van de Hope die in u is.

Gij kunt het niet, gij vermoogt het niet, gij weet het niet. Vanwege de duisternis en vanwege de bestrijding en vanwege de aanvechting in uw ziel kunt gij het niet onderscheiden. Maar dit is uw zieleweelde en dat is nu beter dan uw begin, wanneer ge de Heere zo in alles kunt laten zien en wanneer ge zo in alles voor God open komt te staan en open komt te vallen: Ik lei voor U mijn hart en wandel bloot. En uit het hart komen voort: boze bedenkingen en doodslagen en hoererij en afwijkingen: Ik lei voor U mijn hart, dat het ook uit mijn hart voortkomt en ik lei voor U mijn wandel bloot, dat ik gelijk ben aan die man, die voeten heeft die snel zijn om bloed te vergieten en wiens treden naar de hel zijn.

Gij zoudt wat anders van mij begeren. Ge zoudt willen hebben dat ik u als een godzalig mens neerzette aan de Troon der Genade. Gij zoudt van mij verlangen dat ik de toestanden en de kenmerken ging opnoemen van uw weg en van uw kindschap, uw arm zondaars leven.

Maar hier blijft niets over dan alleen: Dan zult gij weten dat Ik de Heere ben.

Zo leren wij Hem als de God der Vergeving kennen.

Zo leren we Hem als de Lankmoedige kennen.

Zo leren wij Hem kennen, dat Hij ons toespreekt: Gij hebt Mij arbeid en moeite gemaakt met uwe zonden.

Een God die ons klein maakt, omdat Hij niet verwijt. Een God die ons vernedert, omdat Hij ons koestert en omdat Hij in die weg zoveel van Zijn Liefde en van Zijn Warmte uitlaat, dat de ijzeren deur van uw en van mijn hart met zijn koperen grendelen komt te versmelten en dat het zo gaat wegdruipe in uw ziel dat de genegenheden Gods u tot bezwijken brengen. Hoort gij het!

De genegenheden Gods uwer heen brengen u tot bezwijken, maken u zo klein, dat het weg gaat druipe in uw ziel: En het goddeloze volk wordt haast tot as, het zal voor Zijn oog vergaan als was.

Dan is uw opstand weg.

Dan is uw verzet weg.

Dan is uw redeneren weg.

Dan is uw tegenstand weg.

Dan is uw niet willen en uw niet kunnen weg.

Dan is er niet anders dan een bezwijken, onder de liefde Gods in Christus.

Beter dan uw begin. Béter. Zoveel beter, dat er niet anders overblijft dan: Mijn God, ik zal U eeuwig loven omdat Gij het zó hebt gedaan, omdat Gij u niet aan mij hebt gestoord, omdat Gij niet gedaan hebt naar mijn bidden, omdat Gij niet gedaan hebt naar mijn denken, want Hij handelt nooit met ons naar onze gebeden, want dan hadden wij ons allang in de hel gebeden.

Hij handelt nooit met ons naar onze zonden.

Want dit is onze zonde: dat wij een vroom en een eigengerechtigd mens willen zijn dat ge uw huis zus en zo zou willen regeren.

Hij handelt nooit met ons naar onze zonden, hoe zwaar, hoe lang wij ook Zijn wetten schonden, door telkens maar weer op te staan, in de weg van het werkverbond om toch maar wat voort te willen brengen bij God, alsof er bij God enige gerechtigheid, enig doen en laten van ons zou kunnen gelden.

Dat was óns begin. Doen en laten.

Dat was ons begin, dat we het zelf zo waren en dat we het zelf zo wilden.

Maar Ik zal het beter maken, zegt de Heere. Ik zal uw begin wel laten voor wat het was. Want dat was ook in de weg van Mijn voorzienigheid en van Mijn genade. Maar dat was alles te kort.

Maar nu zal Ik het meer, beter maken door de dag Mijns Zoons. Beter maken door Mijn Immanuel. Beter maken, door het in uw ziel te schuiven heel erg zacht en zoet, wat ge nimmermeer wilt missen al is het hier nooit volkomen vervuld, wilt ge het toch en kunt gij het niet meer missen en dat is: Mijn ziel, hoe treurt gij dus verslagen en wat zijt ge onrustig in uw lot. Berust in 's Heeren Welbehagen.

Zoudt ge dat willen missen? De blijdschap uit uw droefheid en de verheuging uit uw smart?

Zoudt ge het willen missen de onvervuldheid in uw hart, welke bij ogenblikken zo schreeuwen kan naar de Hemel: Och dat ik Hem vinden mocht, Hem, die mijne ziel liefheeft.

Israël was Israël geworden, Jeruzalem Jeruzalem en Juda was Juda, in hun verzet tegen God en zij hadden zich sterktes gemaakt in hun vroomheid, en hadden zich sterktes gemaakt met hun werkheiligheid. En wie zijn naam noem ik nu? Luistert toch alstublieft, want ik breek de historische lijn van Israël niet af!

Ook behoeft gij u niet te verhangen aan de historische lijn van Israël.

De geschiedenis van Israël gaat door, totdat de laatste Israëliër is ingegaan.

Maar mocht de geschiedenis van Israël ook uw geschiedenis en mijn geschiedenis zijn, opdat gij u geen spijkervastheid zoudt zoeken in de historie om u daaraan te hangen, maar aan Die Éne Nagel waar het ganse huis van Juda aan hangen zal, dat is die geheel enige Eljakim, die geheel enige Huisverzorger. Wanneer ge dan toch spijkervastheid zoekt, dan alleen aan die geheel enige Nagel, in Hem die de sleutel Davids op Zijn schouder draagt.

Gaat het u niet aan, alle gij, die over de weg gaat? Dit is de dag, de roem der dagen, die Israëls God geheiligd heeft. Daar buiten Jeruzalem, daar buiten de legerplaats, daar op die heuvel, O, gij bergen Israëls, o gij Sion, o gij Moria, o gij Tabor, gij berg der verheerlijking, o gij olijventop, o gij bergen Israëls.

Ja, dat volk werd ook bij de bergen van hun land vergeleken, omdat zij zoveel hoogtes hadden in zichzelf en omdat zij zulke voorname mensen waren in zichzelf. Zij waren "het volk" geworden.

Dáárom die vernedering. Maar ook dáárom die vervulling en die heerlijkheid: Ik zal het béter maken.

Israël kon niet onder zijn God uit en dat wil zeggen: Israël kan niet onder de genade uit.

En daarom, wanneer gij niet onder de genade uitkunt, dan zal de genade...màg ik het zeggen tot roem van Gods heerlijkheid?

Dan zal de genade u thuisgebracht worden in het: Vrees niet, Ik ben het.

Dan zal de genade u toegediend worden.

Want Christus is niet alleen de Borg en Christus is niet alleen de verdienende oorzaak, Christus is het niet alleen die het heeft uitgeroepen: Het is volbracht. Maar Christus is óók een Bedienaar des Heiligdoms, om u de genade thuis te bezorgen, om u de Liefde Gods aan het harte toe te passen.

Zo wordt ge dan een thuiszittend volk en een thuiszittende arme.

Daar op die heuvel, daar vlak bij de stad, op die heuvel "Genade", dat is het méérdere, dat is het éne, dat is het geheel en het al, op die heuvel "genade", Golgotha, is de witte vlag hoog uit gehesen, dat is de witte vlag des vredes, dat is de verzoening uit God vandaan. En wanneer dan Jeruzalem belegerd wordt door het leger van Immanuel, want dat is toch de waarachtige bekering, ziet ge, dat God een aanval op u doet.

God valt op u aan met Zijn Evangelie.

God valt op u aan met Zijn Woord.

God valt op u aan met Zijn genade.

En dan wordt door u en door mij de stad gesloten en gepantserd. En zo is het verzet er nóg.

Ik wil dit niet illustreren, maar het is in ons vaderland en het is in ons midden en het is zo in ons hart, als Gods Geest onze blinde zielsogen daarvoor opent.

Men reformeert en men herstelt en men is zus en men is zo. En iedere kerkreformatie gaat weer verder het gebergte van de Sinaï in, en de ene is nog méér gereformeerd dan de ander en ieder heeft zijn heilig huisje van doen en laten, al maar meer het Sinaïgebergte in, in wettische vroomheid.

En de Heere die zegt en Israël moest het horen en Israël heeft het gehoord.

En gij zult het horen, wanneer God uw tempel en uw stad en uw torens en uw sterktes en uw eigengerechtigheid komt neer te werpen, wanneer Hij het u komt toe te roepen: Gij zijt lang genoeg aan deze berg geweest. Dan naar Golgotha. Daar wappert die witte vlag breed uit door de wind, door het waaien van de Heilige Geest. Eigenlijk komt die wind van het kruis zelf. En wanneer dan die vlag daar breed uitwaait dan staat daar in, met bloed geschreven: Vrede, Vrede, door het Bloed des Kruises.

Dat is het meerdere. Dat is het alles overwinnende. Dat is hetgeen tot uw vrede dient.

En wanneer ge dan aanstonds daar neerligt op uw sterfbed en gij hebt niet anders dan een verleden dat u aanklaagt en een heden dat u veroordeelt, en een toekomst die ge niet kunt doorzien, wanneer ge niet anders hebt dan een verknoeid leven, dan zijt ge zalig.

Dan zal dit woord eerst recht in vervulling gaan, ja, gij hebt een verknoeid leven, ja, gij hebt het verdorven en voor uw God verzondigd al de dagen uws levens, ja, maar Ik zal het beter maken dan in uw beginselen, in Mij is uw Heil.

Zie dan kunt ge veilig aan de kust van het Sion hierboven landen, want dan moogt ge het anker der hope, uwer hope, waar ge dan wedergeboren zijt tot een levende hoop door de Liefde Gods des Vaders, dan moogt ge dat anker werpen in het binnenste Heiligdom en dan zal het geloof overgaan in aanschouwen, dan zal de hoop overgaan in een eeuwig genieten en dan heeft de Liefde, die alle verstand te boven gaat, dat is de Heilige Geest, u thuisgebracht in de veilige haven, waarnaar uw ziel bij ogenblikken zo onuitsprekelijk kon verlangen, want gij leeft nu reeds uit die Haven, gij leeft nu reeds út die toekomst.

Gij leeft nu niet meer uit een toestand of uit enige hoedanigheid of hebbelijkheid in uzelf, maar ge leeft uit die toekomstige heerlijkheid.

En zo wordt ge door de zuigkracht des Hemels heengetrokken en is uw ziel bij tijden en ogenblikken zó diep ongelukkig, omdat ge het leven niet meer kunt vinden hier beneden en omdat ge het leven niet meer hebt in uw godsdienst en ook niet meer in uw eigen hand. En gij moet zeggen: Heere, heb ik nu nog nooit genade van U ontvangen, zou het dan vanavond eens voor het eerst mogen zijn. Dan is uw ziel een gewaterde hof. Dat is het meerdere en dat gaat alles te boven, want het blijft in eeuwigheid.

Amen.

O Heere, wilt U het in ons hart afdrukken opdat wij het mogen verstaan: Ja, waarlijk, God is Israël goed, dat Israël in Zijn Israël, dat overblijft. Dat ook wij het mogen verstaan: het is niet uit ons, maar het is al uit Hem, namelijk uit die geheel enige Immanuel, Halleluja.

Amen.

Uit de 122e Psalm het 3e vers:

*Dat vreed', en aangename rust,
En milde zegen u verblij';
Dat welvaart in uw vesting zij,
In uw paleizen vreugd' en lust.
Om vriend en broed'ren spreek ik nu:
"De vrede zij en blijv' in u;
Nooit moet haar nijd of twist verkloeken;
Om 's HEEREN huis, in u gebouwd,
Waar onze God Zijn woning houdt,
Zal ik het goede voor u zoeken.*

Gaat thans henen in vrede.

De Heere zegene u en de Heere behoede u.

De Heere doe Zijn aangezicht aan u lichten en zij u genadig.

De Heere verheffe Zijn Aangezicht in u en over u en geve u vrede.

Amen.

Voorzang Psalm 42, vers 3 en 6.

Votum:

Onze Hulpe en onze verwachting sta in de Naam des Heeren Heeren.
Die hemel en aarde schiep door het Woord van Zijn kracht.
Die trouwe houdt en eeuwig leeft en nooit laat varen de werken Zijner handen.
Genade, barmhartigheid en vrede worde u geschonken van God, de Vader,
En van Jezus Christus, Zijn eengeboren Zoon, onze Heere,
Door de Bediening van de Heilige Geest.
Amen.

Uit de 139ste Psalm en daarvan het 9e vers:

*Gij hebt, wijl niets Uw oog weerhoudt,
Mijn ongevormden klomp beschouwd;
Ja Gij, wiens wijsheid nimmer faalt,
Hadt mijn geboortestond bepaald;
Eer iets van mij begon te leven,
Was alles in Uw boek geschreven.*

Tevreden te zijn met Hemel en aarde.

Te blijven op de plaats van onze afbraak, te blijven in de weg van de wanhoop, niet terug te kunnen uit het pad van onze vragen en van onze waaroms, wanneer de mysteries zich vermenigvuldigen.

Tevreden te zijn met de wegen des Heeren, met een Hemel die ons niet opneemt en met een aarde die ons niet draagt, zodat we zijn als degenen die aan een kruis hangen.

Om daarmee bevredigd te zijn is het grootste goed, dat God u en mij geven kan.

Want dan wordt ons leven en ons bestaan en ons verdorven eigen, en onze toekomst beheerst door Énen Man, namelijk: het Vleesgeworden Woord.

Wanneer we daar iets van kennen, van de menswording van de Christus, dan kent ge er iets van, van dat geheel éne Brood, dat uit de Hemel is nedergedaald, dat u vervullen kan, maar waar gij altijd naar blijft hongeren, telkens weer naar méér.

Tevreden te zijn met Hemel en aarde, met een Hemel die ons niet opneemt, met een aarde die ons niet draagt.

Tevreden te zijn, dat is tevreden te zijn met God.

En wanneer dan ons lichaam in zijn broosheid openbaar komt,

Wanneer onze krankheden zich vermenigvuldigen,

Wanneer wij krachteloos in het stof neervallen,

Dan zult Gij zijn voor mijn gemoed, mijn Rots, mijn Deel, mijn eeuwig Goed.

God alleen is onze Zaligheid.

Om dat te leren hadden wij ons voorgesteld te luisteren, naar hetgeen God ons in Zijn Woord toefluistert, het is uit het u voorgelezen Schriftgedeelte.

Het is uit Jeremia 31 en daarvan het 3e vers het middelste gedeelte waar wij het woord van onze tekst aldus lezen:

“Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde”

Het onderwerp voor dit morgenuur:

Gods vrijwillige liefde

Het doel dezer liefde
De ijver dezer liefde
Het geheim dezer liefde

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 89ste Psalm en daarvan het 13e en het 14e vers:

*Ik zal de heerschappij doen duren bij zijn zaad,
Zolang de hemel zelf op vaste pijlers staat.
Maar zo zijn kinders ooit Mijn zuiv're wet verlaten,
Zo 't richtsnoer van Mijn recht ter reeg'ling niet kan baten,
Zo zij ontheiligen, wat Ik heb voorgeschreven,
Dan mogen zij gewis voor Mijne straffen beven.*

*"Dan zal Ik hen, die dwaas en wreev'lig overtreên,
Bezoeken met de roe en bitt're tegenheên;
Doch over hem Mijn gunst en goedheid nooit doen enden.
Niet feilen in Mijn trouw, noch Mijn verbond ooit schenden;
'k Zal nooit herroepen 't geen Ik eenmaal heb gesproken,
't Geen uit Mijn lippen ging, blijft vast en onverbroken.*

Is de profeet Jeremia befaamd om zijn Klaagliederen,
Is hij de verschrikkelijke als boetgezant, wanneer hij de Kerk Gods oordelen en gerichtten moet aanzeggen,

Is Jeremia de man, die ellende gezien heeft,
Is hij de bespote in zijn dagen,
Werd hij miskend in zijn bediening,
Hebben zij hem van de straat weggeworpen in de kuil,
Deze Jeremia is in dit morgenuur ook nog onze Man.

Maar, zult ge vragen, heeft hij dan na vijf en twintig eeuwen, die ons van hem scheiden, heeft hij dan tegen het moderne Christendom, of liever gezegd tot de moderne mens nog wat te zeggen? Een enkel woord te spreken?

Inderdaad.

De mens van toen en de mens van thans verschillen zoveel echter niet.

De eeuw van toen en de eeuw van thans, ze kunnen elkander wel de hand reiken.

En daarbij: Het Woord des Heeren bestaat in eeuwigheid en dat heeft een draagwijdte van het begin tot aan het einde toe.

Zo spreekt Jeremia dan nog tot ons, en mocht zijn woord ons aangrijpen.

Dan alleen, wanneer het Woord gaat doen wat of het zegt, dan alleen zal het voor u zijn het Woord des Heeren, dat doorgaat door de verdelingen des mergs en der samenvoegselen.

Het is toch niet om uw gehoor te strelen dat we hier staan?

Het is toch niet dat ge hier komt om iets welsprekends te horen of dat ik voor u zou zijn een dichter van gelijkenissen. Maar wanneer het gehoor is uit het Woord, door de kracht van de Heilige Geest aan uw ziel toegepast, dan zal de weerglans van de verkiezende Liefde Gods uw gehele bestaan komen niet alleen te strelen, maar ook aan te wijzen.

De betekenis van de verkiezing van Gods eeuwige liefde is, dat gij een tobbed en een kruipend mens wordt aan de Troon der Genade.

Ach, zegt ge! Ja, dan gaat gij het uitroepen: O God, wanneer Gij u laat zoeken, dan zult Gij U toch ook van mij laten vinden.

O God, als Gij U láát missen, dan zult Gij U toch ook aan mijn arme ziel komen te openbaren.

O God, als Gij mij laat tobben, met mijn ongeloof en wanneer ik mijn twijfelmoedigheid en mijn zielepijn en de slingeren van mijn gemoed als een dagelijks kruis met mij omdraag, en hoewel ik niet geloven kan, dat ik tot Uw kinderen behoor, is er toch een zuchten in mijn hart, dat ik toch altijd maar op U mag hopen.

Want dat is de weelde van een van God aangeraakte ziel, al zijn ze dan nog zo in hun gemis en al worden ze dan nog zo geslingerd en al is het dan nog zo ver van huis en al is het dan nog zo bang en zo donker, dan is het een zieleweelde wanneer ze eens een ogenblik op God mogen hopen.

Wanneer het eens een ogenblik ontsloten wordt voor hun zieleoog, wanneer hun moegestreden hart het eens mag horen, hetgeen ze niet geloven kunnen, mag horen, hetgeen ze voor zichzelf betwijfelen, mag horen, heel in de verte mag horen alsof iemand hen wat toefluistert, personeel wat toefluistert.

En dat zij die mens en die Persoon toch niet zien. Maar dan toch, het is alsof zij bezoek krijgen, het is alsof ze bezocht worden, bezocht met allerlei, wat ze niet klein kunnen krijgen.

Gij kunt van geen omzetting en van geen verandering spreken.

Gij durft niet te getuigen dat ge dáár of daar door God zijt gegrepen.

Gij ziet groot op een Paulus.

Gij ziet groot op een stokbewaarder.

Gij ziet groot op een Thimotheüs.

Gij ziet groot op de heiligen van de oude en van de nieuwe dag, die getuigenis konden geven, dat God hun te sterk is geworden.

Gij weet van al die dingen niets, durft het niet weten.

En toch, wanneer gij uw leven zoudt mogen nagaan bij de lamp van de Heilige Geest, zoudt ge dan geen getuigenis kunnen afleggen?

Kom dan, probeer eens te herinneren of er ook een tijd geweest is, dat gij niet met de dingen der eeuwigheid bezig waart?

Dat gij er niét mee bezig waart.

Ik denk dat sommigen uit ons midden terugmoeten tot hun prilste jeugd.

Toen ze nog meisje waren, toen ze nog klein waren.

Dat ze toen in het verborgene hun jeugdige knieën al hebben gebogen.

Dat ze hingen aan het woord van vader en wanneer moeder nog eens leven had aan haar ziel. Wanneer zij hoorden Gods volk.

Wanneer zij aan hun hand mocht meegaan op gezelschap en wanneer de liefde tot dat volk in haar harte werd ingeplant.

Ik weet best dat dit de zaak als záák niet is.

Maar ik vraag: Is er werkelijk niet een tijd geweest dat gij moet zeggen dat is mijn hele leven lang doorgeweest, want ik heb nooit gerust kunnen zondigen,

ik heb nooit gerust het pad der wereld kunnen gaan,

ik heb me nooit gerust kunnen voegen bij degenen die in de ijdelheden van dit leven zich wilden verliezen,

ik stond altijd wel van verre wat die Kerke Gods betrof,

ik moest ze altijd laten gaan omdat ik zoveel verdorvenheid en zoveel vleselijkheid en hartstochten en lusten bij mij waarnam.

Maar toch heb ik altijd groot en met jaloersheid op dat volk gezien.

Maar, zegt ge, dat is toch het waarachtige geestelijke leven niet, want dan moet ge toch kunnen vertellen, hoe of ge voor God gerechtvaardigd zijt en hoe ge in de Vierschaar der consciëntie, zowel als in de Vierschaar Gods werd vrijgesproken. Dan moet ge kunnen verhalen van vergeving van zonden, van vernieuwing des geestes en van een recht ten eeuwigen leven. En al die dingen moet ik laten gaan, zo zegt gij.

Waarom zoudt ge het dan anders kunnen kennen dat, wanneer gij al die dingen moet laten gaan, dat gij het toch niet durft te ontkennen, dat God u heeft laten gaan.

Neen, God heeft u niét laten gaan en zal u ook nooit laten gaan.

Want wanneer Hij het land dorstig maakt, dan zal Hij het ook verzadigen.

Wanneer Hij het land begerig maakt, dan zal Hij ook zeer zeker die dingen vervullen.

Gij begeerde God altijd te dienen,
Gij begeerde God altijd te zoeken,
Gij begeerde God en Zijn Nabijheid.

Ach, zegt gij, dat is bij mij misschien maar eigenliefde en dat is niets anders dan egoïsme dat ik uit ben op zelfbehoud. Het is bij u zo'n warmolen. Gij kunt het niet anders vergelijken dan dat gij in een doolhof des morgens opstaat, dat gij in een doolhof uw ganse dag doorbrengt en dat gij in een doolhof u 's avonds ter ruste legt en dat het dan in de nacht in uw neerliggen en in uw droomleven of in uw slapeloosheid nog maar steeds een doolhof is, waarin allerlei stemmen zich tot u wenden en waar gij Gods Woord niet in kunt vinden en waar het nochtans in uw ziel is: Heere, bewaar mij, laat mij niet aan mijzelf over? O, laat niet varen, hetgeen Uw Hand begon.

Ja, dat zegt ge wel zeer bestreden,

Dat zegt ge niet zonder aanvechting, zou het dan toch echt waar kunnen zijn, dat er een goed werk in u begonnen was?

Waar gij niet anders waarneemt dan slechtheid,

Waar ge zo vermoeid zijt van uw eigen vleselijkheid en waar ge zo neergedrukt wordt door de dingen des stofs en door alle zorgen, die u als het ware zo neerdrücken en dat ge dan uit dat alles toch en in dit alles wel een zuchtend en vragend en biddend leven hebt, maar dat God u niet verhoort. Dat God als het ware u voorbijgaat.

Gij zegt: Een ander heeft nog eens een antwoord en een ander heeft nog eens een waarheid en een ander heeft nog eens een belofte en een ander heeft nog eens een versje of een ander heeft nog eens enige klaarheid of enige verlossing en enige verruiming des gemoeds, maar het is alsof het bij mij niet anders is dan een afgaande weg, alsof het niet anders is dan dat ge een bijloper en een meeloper zijt, gelijk er zo velen waren, die met de Kerk uit Egypte waren meegelopen.

En dan zegt ge: God zegt Zelf in Zijn Woord, dat Hij in het merendeel geen behagen had.

En daar zal ik dan wel bijbehoren, wanneer ge u als een zodanige meeloper en huichelaar voor uzelf leert kennen.

Neen. Is er dan niets dat er over is gebleven?

Ach, zegt ge, wat zal er overgebleven zijn, als er nooit iets geweest is?

Wat of er dan overgebleven zal zijn?

Dan zijn er twee dingen overgebleven:

Dan zijt gij er overgebleven in uw ledigheid en in uw ellende,

Dan zijt gij er overgebleven met uw zonden schuld en met uw ver van God af zijn.

Dan zijt gij overgebleven in uw leegte en in uw schaamte en in uw schande.

En de Andere, die er overgebleven is, dat is de Eeuwige Ongeschapen Liefde, dat is de God des Eeds en des Verbonds.

En zo neemt gij uzelf wel waar, dat er wel degelijk wat over gebleven is.

Aan uw kant niet anders dan schuld en zonde en omkomen.

En daar tegenover een Heilig God.

Daartegenover een God, die de zonde niet mis kan kijken.

Een God die op een ontmoeting met u en met mij aanstuurt.

Want we zijn op reis naar de Rechterstoel van Christus, waar we allen zonder onderscheid voor zullen moeten verschijnen.

Ach, zegt ge, hoe weet ge dat?

Wordt die Rechterstoel van Christus dan niet bij de aanvang in uw ziel geopenbaard?

Wordt die Rechterstoel van Christus niet bij de aanvang in uw hart geopenbaard?

Of hebt ge geen consciëntie meer, die roept?

Hebt ge niet een hart vol zielepijn en is er niet een gemoedsleven dat verscheurd is onder de doornen en onder de distelen, niet alleen van de bondsbreuke in Adam, maar ook van uw eigen bondsbreuk?

Zeg me eens, wat waren de smartelijkste en bitterste tranen die gij geschreid hebt?

Tranen over de zondeval in Adam?

Of tranen over uw eigen val? En over uw eigen bondsbreuk?

Gij zegt: Ik heb niet zoveel licht om dat te verstaan en omdat te beslaan.

Neen. Maar het ligt ook buiten u.

En juist daarom, omdat het buiten u ligt, dáárom hebt ge het zo slecht inwendig.

Maar dat is dan ook de levensles.
God zoekt omgang met u en met mij.
En omdat God omgang zoekt met u en met mij is het alles van Hem uitgaande.
Gij zult Hem willen ervaren.
Gij zult Hem willen gevoelen.
Gij zult Hem bij u willen hebben.
Gij zult Hem willen loven en prijzen.
Gij zult dat alles begeren, waar uw ziel naar haakt en waar uw ziel naar zoekt.
En toch?

Gij krijgt het niet.
Gij ontvangt het niet.
Gij blijft tobben.

Gij blijft zo maar doorgaan.

Er is niets anders voor uw besef, dan dat gij de afstand hoe langer hoe groter maakt.

Er is voor u zoveel wat ge niet rijmen kunt, wat ge niet begrijpen kunt, wat ge niet verwerken kunt immers. Waar er toch in uw ziel is, dat gij Hem vinden mocht.

Waar er toch in uw ziel is, wanneer Hij Zich laat zoeken, dat ik Hem dan ook zal mogen vinden.

En toch is het voor uw eigen besef dat ge zegt: We gaan aanstonds naar de dood toe, en dat ge voor de dood gaat liggen, en dat ge God in Zijn Recht moet toevallen en zeggen: Heere, laat me maar, want ik kan toch niet anders dan mijn weg voor U verzondigen.

Laat me maar, want ik heb zo'n omzwervend hart niet alleen, maar mijn vlees wil toch niet anders dan vlees en mijn dwaas en verdorven verstand, het voert mij telkens terzijde henen.

En dan?

Wanneer dan God in u Zijn Mond in Christus Jezus komt te ontsluiten, dan hoort gij heel in de verte:

Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde.

Het is eigenlijk te schoon om het te geloven.

En het is eigenlijk te teer om er iets van te zeggen.

En toch ervaart ge het, dat juist dat Woord u draagt en dat dat Woord u in het leven houdt en dat daar Kracht van dat Woord uitgaat en dat gij het niet kunt aannemen en dat gij het niet kunt vatten, dat gij bij alles wat er van dat Woord uitgaat dat zich als het ware de bekommernis en de twijfel in uw gemoed nog komt te vermenigvuldigen.

Zie dat is het, hetgeen God u en mij leren wil.

Wat?

Dat Gods Liefde van eeuwigheid met u bezig was.

Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde.

Dat is er.

Dat hoeft niet meer te komen.

Dat is de omgang die er is, opdat wij terecht zouden weten dat die Liefde Gods, al wordt ze door ons niet gevoeld en al wordt ze door ons als zodanig, in ons hart aanwezig ontkend te zijn,

wanneer wij niet weten,

wanneer wij niet verstaan,

wanneer wij niet beseffen,

Dat het dan nochtans wáár is:

Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde.

Niet úw weten.

Niet úw kennen.

Niet úw gevoelen.

Niet úw omhelzen.

Niet úw klaarheid.

Want gij zoudt God willen bezitten en gij zoudt God willen gevoelen en gij zoudt Hem willen, ja, wat zoudt ge niet willen. Altijd maar die Nabijheid des Heeren willen ervaren. Maar dat is er niet.

Maar God in Zijn Liefde is er wèl.

Met een eeuwige Liefde heb Ik ú liefgehad!
Zó wendt God Zich tot Zijn kerk van de oude dag.
Zó spreekt God tot Zijn Juda en tot Zijn Jerusalem! Tot Zijn Efraïm. Tot Zijn volk Israël. Ja, zegt ge.
Of gij tot dat volk geteld en gerekend wordt?
Dat kunt ge alleen hieraan weten of ge Gods uitverkorene zijt.
Dat kunt ge hier alleen aan weten of ge ook onder dat Woord besloten ligt wanneer God zegt: Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik u alleen gekend.
Gods uitverkorene te zijn en zich op de lijdensweg te bevinden, gaat altijd samen.
Gods uitverkorene te zijn en de gevoelige beleving te hebben van: jammerlijk en arm en ellendig en naakt en blind te zijn, gaat altijd samen.
Gods uitverkorene te zijn en de liefdeloosheid van uw naaste te ervaren en dat 's mans huisgenoten zijn vijanden zijn, dat gij een neergedrukt gemoed hebt, dat ge nooit boven de doornen en boven de distelen uitkomt dat gaat altijd samen.
Hier zult ge uw rouwkleed hebben te dragen.
Of zou dan de belofte voor u niet zijn: En de rouwdragenden zullen door Heil verheven worden.
Ik ga in het zwart door rouw bezweken om mijns vijands dwinglandij.
Ach, weet ge het dan niet, dat het voorwerp van uw liefde waarvoor ge koos in een onbedachtzaam ogenblik, nochtans onder de voorzienigheid Gods, dat datzelfde voorwerp van uw liefde nu juist zoveel heerschappij, laat ik zelfs zeggen tyrannie over u heeft, omdat hij "het leven" in u haat.
Hij haat uw persoon niet. Zij haat uw persoon niet. Zij haat uw vlees niet. Hij haat uw vlees niet.
Maar het gaat om "het leven."
En omdat uw leven niet meer is dáár, waar het vroeger wel was, misschien ook al heftig bestreden, daaraan ook kunt ge weten, dat ge onder beslag gekomen zijt van een andere Liefde. En daarom kunt ge ook weten, dat ge zo verontrust zijt, daarom zijt ge zo menigmaal zo bang, zo heftig geslingerd en zo heftig heen getrokken.
Wanneer gij dan toch het vlees nog wilt bevredigen, wanneer ge het dan toch nodig recht wilt houden, hoe het dan ook zij, en gij niet vermoogt, dan is het Woord er weer: Ik heb u liefgehad.
Dan is dat Woord er weer in uw ziel: Och schonk Gij mij de hulp van Uwe Geest.
Zijn dat tegenstrijdigheden?
Het zijn wel dingen die wij niet kunnen begrijpen.
Waarom?
Omdat we hier staan tegenover de onbegrijpelijkheid Gods. Omdat we hier staan voor de deugd van Gods onbegrijpelijkheid.
Omdat die kennis ons ver te boven gaat, dat God Zich blijft bemoeien met u, dat God Zich blijft inlaten met u. Dat God u niet verwijt, wanneer gij u beschuldigt en wanneer gij u aanklaagt. Dat God u niet weg doet, wanneer gij u daar in het verborgene voor Hem neerwerpt, dat de Heere geen voleinding gemaakt heeft met uw bestaan waar gij menigmaal moet bekennen: O, God, hoe is het mogelijk dat Gij mij nog langer draagt?
Wanneer God u hier bewaart en daar beveiligt, wanneer God u daar niet door laat gaan en wanneer Hij u ginds niet dood liet zondigen.
Altemaal bewijzen, dat Zijn Oog wakende over u was.
Altemaal komt er dan het besef in uw gemoed wat ge toch voor een ellendige en vuile zondaar zijt.
Wanneer de Liefde Gods en de Genade Gods zo weinig kracht en zo weinig invloed op u heeft, dat ge niet in verbazing en in verbrokenheid aan Zijn gezegende voeten valt, maar dat ge maar doorgaat in die weg en dat gij de schuld en de ellende groter ziet worden in uw persoonlijk en in uw huiselijk en in uw huwelijksleven, geef dan God niet heimelijk de schuld. Wanneer moedeloosheid, wanneer ingezonkenheid, wanneer twijfel en wanneer allerlei in uw ziel om de voorrang streed en dat gij toch, wanneer gij er eens een ogenblik mag neervallen of wanneer gij daar staat bij uw wastobbe of op uw kantoor dat het dan toch voor u nog een stille weelde is wanneer er een traan wordt geperst uit uw oog en wanneer ge zucht:
O God, U weet hoe ongelukkig of ik ben.
Ik ben het met dit leven niet eens.
Maar ik kan dit leven niet aan en ik heb ook schier geen moed om te leven en ik kan me de dood niet eigenen.

Wanneer ge dan eens een ogenblik uw betraande ogen mag neerslaan, want ge durft uw ogen, met de tollenaar, niet op te heffen, dan is het wel eens een enkel ogenblik makkelijk.

Hoe kan dat?

Schoon ik arm ben en ellendig, denkt God aan mij bestendig. Wat bedoelt de Heere dan met al die dingen u te leren, niet alleen in de weg van Zijn voorzienigheid, maar u te leren in de weg van Zijn genade.

Wat bedoelt de Heere daarmee?

Of is de weg die de Heere met u houdt niet één en één gedurige liefdesverklaring aan uw hart.

Voelt ge dan niet het tintelen van de warmte Gods en de Liefde des Hemels om u af te manen van alles wat geen God en wat geen Christus is?

En voelt ge dan daartegenover niet uw eigen onmacht en uw eigen onvermogen en uw schuldige onwilligheid. En voelt ge dan niet, wanneer ge uw zin niet krijgt dat er een opstandigheid is, dat er een verkeerdheid in u oprijst en dat bij dat alles God Zijn Liefde niet inhoudt? Maar Zijn Liefde verklaart?

En het u toeroept telkens en telkens weer:

Eert geen uitlands God
Wacht u voor uw zielen.
Wilt naar Mijn gebod
Mijne Naam ten hoon
Voor geen valse Goon
Voor geen vreemde knielen.

Waarom zijt ge dan zo wanhopig?

Omdat ge de hoop niet kunt loslaten.

Omdat ge de hoop niet kunt laten varen.

Omdat gij wedergeboren zijt door Almachtige Genade tot een levende hoop.

En hoe die hoop ook bestreden wordt en vertrapt en vertreden, wanneer de wanhoop in uw ziel valt en wanneer alles met u spot en wanneer gij uw eigen leven verfoeit en walgt van uw vleselijkheid en vreselijkheid, dán, maar ook dan alleen zult gij verstaan de kracht van de hoop, omdat de liefde Gods in uw hart is uitgestort.

Het ging van Hem uit, omdat het een eeuwige liefde is.

Daarom zal die liefde ook triumferen en gij eeuwig met Hem leven en met Hem aanzitten daar, waar Gods keurlingen zijn, namelijk in de Hemel. En waar deze op het ogenblik mede bezig zijn?

Zij zijn bezig zeer zeker met de Ere Gods, om Hem te loven en te prijzen.

Want het was het doel van de liefde Gods om Zich een eigen volk te mogen bezitten.

Dat was het doel van Zijn verkiezing, om een eigen volk voor Zich toe te bereiden. Een volk ijverig in goede werken. Een volk, onberispelijk in de weg der godzaligheid.

Het geheim van Zijn liefde was dit, dat God wilde bemind worden.

En daarom is uw en mijn liefde omdat Hij ons éérst heeft liefgehad, zeer zeker, maar het is een liefde van de weeromstuit. En dan de ijver van de liefde Gods is ook zo iets, wat ge in die weg krijgt te verstaan. Hoewel het de heerlijkste wezenlijkheid is van de liefde om de zonde te vergeven, zo is het toch ook een redelijke eigenschap, dat ze de zonde niet mis kan kijken.

De ijver van de liefde Gods gaat over de zonde en de verkeerdheid van Zijn volk.

Inderdaad, Hij is een God der vergevingen, máár Hij is ook een ijverig, Hij is ook een jaloers God.

Gelijk een landman, wanneer hij het onkruid op zijn akker tegenkomt en wanneer hij dat onkruid met al zijn kracht krijgt te weerstaan.

Is dat beeld ook op God van toepassing?

Dat Hij de zonde zal weerstaan en zoeken.

Daarom is het een volk: En Ik zal hen onder de roede doen doorgaan, en Ik zal hen brengen onder de band des verbonds. En dan het onbegrijpelijke van de liefde Gods.

Het geheim van de liefde Gods.

Het wonder van de liefde Gods.

Wanneer gij dat niet kent, dan is Hij uw God niet.

Wanneer gij het geheim en het wonder van de liefde Gods niet verstaat, dan is Hij echt uw God niet.

Zijt ge bang, als ik u dat geheim ga onthullen?

Zijt ge enigszins huiverig, wanneer ik het u zou zeggen?

Omdat het eigenlijk het schibboleth is?

Dit is het wonder van de liefde Gods en het onbegrijpelijke voor uw en mijn hart, maar toch ook het onuitsprekelijk zalige in de beleving, dat God het afschuwelijkste en het gruwelijkste mens opneemt en zalig maakt.

Dát is er voor God overgeschoten.

En dat heeft Hij voor Zichzelf doen overblijven:

Een ellendig en een arm volk, dat op Zijn Naam zou hopen.

Voor God is het afschuwelijkste en het walgelijkste en hetgeen niet anders was dan onnut en waarvan Hij Zelf zegt: Ik heb van de Hemel omgezien of er één goed was en er was er niet één. Het is tezamen afgeweken en het is tezamen onnut en het is tezamen stinkende geworden.

Zie, dat is er voor GóD overgeschoten.

Dat zijn de overgeblevenen van het zwaard. Het wraakzwaard Gods heeft hen afgesneden.

Niet waren zij beter dan degenen die daar onder gingen.

Neen, zij waren niet beter.

Maar omdat God een afgesneden zaak met hen heeft gedaan, omdat ze uit de oude Adam werden afgesneden en opdat zij als een zodanige wilde loot in de makke stam van de Tweede Adam werden ingeënt, opdat zij uit Zijn Levenssappen, uit Zijn profetische bediening, uit Zijn priesterlijke bediening en uit Zijn koninklijke bediening zouden bestaan en leven.

Overgebleven voor God.

Maar dan zijt ge ook voor God een zondaar.

Dan zijt ge ook in uzelf voor God verloren gegaan.

En wanneer ge dan zo erg ver af leeft van de Heere, wanneer er dan dagen en jaren zonder getal kunnen voorbijgaan, zodat ge de weg door de woestijn en de wildernis moet heengaan, eenzaam en gebogen in uzelf, zou het u dan ook niet kunnen gaan zoals Jeremia het zelf zegt: De Heere is mij verschenen van voor verre tijden.

Zie, daaraan kunt gij weten dat gij een kind van God zijt.

Waaraan?

Dat de Heere wéér terugkomt! Hij Jerusalem nóg verkiest.

Ja, dat de Heere weer terugkomt. Hij komt altijd bij Zijn volk terug.

Want het gaat alles van Hem uit.

Wanneer daar Jozef zijn broeders ontmoet de eerste reis, dan staat er zo: Toen gedacht hij aan zijn dromen.

En zoudt ge denken dat die betere Jozef, die geheel enige oudste Broeder wanneer Hij u ziet komen hongerig en dorstig aan de Troon der Genade, omdat gij het gaat beleven: Toen was het mij beter dan nu, opdat gij het gaat beleven: Ik zal wederkeren tot mijn vorige Man, zoudt ge dan denken, dat Hij niet aan Zijn dromen, zoudt ge dan denken, dat Hij niet aan Zijn beloften zou gedenken?

Dat woord had Hij niet los daarhenen geworpen: Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde.

En wanneer dan zijn broeders kwamen op de tweede reize hongerig en met de boodschap van hun vader, dan lezen we dit:

Toen kon Jozef zich niet langer bedwingen.

Dan gaat het van Hem uit!

Dan laat hij alle Egyptenaren uitgaan, want hij wil zich onbespied aan zijn broeders verklaren.

En vragen mag ik het en vragen doe ik het: Heeft God Zich ooit aan uw ziel verklaard als er een ander bij was?

Waaraan kent ge dan uw God?

Waaraan kent ge dan uw Liefste?

Waaraan kent ge dan Hem, die uw ziele liefheeft?

Waaraan kent ge dan Hem, die u zo láát hongeren en die u zo laat dorsten?

Die u zo laat tobben, die u zo laat zuchten, waar Hij Zich zo verborgen houdt?

Enkel en alleen om u te leren dat Hij u liefheeft ook al weet ge het niet, ook al ziet ge het niet, ook al gevoelt ge het niet, ook al vermoogt gij niets.

Dat Hij u liefheeft in uw dwaasheid en in uw domheid en in uw dofheid en in uw onwetendheid.

Dat Zijn liefde er niet alleen is, maar dat Hij ook een verborgen omgang met u heeft, door u te leren en te leiden, in uw onvermogen te zetten, in uw onverstand, in uw krachteloosheid, in uw algehele blindheid en jammerlijkheid te zetten.

Hoe zou Hij ooit gehuldigd kunnen worden als die geheel Enige?

Hoe zou Hij ooit waarde krijgen?

Gij zijt er overgeschoten.

Wij zullen dat niet verder illustreren, misschien zou ik dan wel wat te plat kunnen worden.

Gij zijt overgebleven.

En ge zijt er overgebleven met uw verlorenheid.

Met uw eigen schuld.

Met uw eigen dwaasheid.

Een ander past geen enkel verwijt. Gij zijt er overgebleven.

Heere, ik ben er overgebleven met de weg die ik zèlf gekozen heb.

En nu zit ik hier in de afbraak, in mijn zèlf gewerkte ellende.

En nu kunt ge van die plaats der wanhoop niet meer weg!

Gij kunt het pad der waaroms niet meer verlaten en de vragen vermenigvuldigen zich in u: Waarom God die tegenheden mij in zulke mate zond en wat mij te duchten stond?

In die weg, wanneer God u laat zijn die ge zijt, want dat vergunt God u, dat ge zoudt zijn die ge zijt: een verloren en een dwaas en een onverstandig en een hulpbehoevend schepsel.

En dan wil God u op die plaats ontmoeten.

Dan komt God u op die plaats toe te spreken.

Dan slaat Hij uit louter verbondsliefde Zijn heilige Armen om zo'n ellendig duivelskind heen.

Dan slaat Hij Zijn armen om uw schreeuwende levensnood. Dan slaat Hij Zijn armen om u heen, zoals ge zijt. En zo trekt Hij u naar Zich toe en zo komt er plaats voor dit woord:

Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde.

Bij God is geen tijd.

God is de Eeuwige.

Bij God is geen gisteren en geen vandaag en geen morgen en ook geen overmorgen.

Het is voor God een eeuwig heden.

Zo zult ge dan gaan beseffen, dat alles van Hem uitgaat, opdat alles ook tot Hem zal wederkeren.

Zo'n volk is er altijd geweest.

Wanneer daar de mensheid de Hof van Eden wordt uitgedreven om daar hun zwerftocht over die vervloekte aarde aan te vangen, dan is dat Zijn kerk.

Wanneer daar die twee altaren staan op de drempel der historie en wanneer we dan de ene broeder de andere broer zien doodslaan, dan is die Abel die daar neergeslagen is en wiens bloed daar in die vervloekte aarde indringt, dan is dat al een lijdende knecht des Heeren.

Wanneer wij de aartsvaders naspeuren, wanneer we op Noach letten in zijn arkbouw, wanneer wij op hem letten wanneer hij daar dobbert op de wateren van de zondvloed, dan is dat ook de lijdende en de strijdende gemeente des Heeren. Wij vinden die kerk bij de altaren der Aartsvaders.

Wij vinden die kerk bij de tabernakel en bij de tempeldienst. Dat alles is voor de vleeswording van het ongeschapen Woord. En wanneer we dan in Jesaja 53 de Messias als de Man van Smarte, als de lijdende Knecht des Heeren ten volle zien uitgetekend, en wanneer wij Hem dan aanschouwen op de hoogte van het kruis, waar Hij daar als een verstotene hangt buiten de legerplaats en wanneer Hij het daar uitsniakt voor dat overblijfsel.

Want het gaat er maar over of ge overgebleven zijt.

Ge moet niet zitten dénken.

Het is niet aannemelijk te maken voor het intellect.

Ik kan dat niet vatbaar en vangbaar geven in uw gemoed.

Het is alleen bediening van de Heilige Geest.

Alle godsdiensten zonder de Heilige Geest is onzin!

God geve u genade om dat na te speuren, opdat ge niet zoudt schuiling zoeken in een toestand of in hetgeen ge wel eens meent ervaren te hebben.

Overgebleven is HIJ, die daar buiten Jerusalem hangt op de hoogte van het kruis.

Overgebleven als het enige Offer dat voor God geldt.

Als de enige Liefde, die bij God geldt.

Is Hij het dan niet die liefheeft?

Er was niemand meer die lief kon hebben ná de val. Of denkt ge van wel?

Geloof ge dan inderdaad, dat gij, die daar onbewogen en onbekeerd henengaat, dat gij weet wat liefhebben is?

Ik wil niet met u spotten, maar ge weet het niet.

Hij is overgebleven.

Hij is het, tot wie de Vader gezegd heeft: Gij Mijn Zoon, Mijn Enige en Mijn Eeuwige, Gij zult liefhebben de Heere Uwe God met geheel Uw hart en met geheel Uw verstand en met al Uw kracht en Gij zult de naaste liefhebben als U zelve.

Zie, dat is in Hem volbracht.

En omdat het in Hem volbracht is, is er een overgeschoten volk uit Zijn borgtochtelijke liefdesbediening, waar Hij het op de hoogte van het kruis heeft uitgeroepen: Vader, vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen.

Daar hebt ge het overblijfsel naar de verkiezing als vrucht van Zijn borgtochtelijk lijden. Wanneer Hij Zijn ziel uitgoot in de dood zo heeft Hij zaad gezien.

En dat is een onvergankelijk Zaad.

En wanneer het onvergankelijk Zaad uw deel is, dan zult gij verbaasd en verbijsterd zijn bij ogenblikken, dat de Heere zo vriendelijk voor u wezen kan, dat Hij u nog wil toespreken en wil dragen.

Onvergankelijk zaad.

Overgebleven tot een speelbal der volkeren en tot een voetwis der heidenen.

Overgebleven met uw smart en met uw verdriet, met uw verlatenheid, met uw vervreemding.

Overgebleven. Zie, dat is de Kerk van de nieuwe dag.

Dat is de gemeente van Jezus Christus zoals ze ná het Kruis wandelt en wandelen zal in de voetstappen van de Man van Smarte, als de lijdende en strijdende Kerk.

Ook zij dragen de littekenen van Jezus Christus omdat Christus in hen lijdt, omdat ze dat onvergankelijke zaad deelachtig zijn.

Zo is er dan een Kerk alle eeuwen heen geweest, máár dan ook een Kerk, die door God Zelf is geroepen en geteeld.

Door God Zelf?

Ja. In Zijn Zoon.

Omdat Hij liefgehad heeft, daarom kon God zeggen:

Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde.

De Kerk krijgt liefde op grond van gerechtigheid.

De Kerk krijgt genade op grond van recht.

Dáárom zijn het zulke vastigheden. Daarom zullen die fundamenten niet kunnen wankelen en niet kunnen wijken.

Want Gerechtigheid en Gerichte zijn de vastigheden van Gods Troon.

En "Het mysterie" is, dat ge leeft en dat ge leven moogt zoals ge wilt.

Ach, zegt ge, daar zegt ge het weer!

Dat moest ge nu niet zeggen, in die preek; namelijk dat ge móógt leven zoals ge wilt.

Ja, geliefden, indien we Hem liefhebben mógen we leven zoals wij willen.

Zoudt ge dan nog willen vragen hoe of gij het voorwerp van uw liefde moet behagen?

Zoudt ge dat nog vragen?

Is dat geen vanzelfsheid? Liefde is hier liefdes-wetsteen.

Zoudt ge dat nog vragen? Waar het in uw ziel is:

Och mocht ik in die heilige gebouwen de vrije gunst die eeuwig Hem bewoog.

Dat de waarheid in uw ziel is:

Geef dat mijn oog het goede aanschouw.

Waar uw ziel een gedurige hunkering ondergaat, waar ge een kind des verlangens zijt geworden; waar ge uw smartedagen kent, wanneer ge onder uw ongeloof en onder uw wantrouwen van de Heere gebogen gaat.

De Liefde heeft de Wet vervuld.

En omdat die Wet vervuld is door de Liefde, door Christus, door dat geheel enige Lam, daarom spreekt die, Wet u nu niet meer toe in zijn verdoemende en in zijn veroordelende kracht, maar spreekt die Wet u toe in zijn belovende kracht:

Gij zult de Heere Uw God liefhebben.

Dat is een belofte.

En: Gij zult uw naaste liefhebben, dat is een belofte.

En: Gij zult niet stelen, dat is een belofte.

En gij zult niet echtbreken, dat is een belofte.

Dat is alles uit de Liefde van Christus.

En daarom zegt God: met een eeuwige Liefde.

God gaat niet terug, God gaat dóór in Zijn liefde en in Zijn ontferming.

Ach, wat zijt ge toch koud en wat zijt ge toch ongevoelig en hoe schuilt ge toch weg achter uw onmacht en achter uw ellendige, dwaze manier van doen. Want ge schuilt weg in uw onvermogen, ge schuilt weg in uw neerslachtigheid, ge schuilt weg in uw...

Waarin?

Eigenlijk gezegd in uw onmacht. Neen, gij schuilt weg achter uw onwil.

Gij wilt een zodanige weg niet! Gij kunt een zodanige weg niet, maar gij wilt ook een zodanige weg niet!

Neemt ge het dan niet bij u zelve waar, dat wanneer gij u verheugt dat de zaak niet doorgaat.

Of zijt gij van een ander gevoelen dan die man, die daar moet naar de operatietafel en die daar in de hoogst ernstige toestand van zijn leven gebracht wordt in dat gesticht. En wanneer hij daar onderzocht is en nóg eens onderzocht. En dan de professor tegen hem zegt: Vriend je kunt wel naar huis gaan, want we moeten het nog eens bekijken. Hè? Wat 'n opluchting. Mens, u gaat liever met het gezwel naar huis, met de kanker naar huis dan dat u het uitroept: Neen Heere, nu niet meer terug, maar doet U mij naar Uw welbehagen.

Weet ge dan niet dat ge te veel in uw benauwdheid en benauwde toestand wegschuilt?

Gods liefde is onveranderlijk.

Gods liefde is niet te stuiten.

Gods liefde gaat door, totdat Hij Zijn overblijfsel thuisgebracht heeft aan de Fontijnen der Wateren.

Och, och, och, zegt de Geest, want de Geest zucht met onuitsprekelijke zuchtingen.

En wanneer dan die Geest zucht met onuitsprekelijke zuchtingen, dat God door zou gaan, waar gij Hem stuit en waar

gij Hem tegenhoudt, dan, dan zal God u leiden in een weg van beproeving zoveel te meer.

Dan zal God u leiden in de weg van de smeltkroes der ellende.

Dan zal God u leiden en brengen in een zodanige weg en op een zodanige plaats, dat ge met een hartelijk leedwezen over uw zonden het krijgt voor Hem uit te wenen en uit te snikken.

Heere, kan ik nog zalig worden?

Mag ik nog mijn knieën buigen?

Is er nog een weg om daaraan te ontkomen?

God zal u in wegen van beproeving léiden.

God zal u in wegen van verdrukking léiden.

God zal u ontdekken "de felle geselroede" dát ge door uw eigen zonde en dat ge door uw eigen ongerechtigheid geslagen wordt.

God zal u daar brengen dat gij het beamen zult: En gij wilt tot Mij niet komen.

Gij wilt God aan uw hart hebben!

Gij wilt leven aan uw ziel hebben.

Gij wilt Zijn nabijheid ervaren.

Maar gij wilt uw vroomheid niet opofferen, dat wilt ge niet!

Gij wilt niet bekennen dat gij de liefdeloze zijt en de geesteloze en de harteloze en de biddeloze.

Dat gij de boosaardige zijt, dat wilt ge niet bekennen.

Maar ge wilt Gods nabijheid, Gods goedheid, Gods zegeningen.

Gij wilt door God verlost worden.

Gij wilt door God gered worden.

Gij wilt Gods licht en Gods nabijheid.

Maar God wil het u niet geven.

En God zal het u niet geven enkel en alleen omdat Hij Zijn Zoon wil geven. Omdat Hij Zijn heerlijkheid aan u kwijt wil in de Christus Gods.

Opdat ge niet zult drijven op enig besef en op enig bezit buiten de Heere Jezus.

Daarom zal Sion als een akker geploegd worden.

Daarom is die Kerk in de vervreemding gegeven, zowel in Egypte als in de woestijn als in de Babilonische ballingschap. Enkel en alleen, opdat het overblijfsel naar de verkiezing, dat is het Israël in Israël open zou komen.

Dat is de geestelijke kern van Jerusalem en van Juda, dat die getuigenis zou geven:

De Heere is mij tot Hulp en Sterkte, namelijk om alles los te laten.

De Heere is mij tot Hulp en Sterkte om alles te verwerpen, om alles schade en drek te achten bij de uitnemendheid van Jezus Christus.

Gevoelt ge het niet, dat ge uzelf dáár niet voor over hebt?

Gevoelt ge het niet dat er een vleselijke opstandigheid in uw ziel is?

En dat niet alleen, dat ge u daartegen verzet, maar ge zijt opstandig dat ge het nog niet krijgt.

Ge zijt opstandig dat ge het nog niet bezit.

Ge zijt opstandig dat de Heere het u nog niet gegeven heeft.

Ge zijt verkeerd omdat God Zijn aangezicht verbergt.

En omdat Hij het u niet schenken wil.

Neen, zegt ge.

Ja, zegt het Woord.

Neen, zegt ge.

Ja, zegt God, met een eeuwige liefde heb Ik u liefgehad en dáárom onder de goedertierenheid van de kastijdende Hand des Heeren.

Daarom.

Gij gevoelt uw onverzoenlijkheid?

Welaan, we zijn in het laatste der dagen. Dan zullen er onverzoenlijken zijn. En dan zullen er harden van hart zijn. Dan zal de verkoeling daar wezen. Maar degenen, die uit Gods eeuwig Welbehagen zijn geteeld en getrokken, die hebben een heimwee en een verlangen.

Die hebben hun tranen in het verborgene.

En die verfoeien hun eigen leven en leggen zich voor God neer op genade en op ongenade.

Maar de Heere spreekt nog.

En Hij spreekt ook nog tot u in dit morgenuur.

En wanneer Hij dan tot u spreekt in dit morgenuur en het gaat u voor de zoveelste maal voorbij; is het dan niet smartelijk in uw ziel?

Of zijt ge nijdig dat ge het nog niet krijgt?

Of zijt ge nijdig dat ge het nog niet bezit?

Zijt ge nijdig dat ge het ideaal van uw eigenlievende godsdienstigheid nog niet in vervulling hebt zien gaan: Kom luistert toe gij Godsgezinden, en gij, die de Heere van harte vreest, dan zal ik u vertellen wat God mij deed ondervinden, hoogmoedig mensenkind,

Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde.

Het hangt aan Mijn liefde.

Het hangt af aan Mijn trouw.

Het hangt aan Mijn ontferming.

Het hangt aan Mijn genegenheid.

Het hangt aan Mijn onveranderlijkheid.

Het hangt niet aan uw weten.

Het hangt niet aan uw besef.

Het hangt niet aan uw gevoel.

Het hangt niet aan uw vermogen.

Het hangt niet aan iets dat in of aan u is.

Maar het is niet anders en louter alleen: Die Ik Mij ontfermen zal, die zál Ik Mij ontfermen.

Ik heb lief.

Heeft het wel eens zo gezongen voor de poorten van uw hart?

Want, dat zingt Christus: Ik heb lief.

God heb Ik lief, want die getrouwe Heere Hoort mijne stem, mijn smekingen, mijn klagen.

Welaan dan, als God zo gaat zingen en zo gaat spreken tot uw ziel, dan zal het gaan versmelten, dan zal het gaan zakken en zinken.

Dan zult gij het met recht verstaan: Hij is een God die leeft en aan Zijn volk het leven gééft, onderstreept en nooit anders.

De zaligheid ligt buiten ons bereik.

Het liefhebben ligt buiten uw bereik.

Het is alleen: En Ik trad met hen in een verbond.

Gij niets.

Ik alles.

Gij de liefdeloze.

Ik de ongeschapen Liefde.

En zo alleen kunnen we sámen wandelen.

Wanneer we zo samengekomen zijn in de woestijn.

Want Ik voerde hen in de woestijn om hen tot rust te brengen.

Amen.

O, Heere, Uw gerechtigheid alleen is het eeuwige Leven. Mogen wij dat verstaan opdat er bij ons niets zou wezen dan een zuchten en een roepen: gena o God, gena. Neen Heere, dat er bij ons niet anders zou zijn dan dat we voor Uw Aangezicht neervallen en daar blijven liggen opdat Gij ons te Uwer tijd genadig zult zijn.

Amen.

Uit de 107e Psalm en daarvan het 6e vers:

*Zij, die gebonden zaten
In schaduw van den dood,
Omdat zij God vergaten,
Vervielen in dien nood.
Toen werd hun wreev'lig hart
Verneêrd door zwaarigheden;
Zij struikelden, hun smart
Werd hulpeloos geleden.*

O, Vader, dat Uw Liefde ons blijk.

O, Zoon, maak ons Uw beeld gelijk.

O Geest zend Uwe troost ons neer.

Drieënig God, U zij al de eer.

Amen.

In de allergrootste verlegenheid en nood moeten Gods kinderen toch voorttrekken. Hoeveel stenen en bezwaren er ook zijn op de weg, duizenderlei twijfelingen en schuddingen des harten, en bangheid des gemoeds dat zij toch niet bij dat volk behoren, dat zij maar meelopers zijn, toch moeten zij voort. Waarom?

In de allereerste plaats dat Gods volk zijn onmacht zal leren kennen, en zijn algehele verlorenheid. Dan, opdat de vijand beschaamd zou worden. En opdat God in dit alles aan Zijn Eer zal komen.

God is nooit groter en dierbaarder voor Zijn volk, dan in de grootste nood. Dan ligt Hij bij de Zijnen thuis. Dan is het: Mijn Heil is nabij. Dan betoont Hij Zich een Koning, van een blind en van een dwaas volk, dat in de weg van ervaring hun blindheid en hun dwaasheid, hun nood en hun banden als een geschenk hebben gekregen. Want immers de nood ligt in de wieg, en de nood ligt in het graf, en het daartussen niet anders is dan: In de grootste smarten, blijven onze harten in de Heere gerust.

Is dat de weg? Wanneer gij voor uw eigen bevinding geen pad meer over hebt? Is dat de weg, wanneer gij de kastijding op een zodanige wijze ziet en leert kennen, dat de verberging van Gods Aangezicht inderdaad het zwaarste voor u is. Is dat dan de weg? Een weg van enkel benauwenis, een weg, waarin alle deuren voor uw besef gesloten zijn, een weg waarin alle duivels met u spotten en waar ge het ervaart, dat 's mans huisgenoten u niet alleen niet verstaan, maar dat zij ook vijanden zijn.

Zie, dan ligt God bij Zijn volk thuis.

Maar ook dan leren zij het, dat het echt wáár kan zijn:

Ik Christus, was een Vreemdeling en gij hebt Mij geherbergd. Gij hebt mij echter in uw nood en in uw banden niet verstaan. En wanneer dan die dingen oprijzen, dan kan alleen de Lamp van Gods Woord en de dierbaarheid van de Christus u doen bekennen:

Deze Ellendige, namelijk Christus, riep en de Heere hoorde en Hij verloste Hem uit al zijn benauwdheden.

Het woord van onze tekst in dit morgenuur vindt ge in het u voorgelezen Schriftgedeelte.

Het is uit de Zendbrief van de Apostel Paulus aan de Romeinen, het achtste hoofdstuk, het 31e en het 32e vers:

“Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?”

Ziedaar het onderwerp:

Met Christus alle dingen

God voor ons

God in ons

God achter ons

Als een geoefend redenaar heeft de Apostel zijn eenvoudig gehoor geprikkeld tot steeds meerdere en inniger aandacht. Wanneer hij met verschillende vergelijkingen de éne gedachte op de andere stapelt, dan spreekt hij tot de gemeente van de kruisdood van Christus, van Zijn Opstanding en dan ook het vervolg daarvan Zijn verheerlijking en de uiteindelijke heerlijkheid van Gods volk.

Vol heilige geestdrift horen wij de Apostel Paulus de Romeinen toespreken, telkens voller en voller wordt zijn betoog en het is alsof hij een berghoogte met hen beklimt en hun eerst de diepte wijst, daarna de hoogte, om met hen te eindigen in een jubel zoals alléén de Heilige Geest het Zijn Apostel en de Kerk leren kan.

Wanneer wij dan Paulus gadeslaan tegenover de Romeinen in dit woord, dan zijn wij geneigd om onze adem in te houden, want het is de vlucht van een Koningsadelaar. Het is de vlucht van één, die mee- en opgenomen wordt op de wieken van de Heilige Geest.

En dan moeten wij verbaasd en verbijsterd in het diepe dal blijven staan en het misschien uitroepen: Paulus, waarheen is uw vlucht?

Het is of Paulus het ook voelt. Het is of Paulus het ook bemerkt, dat wij hem niet kunnen volgen en dat er verbazing en verbijstering en stilheid komt in het gemoed van zijn hoorders, die zich daar rondom de kansel bevinden of die hij tracht te bereiken met zijn brief.

Dan ineens houdt de Apostel op!

Wanneer hij eerst heeft uitgeroepen: Die Hij te voren gekend heeft, die Hij te voren verordineerd heeft, die Hij geroepen heeft, die Hij ook gerechtvaardigd heeft, die Hij ook geheiligd heeft, die Hij ook verheerlijken zal. Het is of de Apostel het ook voelt, dat er zijn die niet mee kunnen komen. En dan vraagt hij het ineens, of het een retorische vraag geweest is weet ik niet, maar hij vraagt het plotseling:

Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen?

Zo God voor ons is, antwoordt hij, wie zal dan tegen ons zijn?

God, Die zelfs Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, zal Hij ons dan met die Zoon, met Christus, niet alle dingen schenken?

Wat zullen wij dan zeggen? Paulus heeft al zoveel gezegd en wij kunnen er niet bij, wanneer wij niet open meegenomen worden door de Heilige Geest, wanneer het niet ook de wiek- en de vleugelslag is van de Heilige Geest, die ons opvoert uit de diepte der verlorenheid, tot de hoogte, waarvan de Apostel ons hier getuigt en gaat zingen als in een heilige jubel: Wie zal ons scheiden van de Liefde van Christus? Wie?

Noch dood, noch leven, noch banden, noch gevangenis, noch benauwdheid.

Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?

Maar Paulus toch! Hoe kunt ge toch op een zodanige wijze spreken? Hoe kunt gij het ons dan zo toeroepen, waar gij het toch zelf moet getuigen in alles verdrukt te zijn? Waar ge toch zelf getuigt en klaagt van uw doorn in het vlees, wanneer ge spreekt van een satansengel, die u met vuisten slaat?

En is dan juist de Gemeente van Jezus Christus niet de vervolgde? Heeft Jezus' mond niet Zelf gezegd: Het is een klein kuddeke. En moet ge het zelf niet betuigen, dat het slachtschapen zijn, dat we elke dag gedood worden? Hoe kunt ge dan!

Wij kunnen de Apostel Paulus hierin niet volgen. Wij kunnen de Apostel echter hier alleen verstaan, bij het Licht van de Heilige Geest en wanneer we opgevoerd en wanneer we meegevoerd worden naar diezelfde hoogte, waarvan hij de kerk komt te leren en waarvan zijn aangezicht glanst. Want dat kan niet anders wanneer de Apostel zo getuigen mag en wanneer hij zich zo verliezen mag in de werkzaamheden van een Drieënig God:

Van God de Vader die verloor.

Van God de Zoon die verloor.

En van God de Heilige Geest die kwam te heiligen en te bewaren en te verzegelen en te bevestigen.

Wij kunnen hem niet volgen. En toch. Sluit dan het woord van de Apostel Paulus: Zo God vóór ons is, wie zal tégen ons zijn, ons buiten? Sluit dat woord juist niet alles in: Zo God vóór ons is, wie zal tégen ons zijn? Kunt gij daar bij, geliefden?

Ach, wanneer hier een mens neer mag zitten die het uitroept: Ik ben zo bang! Wanneer hier een mens neerzit, die het uitroept: Ik ben zo bang. En waarvoor zij bang is dat kan zij niet verklaren, maar zo heel erg bang. Bang juist, omdat zij alles tégen heeft. Bang juist, omdat zij denkt dat bij haar geen oprecht waar geloofswerk is. Want zo God vóór ons is, wie zal dan tégen ons zijn?

Juist dan hebben wij alles tegen!

Juist omdat God vóór ons is, daarom hebben wij alles tegen, ook omdat alles tegen God zich in het geweer stelt, zal ze zich zeer zeker in het geweer stellen tegen allen, die de Zijnen zijn.

Alles tegen. De wereld tegen, de duivel tegen, al de demonen hebben wij tegen. Wij hebben tegen ons vlees, ons eigen bestaan. Wij hebben ons ongeloof tegen. Wij hebben het getal tegen. Wij hebben het geweld tegen. Wij kunnen het niet al opnoemen, maar het is toch alles tegen ons.

Waarom hebben wij dat dan alles tegen? Waarom, durft gij het nog te vragen? Zijn wij dan niet allen buiten God gevallen? En is het niet alles eigen schuld, wanneer we alles tegen hebben?

Wanneer ze zich opmaken om ons onder de voet te lopen. Geven we zelf geen aanleiding tot al die tegenstand en tot al dat verzet? Staan we onszelf niet het allermeeft in de weg? Met ons verdorven eigen en met ons ongedood hoogmoedig bestaan? Is het niet iedere dag een dag van vallen en van struikelen, een dag van verlies, een dag waarin we voor ons eigen begrip steeds dieper en verder wegzakken?

Nemen we de ellende in ons huis, nemen we de hel in ons hart en aan onze tafel niet waar?

Moet ge niet uitroepen: O, God, ik ben zo bang. Waar zal ik nog eens belanden?

En hoe zal het nog eens met me uitkomen?

Ge kunt uzelf niet verklaren en ge kunt uzelf niet meekrijgen.

Maar ge hebt uw angstige uren en ge hebt uw slapeloze nachten.

Ik ben zo bang voor mijn eigen verzet, ik ben zo bang van mijn eigen onverstand, ik ben zo bang van mijn eigen bemoeienis, ik ben zo bang van al de ongeregeldheden en van al de dingen die bij en in mij gevonden worden. Ik ben zo bang, want ik zie dat het mis gaat, in mijn huis. Ik erken dat het mis gaat aan mijn tafel. Ik voel dat het mis gaat in de bewegingen van mijn gemoed en de schuld dagelijks groter wordt...

Ik zie de gevaren niet alleen van buiten, maar ik zie de gevaren in mijn binnenste oprijzen. Ik ben zo bang, Heere, dat mijn laatste nog erger zal zijn dan mijn eerste.

Ik zie dat het verkeerd gaat en ik moet het belijden, dat ik daar zelf de schuld en oorzaak van ben, vanwege mijn zwakheden, en vanwege mijn vleselijk en vanwege mijn vreselijk bestaan, en toch, hoewel ik de schuld groter zie worden en zelf groter maak, kan ik er niet van loskomen en kan ik er niet van afkomen.

Helaas. Ik kan U zo goed missen! O, Heere, ik kan U zo aan Uw plaats laten en ervaar dat ik zo goed buiten U kan. En toch schreeuwt het van binnen:

Geef, dat mijn oog het goede aanschouw,
Hetwelk Gij uit onbezweken trouw,
Uw uitverkorenen toe wilt voegen.

Dan zijn ze zo bang voor hun eigen bestaan. Neen, dan heeft de duivel het niet gedaan.

En dan heeft de familie het niet gedaan en dan hebben die het niet gedaan en dan hebben die anderen het niet gedaan, maar dan hebben zij in hun eigen bestaan zoveel vreze en zoveel beklemdheid en zoveel angst, dat ze moeten zeggen: Maar Paulus, als God nu toch vóór ons is, hoe kan dat dan toch? Met al die jammer en met al die ellende en met al die ontbloting en met al dat onrein? Hoe kan dat dan toch met al die verkeerdheid en met al dat omzwerven en afdwalen?

Zo God vóór ons is. Juist omdat God voor die Kerk is, leert die Kerk het: Zij hadden mij omringd als bijen.

Maar wanneer de kracht des geloofs en de geest der profetie hen aangrijpt, zij het met David mogen zingen: Ik mocht hen in 's Heeren Kracht bestrijden. En ook: Gij had me, o vijand, hard gestoten!

Dat was onder de toelating Gods, want Hij heeft "gestoten olie" nodig voor de luchters. Dan alleen zult gij een licht zijn op de kandelaar.

Dan alleen zult gij het verstaan: Gij zijt het zout der aarde. Een gestoten volk. En een volk dat neergeworpen wordt en telkens opnieuw verbroken moet worden. Waarom?

Omdat God vóór hen is.

En wanneer God vóór hen is, dan komt het openbaar hierin, dat Hij Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft maar heeft Hem voor ons allen overgegeven. Zijn eigen Zoon, die Hij niet heeft gespaard, heeft Hij voor ons allen, zegt de Apostel, overgegeven en zal Hij dan met die Zoon ons niet alle dingen schenken?

Daarin ligt de ruimte en daarin ligt ook de beperking.

Niet alle dingen... met Christus.

Maar mèt Christus alle dingen.

Daar ligt de beperking in, in dat mèt Christus.

En daar ligt ook de ruimte in, namelijk in dat mèt Christus.

En daar ligt de zegen in en de veiligheid en de bewaring en de vastigheid.

Mèt Christus. In Zijn voetstappen. In Zijn mantel gehuld.

Met Christus allerlei gevaar, allerlei beproeving, allerlei verdrukking, allerlei smaadheid, allerlei ellende, allerlei verguizing.

Mèt Christus.

Wanneer ge daartoe verwaardigd wordt, dat kan alleen, wanneer God Zelf plaats heeft gemaakt voor Zijn eigen Zoon, in u.

Want alles wat ik u tot hiertoe opnoemde is de beleving, namelijk in de weg van ontdekking, van ontbloting, van ontgronding.

En wanneer de ziel daaruit krijgt te zuchten en op te zien tot de Heere, Die daar woont in het Heilige hierboven, maar Die ook plaats maakt in het onheilige hier beneden, dan krijgt ge door Genade te doen met een God die ómgang met u zoekt, te doen met een God, die uw heil en uw zaligheid op het oog heeft en Zelf is.

Dan krijgt ge met een God te doen, die Zijn eer komt te zoeken hierin, dat gij u laat zaligen, want Hij wil met Christus, met Zijn eigen Zoon u alle dingen schenken, opdat gij zoudt leren, dat ook dit de gave Gods is, wanneer Hij u zondaar maakt.

Ja, een gave Gods is, wanneer Hij u op de knieën drukt in het stof en dat wanneer gij niet meer mee kunt komen, wanneer gij moet uitvallen op de weg, gij aan de kant van de weg neerzinkt, gij dan als een begenadigde en verwonde ziel zult kermen:

Ik ben van Uwe Wet te schenden

Krom van lenden

Ik ga de ganse dag in 't zwart.

Dat is een gave Gods, wanneer ge gaat roepen, dat ge niet kunt bidden.

Dat is een gave Gods, wanneer ge gaat zuchten:

O, Heere, ik lig hier in de hardigheid en in de verkeerdheid van mijn bestaan.

Dit is een gave Gods, wanneer het opstijgt uit uw ziel:

Zo Gij in het recht wilt treden

O, Heere en gadeslaan.

Het is een gave Gods, wanneer er niet anders dan ledigheid en verdorvenheid in uw ziel opkomt en wanneer ze niet met u willen huizen, wanneer ze niet met u kunnen huizen en wanneer ge zelf moet bekennen: Ik ben daar de schuld en de oorzaak van. Zo brengt God u bij uw verlorenheid en bij uw verlegenheid en zo brengt God u in het stof des doods, opdat het uit het stof zou op klinken:

Mijn ziel die naar den vrede haakt

En het morrend ongenoegen wraakt

Is in mijn als een kind gespeend

En weet zich met Gods wil vereend.

Zo namelijk wanneer Gij o God me zoudt verwerpen, wanneer dat Uw wil zou zijn, wanneer Gij mij zoudt wegstoten van voor Uw Aangezicht, zo zal er nochtans in mijn ziel wezen:

Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig.

Met Christus alle dingen. Daaraan kunt ge weten, dat God vóór u is.

Ge moet niet denken, dat als ge in een weg van voorspoed en in een weg van zegeningen geleid wordt, wanneer uw perskuipen overlopen en wanneer er géén druk- en wanneer er geen kruiswegen zijn, wanneer ge u moogt verheugen in zoveel wat een ander mist, dan moet ge niet denken, dat dát nu juist een bewijs is dat God vóór u is.

Dat kan wel inbeelding zijn.

Dat kan wel een gevolg zijn van een ingeslapen consciëntie.

Dat kan wel een gevolg zijn van uw ongedode hoogmoed en voornaamheid.

Dat kan wel schijn wezen.

Zoudt ge daaruit opmaken, dat God vóór u is?

Wanneer het dan zo voorspoedig gaat in uw weg, wanneer er zo weinig of niets tegen is.

Wanneer Israël optrekt tot der Filistijnen strijd, dan neemt Israël daar de Ark, en die Ark is in het midden van Israël. En daar gaat zoveel gejuich en zoveel vreugde op, dat de aarde dreunde en dat de volkeren beangst waren. Want de Arke Gods was in het midden van Israël.

En toch, het was maar een vermeende sterkte en een vermeende voorspoed.

Want Israël werd niet alleen verslagen, maar de Ark werd ook gevangen genomen en in der afgoden tempel neergezet. Ik noem dat alleen maar, opdat ge ook dáár even bij stil zoudt staan. Want wie zal zeggen, wat voorspoed is?

Alleen zij, die mogen zeggen Jezus de Heere te zijn, dat is door de Heilige Geest.

Dan hebt ge in uw weg hierin het bewijs, dat God Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons overgegeven.

Wanneer ge een gebrek gevend God, een gebrekwerkend God, een gebrekonderhoudend God, echter ook een gebrek vervullend God krijgt te ontmoeten.

God maakt plaats voor Zijn eigen werk.

God maakt plaats voor Zijn eigen Zoon.

Hoe denkt ge dan? Wanneer God Zijn Zoon geschonken heeft als dat geheel enige offer dat alleen voor God gelden kan, dat uw en mijn leven niet in het teken van het offer zouden komen te staan?

Ook dán zal ons leven in het teken van het offer komen te staan, want Hij zal met Christus ons alle dingen schenken en dat is:

Hij zal in alle ramp en pijn Tot mij om uitkomst zuchten.

En ik zal dan gewillig en zeker en teder en vast bij Hem zijn.

In al zijn ongenuchten.

Zeg het zelf eens, was er geen ruimte in de benauwdheid, wanneer uw banden nauwer werden, en wanneer ge geperst werd om tot God te roepen?

Wanneer gij aan al die dingen géén kennis hebt, wat ik u hier voorhoud, dan kan ik dat niet helpen. Maar dan zijt ge nog in een onwedergeboren staat. Want alleen wanneer God Zijn wedergeboren volk daarbij en daarin komt te brengen, dan alleen zullen zij het ervaren: O God, ik ben de grootste tegenstander zèlf en ik ben de grootste hinderpaal zelf en Gij zult mij moeten neerwerpen met Uw almachtige Kracht en met Uw almachtige Genade, want dan alleen:

Zo zullen wij de schapen Uwer weiden

In eeuwigheid Uw Lof en Eer verbreiden.

Deze, die door God zijn gekend.

Deze, die door God zijn verordineerd en geroepen.

Deze, die door God zijn gerechtvaardigd.

Deze, die door God zijn geheiligd.

Deze, maar ook déze alleen zullen in die engtes en in die dieptes gebracht worden om voor God onder te doen en telkens dieper te zakken en te zinken, neen, niet om verloren te gaan, maar om behouden te worden.

Ja, net zo lang zinken, totdat ze daar gekomen zijn, nl. op die kostelijke en geheel enige Hoeksteen, Christus.

Daarom heeft God Zijn Zoon gegeven voor een zinkend, voor een zakkend, voor een verloren volk in zichzelf, om het daar te ervaren:

Zo zult Gij zijn voor mijn gemoed Mijn Rots, mijn Deel, mijn eeuwig Goed.

Komt, laat ons daarvan zingen uit de 73e Psalm en daarvan het 13e vers:

*Wien heb ik nevens U omhoog?
Wat zou mijn hart, wat zou mijn oog,
Op aarde nevens U toch lusten?
Niets is er, waar ik in kan rusten.
Bezwijkt dan ooit, in bitt're smart
Of bangen nood, mijn vlees en hart,
Zo zult Gij zijn voor mijn gemoed
Mijn rots, mijn deel, mijn eeuwig goed.*

Indien gij de Gave Gods kendet, de Gave Gods, dat is het Vleesgeworden Woord, dat is Gods eigen Zoon.

Indien gij de gave Gods kendet, dat God u zetten wil in uw ellende, dat God u zetten wil in uw armoede, dat God u zetten wil in uw jammer, dat God u zetten wil in uw verlorenheid, dat God u komt te ontbloten, dat God u komt te ontgronden.

Indien gij de Gave Gods kendet, dat God u in het stof komt neer te drukkén, wanneer gij de weg der ontdekking mag gaan, zoals eens die Samaritaanse, wanneer Jezus tot haar zegt: Gij hebt vijf mannen gehad en die gij nu hebt is uw man niet. Dat is de Gave Gods: Ontdekking, ontbloting, ontgronding. Wanneer God ons naakt komt uit te stropen, dan alleen zal er plek en plaats komen voor de beleving en voor de uitroep van diezelfde vrouw en van diezelfde kerk:

Ik heb gevonden een Man, die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb.

Zoudt ge er zin in krijgen in een zódanige Man?

Zoudt ge er zin in krijgen in een zódanige Zielevriend?

Zoudt ge er zin in krijgen in een zódanige Bruidegom?

Dan zal dat het werk van de Heilige Geest zijn, wanneer God Zijn gave schenkt, wanneer God Zijn eigen Zoon schenkt, opdat Hij uit de schoot des Vaders zou opstaan en afdalen in de schoot van onze verlorenheid.

Zoudt ge er dan vreemd aan zijn, aan de paradijsvloek?

Zoudt ge er dan vreemd aan zijn, aan de paradijsverlorenheid?

Zoudt ge er dan vreemd aan zijn, dat het aardrijk vervloekt is om uwentwil?

En met smart zult gij daarvan eten, van dat vervloekte aardrijk. Doornen en distelen zal het u voortbrengen en gij zult er van eten al de dagen uws levens, al de dagen uwer vergankelijkheid.

Maar bovenal zet ik dan al de dagen "mijns levens" tussen twee haakjes. Opdat gij zult verstaan wat het is als David het uitroept in zijn beste ogenblikken:

Gun leven aan mijn ziel

Dan looft mijn mond.

Want in de dagen uws levens, wanneer het Licht van de Heilige Geest in u schijnt. Wanneer die geheel enige, eigen Zoon van God Zich in Zijn graveerselen en in Zijn littekenen voor uw arme ziel komt dierbaar te maken en Hij Zich wil weg schenken, zie, dan zult gij het verstaan, dat er nog een Ander leven is, een Leven dat niet geopenbaard wordt door vlees en bloed.

Dat is geen beredeneerde godsdienst.

Dat is geen beredeneerd of waangeloof.

Dat is geen stuk dogmatiek, geen letter-godzaligheid.

Dat is niet ik ben gekend, verordineerd, gerechtvaardigd, geheiligd, ook verheerlijkt en zo aanstonds gezet met Christus in de Hemel. Neen!

Daar kan die arme Kerk niet bij, want zij hebben geen verstand, zij hebben geen oordeel, zij hebben dat alles verloren, maar ze worden verteerd door één begeerte. En wanneer dat begonnen is kunnen ze eigenlijk niet goed zeggen. Wie weet eigenlijk, wanneer de Liefde begint. Wie weet het? Alleen wanneer het over u komt. Dat is niet te beslaan met uw gedachten. Dat is niet te grijpen met uw handen.

Maar dat is, wanneer Christus dierbaar gemaakt wordt voor uw arme ziel en noodzakelijk en onmisbaar en gepast voor uw ledigheid, dat ook gij het zult verstaan in overdrachtelijke zin, wat die Samaritaanse mocht horen: Indien gij de Gave Gods kendet.

En de Gave Gods staat vóór haar, in de vernedering van een liefhebbende Borg, in Immanuel.

Indien gij de Gave Gods kendet.

Zo. Wat moet er dan overwonnen worden?

Dat we vrijmoediglijk toegaan tot de troon der Genade.

Wat moet er overwonnen worden?

Onze dwarsheid, onze dwaasheid, onze deugzaamheid, onze netheid, onze kiesheid, onze kuisheid.

Onze ik-stukken en zèlfhandhaving.

Want: Kwade samensprekingen bederven goede zeden.

En als wij dit nu als kwade samensprekingen zien, dat wij deugzaam moeten zijn, dat wij in de weg van heiligmaking een vleselijke heiligmaking bedoelen en ons in die gang van doen en laten geduriglijk opknappen, al buigen wij nog zo laag en al vragen we nog zo arm en zuchtende om genade, dan bedoelen wij met dat vragen om genade, dát wij daarmede de wet zullen volbrengen, en dat wij ons daarmede zullen staande houden en zullen oprichten d.w.z., niet verloren willen gaan.

De Gave Gods, dat is: Zijn Zoon.

Dat is Zijn eigen Zoon.

Dat is Zijn enige Zoon.

Dat is God uit God.

En wanneer Hij daar plaats voor komt te maken in de weg van afsnijding en uittering, dat ge niet anders dan met een lege ziel op de aarde zit.

Van uittering, dat zelfs uw gebedsleven uitgeteerd is, dat zelfs uw wachten en uw hopen als het ware vergaan is. Wanneer er niets anders over is dan een schreeuwende leegte, een leegte die schreeuwt, dat ge Hem zo goed missen kunt, dat ge Hem nog zo goed aan Zijn plaats kunt laten. Een leegte die schreeuwt, waar gij het niet kunt zeggen dat, óók dat een Gave Gods is.

Zou Hij dan toch met Christus niet alle dingen schenken?

Zo het Christus vergaan is:

Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?

Wanneer het Christus vergaan is: Gij legt mij in het stof des doods.
Wanneer het Christus zo vergaan is: 'k Was uitgeteerd.
Wát zoudt gij dan?
Alléén in Zijn voetstappen.
Wat zoudt gij dan?
Alléén wanneer gij Die Gave krijgt te beleven: Den Beelde Zijns Zoons gelijkvormig te worden.
Weet ge dan niet, dat het een Gave Gods is:
En een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor Hem.
Denkt ge dan, dat Hij, de Man van Smarte, Zijn Kerk niet zal zetten in Zijn voetstappen?
En wat zou dan, waar Zijn leven één offerande is, wat zal dan uw leven zijn? Wanneer God u leidt in een weg van vereenzaming en verlatenheid.
Wanneer God u leidt in een weg van versmading.
Wanneer God u leidt in een weg, waar ge nooit met een ander over spreken kunt, omdat ge iedere dag uw verdorven bestaan hebt op te nemen. Uw uitdrijving uit het paradijs te leren verstaan.
Wat denkt ge dan?
Wanneer God u op aarde heeft gezet met een schreeuwend gebrek.
Want dat is het. God heeft Zijn wedergeboren volk, die Hij te voren gekend heeft, die Hij te voren verordineerd heeft, die Hij ook rechtvaardigt, die Hij ook heiligt, die Hij ook aanstonds verheerlijken zal, die Hij het ook aanstonds zal doen ervaren:
Die overwint, Ik zal hem geven te zitten mèt Mij in Mijn Troon, met Christus, met Mij in Mijn Troon.
Dezulken, degenen die Hij te voren gekend heeft, die ervaren het, dat het een vrucht van wedergeboorte is, dat God ze met een schreeuwend gebrek op de aarde heeft gezet nl. buiten het Paradijs, met een gebrek aan liefde.
God is Liefde.
En dat is de oeverloze oceaan. Liefde, dat is het eeuwig Welbehagen.
En hoe zal er dan plaats zijn voor het Woord: Zo God vóór ons is?
Hij kan vóór u zijn als Schepper.
Hij kan vóór u zijn als Onderhouder.
Hij kan vóór u zijn als Weldoener.
Dat gij toch Hem nóg niet kent namelijk.
Dat Hij vóór u is als Zaligmaker.
Waar ligt dan uw leven? Waar ligt dan uw toekomst? Waar ligt dan uw Tegoed?
Wanneer dat schreeuwende gebrek opkomt, dan zult gij het ervaren: En uw begeerte zal zijn voor Gods Aangezicht. Nu, dat is wat, geliefden, wanneer ge daar gebracht wordt, dat uw begeerte voor Gods Aangezicht is.
Wanneer ge zo in de eenzaamheid krijgt neer te vallen.
Wanneer ge zo gans alléén krijgt te kruipen.
Wanneer uw begeerte voor Gods Aangezicht is en dat het dan zó open komt dat ge moet zeggen: Heere, eigenlijk bekeer ik U niet, eigenlijk wil ik U niet, eigenlijk is mijn bestaan geheel anders. Máár de snoeren zijn mij gevallen in lieflijke plaatsen.
Gij hebt mij getrokken met mensen zelen.
Gij komt mij aan te halen, wanneer ik U tegensta.
O Heere, Gij komt mij mild toe te spreken, wanneer ik mij tegen U verzet.
Gij komt mij te behandelen als één, die door zijn moeder getroost wordt. En dan komt Gij mij in de duistere nachten van mijn leven, wanneer mijn voetstappen afgaan naar de hel, wanneer ik de zonde vasthoud, te vertroosten.
Wanneer ik mij zelf zo in de banden heb gewerkt en wanneer zo mijn verkeerdheid openkomt, dat ik niet alleen gebonden ben aan de dingen des stofs en des vleses, maar dat ik ze nog zo na loop en dat ik ze nog zo koesteren kan, en dat Gij dan niet verwijt, dat Gij dan niet ophoudt mij wél te doen, in mijn gevangenis, die ik mij zelf heb aangedaan, Gij mij dan nóg komt toe te fluisteren:
De Heere is zo getrouw als sterk,
Hij zal Zijn werk
Voor mij vol-enden.

Indien gij die Gave Gods kendet, dan zoudt ge het woord van de Apostel verstaan en gij zoudt er door geheiligd en gezalfd worden:

Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar Hem voor ons allen overgegeven.

Maar wie, wie durft in dat "voor ons allen" zijn eigen naam te lezen? Wie durft in dat "voor ons allen" te zeggen dat is óók voor mij?

Hoe deinst daar een bekommerde ziel voor terug.

Wanneer ge niet anders ziet dan openstaande en schreeuwende ellende.

Wanneer ge niet anders ziet dan een openstaande schuld.

Wanneer ge de dood voor ogen hebt, en de hel in het verschiet, durft gij dan uw naam te lezen in dat: "voor ons allen"?

Ach, zegt ge, is dan alles tevergeefs? Néén, geliefden!

Wanneer God spreekt van te voren gekend en van te voren verordineerd, geroepen en gerechtvaardigd en geheiligd en met Hem begraven, met Hem opgewekt, en met Hem gezet in de Hemel, dan is dat allemaal de kant van God. Dan is dat allemaal de Raad Gods.

En uit die Raad wordt de Kerk bediend en wordt de wezenlijkheid der Zaligheid geschonken.

Voor ons allen!

Ja, Paulus, voor u is het wel en voor de Apostelen en voor dat andere voor dat geoefende volk van God.

Wanneer de Apostel zo zijn gehoor voor zich ziet, zal er dan niet een arme tobber en een arme klager temeer zitten, die moet zeggen:

Zalig moet men noemen
Die hun Maker roemen
Als hun Heer en God.
't Volk door Hem tevoren
Gunstig uitverkoren
Tot dat erf en lot.

Tot die Gave van de Christus Gods.

Ja, zegt ge, dat is niet voor mij. Ik sta er buiten.

Ik kom bij u zitten, mijn broeder en zuster. Ik kom bij u zitten.

En ik wil mijn arm om u heen slaan en ik wil u toe fluisteren:

Zalig die het mag gebeuren, dat ge er zó buiten staat.

Dat ge er zo rechtens buiten staat.

Want dat is een vruchtelijke bekommernis.

Dat is óók een Gave Gods.

Dat openbaart vlees en bloed niet.

Dat is een tedere rank uit de Wijnstok Christi.

Want alleen uit Zijn Gave, alleen uit Zijn vernedering, alléén uit Zijn gerechtigheid, alléén uit Zijn leven, kunnen wij die sappen opdoen, waarvan gij moet bekennen:

Ik ben nooddruftig, arm en naakt!

Dat is het leven, dat is een bewijs dat gij een tere rank zijt, waar Christus Zelf van getuigt: Ik ben de Wijnstok en Mijn Vader is de Landman; en alle rank die nu vrucht voortbrengt, dat zijn die sappige druiven van waarachtige verootmoediging voor God, alle rank die van vernedering buigt en zwaar hangt onder de bedauwing, de bevruchting van de Heilige Geest, zie, die reinigt Hij. Dat worden "opgebonden ranken", omdat God ze met Christus alle dingen schenkt.

Ge zegt: Ik zie het niet.

Uw leven moet komen in het teken van het offer, dan alleen zult gij het verstaan: Alle dingen.

Zeg nu zelf eens, waar zouden al die dingen toch te krijgen zijn? Waar zult ge dan die dingen moeten zoeken en waar zult ge dan die dingen, óók moeite en verdriet, leren prijzen? Wanneer David zingt van die geheel Enige Herder, dan is hij zélf géén herder meer, maar dan is hij een arm verloren schaap, mensenkind:

De Heere is mijn Herder, mij zal niets ontbreken, niets, óók geen gebrek, ook geen armoede, ook geen beproeving, ook geen smaadheid.

Zeg nu eens, wanneer dit Woord voortgang in uw leven zou hebben, waar zijn dan al die dingen? Ach, dat kunt ge alleen maar, wanneer ge er wat van geproefd en van, gesmaakt hebt.

Ge kunt het buiten u zien.

Welaan, gij zijt dan van Gods Geest verlicht.

Gij kunt het buiten u bekennen.

Welaan, het zou niet alleen opvoeding, het zou ook kennis, blote kennis kunnen zijn.

Maar wanneer de uitgangen van uw hart daarhene zijn, dat wil zeggen, dat ge uw eigen nood en dood voor God hebt leren kennen, ja, dan kunt ge nóg van verre staan, maar, dan zijt ge tóch op de weg.

Want dan is het wel eens uw beleving, dat ge wenende vraagt: Is dit wel de weg naar Sion, is dit wel de weg naar de berg van Gods heiligheid?

Waar is het dan dat gij die dingen, al die dingen met Christus zult ontvangen?

In Zijn Voetstappen.

Indien iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en die neme zijn kruis op en volge Mij.

Op de berg des Heeren zal het voorzien worden.

En dan is dit uw en mijn beleving, dat wij met Abraham blindelings de berg der voorzienigheid opgaan.

De Heere Die zal het voorzien.

En wat hebt ge dan bij u?

Izak zegt het: Vader, zegt hij, zie daar het hout en het vuur,

Dat is het Kruis.

Niet anders dan dat harde, naakte Kruis.

En zo blindelings de berg der Voorzienigheid op.

Daar zal het voorzien worden.

Zo heeft Christus de gang gemaakt en zó zal Zijn volk achter Hem aan in Zijn voetstappen het mogen beleven:

Schoon ik arm ben en ellendig

Denkt God aan mij bestendig

Hij is mijn Hulp, mijn Kracht.

En wanneer ge nu van hier gaat. Gij hoeft mij niets te beloven.

Maar val nu eens met uw behoefteloosheid voor God neer. Doe uw mantel en uw hoed en uw kleding nu eens niet af, maar val zo eens in uw huisje met uw behoefteloosheid en met uw koudheid en met uw verstoktheid en met uw vleselijkheid en met uw onaandoenlijkheid en met uw onvatbaarheid voor uw God in het stof.

Want nu hebt ge deze prediking gehoord.

Het is in alle gebrekkigheid dat ik getracht heb, u de Christus een weinig voor te stellen en wat eraan verbonden zit.

Maar wees nu eens eerlijk voor God, mijne vrienden, valt nu eens voor Hem neer, gaat nu eens met uw schuldige onmacht, komt nu eens met uw hardigheid, komt nu eens met uw stugheid, komt nu eens met uw hoogtes, valt zo eens voor Hem neer.

Ach, zegt ge. Ja.

Die te voren gekend zijn en die te voren geroepen zijn, die zullen op dat plaatsje gewisselijk komen.

Want het is de weg der versterving en het is de weg van hun doding, het is de weg om voor God ónder te doen.

En dat is een zakelijke vrucht, dat God op weg is om u met Christus alle dingen te schenken.

Dit is:

Vergeving van zonden.

Vernieuwing des geestes.

En een recht ten eeuwigen leven.

Dan zal Hij u een thuiskomen zijn aan het Vaderharte Gods.

En dan zult gij daar vrij zijn van uw heer, van de zonde.

Dan zal de drijver u niet meer kunnen benaderen.

Maar dan zult gij daar voor eeuwig vrij zijn en nooit meer bang zijn voor de zonde en nooit meer bang zijn voor de hel en voor de duivel.

Nooit meer bang zijn voor uzelf dat ge weggesleept zult worden door uw eigen boezemzonde en door uw verdorven bestaan. Dan, dan zult ge daar de grootste en de eeuwigste en de eeuwige Gave Gods niet alleen kennen, maar ge zult ze omhelzen en gij zult in die Gave alles verliezen.

Alle gaven zult ge daar verliezen, omdat ge daar de Oorsprong Aller Dingen hebt mogen ontmoeten.

Dan zult ge u verliezen in die Enige en Eeuwige Gever, van Wie alles uit is gegaan.

Hoort dan des Heeren Woord: Zo God vóór ons is...

Zeg God en gij hebt álles gezegd.

Zeg God en gij hebt niets gezegd.

Wie zal Zijn Naam uitspreken?

Wie zal Zijn Wezen kunnen doorgronden?

Bij wie dan zult gij God vergelijken?

De Onvergelijkelijke en de Onvergankelijke en Eeuwige God.

Neen, dan ligt er niets in het schepsel. Dát was de Gave Gods. Niets in het schepsel.

Ook niet in enig rechtvaardig doen van ons, maar alles in Zijn Zoon. En die Zoon heeft alles in Zijn Vader.

Dan komt de grote Gave. Mèt die Zoon alle dingen.

Een Thuiskomen. Een Ruste aan het Vaderharte Gods.

Want die Zoon fluistert het u toe: Ik zeg niet dat Ik de Vader voor u bidden zal, want de Vader Zelf heeft u lief.

Zo wordt Christus dan uw Zaligmaker, uw Borg, uw Middelaar.

Maar zo is Christus ook uw Oudste Broeder, opdat uw verzuchting en uw bede vervuld is en in werkelijkheid overgegaan:

Och, dat Gij mij een Broeder waart.

Ja. En dan zo aan de Hand van onze Oudste Broeder de eeuwigheid in te mogen gaan, om daar die Eeuwige Gever voor eeuwig te mogen bezitten, voor eeuwig te mogen bewonderen.

Och, dat ge de Gave Gods kendet.

Maar gij wilt tot Mij niet komen. Gij wilt tot Mij niet komen.

Maar God werkt het Zelf uit, want die Hij hebben wil, die krijgt Hij aan Zijn tafel.

Valt ge over het stuk der verkiezing?

Durft ge u daaraan te ergeren?

Het is alleen voor degenen die Hij gekend heeft.

Het is alleen voor degenen die Hij geroepen heeft.

En toch, de Apostel zegt: Voor ons allen. Voor ons allen? Ja, voor ons allen, die het zó diep voor God verzondigd hebben.

Voor ons allen, die daar vertreden lagen in hun bloed op de vlakke des velds.

Voor ons allen, die met hun nood en dood niets te doen hadden, maar voor wie God Zijn Zoon heeft gegeven, opdat Hij zou zoeken en zou zaligen dat verloren was.

Welaan dan, indien gij op zulk een Zaligheid geen acht geeft, er blijft geen schuldoffer over voor de zonde.

Amen.

Dankgebed:

O, Heere. Gij hebt ons in dit morgenuur er door geholpen in het spreken en in het horen. Maar wilt u ons gedenken, opdat het Woord ook voor ons Zijn kracht zal doen en wij alzo zullen beleven, dat die Gave Gods; die geheel Enige Zoon is, in Wie allen, die in zichzelf voor U verloren zijn gegaan, de Eeuwige Rotssteen en een Eeuwige Behoudenis hebben gekregen.

Amen.

*Wat vijand tegen hem zich kant',
Mijn hand, Mijn onweerstaanb're hand,
Zal hem bekleên met schaamt' en schand';
Maar eeuwig bloeit de gloriekroon
Op 't hoofd van Davids groten Zoon.*

Diep en steil afhankelijk staan wij hier in onze ledigheid en in onze hulpbehoevendheid voor Uw heilig Aangezicht. En het is alleen, wanneer U redenen neemt uit U zelve, o Heere, alleen wanneer Gij het water beroert, alleen wanneer Gij het Veulen komt te ontbinden, dat wij het van Uwentwege mogen ervaren: Vele wateren zullen deze Liefde niet kunnen blussen.

Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 89ste Psalm het derde vers:

*De hemel looft, o HEER, Uw wond'ren dag en nacht;
Uw waarheid wordt op aard' de glorie toegebracht,
Daar Uw geheiligd volk van Uwe trouw mag zingen;
Want wie is U gelijk bij al de hemelingen?
En, welke vorsten ooit het aard'rijk moog' bevatten,
Wie hunner is, o HEER, met U gelijk te schatten?*

Als de Liefde Gods ons gaat bedoelen, dan heeft niemand daar de hand in.

Deze liefde Gods is niet te weigeren, is niet te ontlopen, die kunnen we niet ontgaan.

Het is een van God gegeven en gewerkt gebeuren, wanneer een mens alléén gezet wordt in zijn ellende en in zijn nood.

Een van God gegeven gebeuren wanneer ge niet meer uit de voeten kunt, wanneer ge een thuiszittende arme wordt, iemand die zijn nood niet meer kan klagen aan enig menskind, die zich schuil houdt, die zich in het verborgene voor God neerwerpt, om het de Heere alleen te klagen en om het bij Hem alleen uit te zuchten en het voor Hem alleen open te leggen, dat al zijn begeren en al zijn belangstelling naar de wereld en naar het vlees uitgaat.

En wanneer hij dan uit moet roepen: Mijn begeerten zijn voor U niet verborgen. Wanneer hij dan zo waar en oprecht gemaakt wordt voor God, dat hij de Heere erin laat zien, dat hij niets en niemand anders op het oog heeft dan zichzelf en niets anders bedoelt dan zijn vlees en dan zijn begeerlijkheden en zijn zorgen om door de tijd te komen.

Wanneer hij zo voor de Allerhoogste openvalt, dan is dát geen vrucht van eigen akker, maar dan is hij door de almachtige Liefde aangeraakt.

En dan wordt hij door God gebracht op een plaats waar hij nog nooit geweest is, waar hij zelf en uit zichzelf nooit zou kunnen komen.

Dan wordt hij gebracht bij het altaar,

Gebracht bij de grote Offerande, die Hemel en aarde kan heiligen en die Zijn uitverkoren mensheid kan zaligen. Om daar als een arm zondaar met een thuiszittend geloof alleen voor God open te staan.

Dan geeft mijne nardus zijne reuk.

Dat alleen is liefelijk.

Dat alleen is aangenaam.

Dat alleen zal de zoetheid in de bitterheid voor u zijn.

Dan zult ge de blijdschap in de smart gaan smaken.

Dan zult ge verheuging hebben in uw verdriet, en dan zal uw weduwschap een gouden kleinood zijn voor de God van David, die het zo menigmaal heeft mogen uit snikken:

Met mijn zuchten en mijn zorgen
Niet verborgen,
Waar Gij alles ziet en weet.

De liefde Gods is niet te weigeren, is niet te ontlopen.

Dan wordt het waar: Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijne.

Dan wordt ge een afgezonderde onder de doden en dan leeft ge om de Naam des Heeren groot te maken.

We kozen daartoe onze tekst uit de Zendbrief aan de Hebreëen en daarvan het tweede hoofdstuk het elfde vers het tweede gedeelte, waar wij het woord van onze tekst aldus lezen:

“én Hij Die heiligt, én zij die geheiligd worden, zijn allen uit één”

Zij die leefden vóór het Kruis.
Hij die stierf op het Kruis.
Zij die leefden achter het Kruis.
Hij die leeft boven het Kruis.

Zingen we eerst het 5e en 8e vers uit de 40e Psalm:

*Uw heilleer wordt door mij alom verbreid;
'k Bedwing mijn tong en lippen niet;
Gij weet het, HEER, die alles ziet.
Mijn hart verbergt nooit Uw gerechtigheid;
Uw waarheid doe ik horen;
Uw heil, den mens beschoren,
Vloeit daaglijks uit mijn mond;
Uw gunst, Uw trouw, Uw woord
En Godsgeheimen, hoort
Uw talrijk volk in 't rond.*

*Verheug het volk, verblijd hen allen, HEER,
Die naar U zoeken t' elken stond';
Leg steeds Uw vrienden in den mond:
"Den groten God zij eeuwig lof en eer."
Schoon 'k arm ben en ellendig,
Denkt God aan mij bestendig;
Gij zijt mijn hulp, mijn kracht,
Mijn redder, o mijn God,
Bestierder van mijn lot,
Vertoef niet, hoor mijn klacht.*

Aan de Hebreëen!
De zonen van Heber.
Dat betekent: Zij die van de overkant komen.

Hetzij dat wij met Abraham, de vader der gelovigen, van over de Eufraat komen,
Hetzij dat we met Israël van over de Jordaan komen,
Het is ten slotte toch alleen maar dat volk, dat gelijk Abraham, op Gods bevel uitging uit zijn land en uit zijn maagschap naar het land, dat God hem wijzen zou.
Dat is een volk, dat gaat in een blinde weg.
Dat is een volk, dat verwaardigd wordt aan de hand van hun Verbondsgod te gaan en die er hun hele leven lang over zullen doen:

*In de grootste smarten
Blijven onze harten
In de Heere gerust.*

Voor hen is het doorgaande troostwoord: En ik zal met u een eeuwig Verbond maken.
En uit die Verbondsgod en uit het kabinet van Zijn Verbondsweldaden brengt God dan een blijvende armoe voort in uw ziel.

Maar dan ook een armoe, die blijft volharden in haar armoe.
 De Kerk blijft volharden in zijn ellende.
 De Kerk blijft volharden in zijn ledigheid.
 De Kerk blijft volharden in zijn gebrek.
 De Kerk blijft volharden in zijn blindheid.
 De Kerk blijft volharden in zijn ongelukkigheid.
 Dat is een blijvende armoede, een armoe die blijft wachten,
 Een armoe, die weigert gered te worden van een ander, maar die met een Simeon van de oude dag
 mocht wachten, dagen en nachten zonder getal,
 Door niemand anders getroost kon worden dan toen het kwam:
 Nu laat gij, Heere, Uw knecht heengaan in vrede, naar Uw Woord.
 Zie, dan krijgen zij hun armoede te omhelzen, dan krijgen zij hun armoede te beleven, dan zijn ze daár,
 waar God ze néérgezét heeft in Zijn Verbondsliefde.
 Welnu, tot dat volk, dat gelijk als Abraham zijn land moest verlaten en heengaan daarheen, waar God
 hem hebben wilde.
 Dat zijn de Hebreëën.
 Dat waren de gelovigen van de oude dag.
 Tot dat volk heeft de Apostel zich gericht.
 Zij waren met Abraham uitlanders geworden.
 Zij waren zwervers geworden.
 Zij waren vreemdelingen geworden.
 Zij waren verstrooiden geworden.
 Daar heeft Paulus aan geschreven, namelijk aan die Joden in de verstrooiing.
 Hij heeft hun willen vertroosten in hun verdrukking, in hun banden en in hun ellende en in hun
 gevangenis. En in hun vervolgingen heeft hij hun toegesproken.
 Hij heeft ze bemoedigd en hij heeft ze menigmaal op een wonderlijke wijze mogen versterken: Gij volk uit
 Abraham gesproten, dat zoveel gunsten heeft genoten.
 Namelijk ook die gunst, dat ge het niet buiten de Heere zoudt kunnen stellen.
 Namelijk ook die gunst, dat uw verzet en uw vijandschap op een zodanige wijze opkwam, dat ge uzelf ook
 hebt leren kennen als een afgodendienaar, verstrikt in de dingen van beneden, maar die alleen door
 almachtige Genade losgemaakt kon worden en heengetrokken, en dat in een weg, die gij niet kendet,
 maar bij God bekend.
 Dat volk heeft God gegeven aan Zijn Zoon.
 Dat volk dat heeft Hij aan Zijn Christus toevertrouwd.
 Ja, God heeft het Zijn Zoon Zelf voorgesteld:
 Eis van Mij en Ik zal U geven de heidenen tot Uw erfdeel en de einden der aarde tot Uwe bezitting.
 Maar alleen zij, die zich als heidenen hebben leren kennen. Alleen zij, die in een weg van beleving en van
 bevinding smartelijk aan het einde der aarde zijn gekomen, d.w.z. aan het einde van hun lopen en van
 hun werken en van hun doen en laten zijn gekomen, die op het punt stonden weg te zinken in de hel en
 die hun verlorenheid niet alleen kregen te zien maar ook kregen te omhelzen in diepe droefheid.
 Dat is een volk dat door genade, door almachtige Genade leerde op God te hopen.
 Dat is een volk, dat leerde treuren om een verloren bezit.
 Dat is een volk dat leerde treuren om die verloren dingen waarvan de Kerk het uitspreekt en zingt: Ja,
 waarlijk. God is Israël goed.
 En dan zien ze het zo ruim voor dat Israël, dan zien ze het zo ruim voor Gods kinderen, voor dat volk uit
 Abraham gesproten. Neen, dat is niet een vergangelijk zaad, maar dat is een onvergankelijk zaad.
 Gelijk de Heere eens tot Eva heeft gesproken toen Abel daar neerlag, door de vuistslag van zijn broeder
 Kaïn was gedood: Ik zal u een ander zaad stellen.
 En wanneer ge dan eens gaat treuren uit een verloren bezit, wanneer ge gaat treuren uit een verloren
 kennis, wanneer ge krijgt te treuren over een verloren gemeenschap, zie dan zijt ge begenadigd, dan zijt
 ge bij hen geteld: Gij verdrukten, door onweder voortgedreven, gij ongetroosten, Ik zal uw stenen gans
 sierlijk leggen en Ik zal u op de safieren van Mijn trouw en zoutverbond bevestigen.

Gelijk het westen verwijderd is van het oosten, zal Ik om uwe ziel te troosten, van u de zonden wegdoen, van u het gemis wegdoen, van u de ledigheid vervullen, opdat gij het zoudt verstaan, hetgeen alleen door Almachtige Genade verstaan kan worden:

En Hij die heiligt en zij die geheiligd worden, die zijn één.

De Hebreëën, waar Paulus aan geschreven heeft, ze zijn allang gestorven.

En de Apostel is ook allang heengegaan. Maar zijn woord is gebleven.

En dat onvergankelijke zaad, die gemeente van Jezus Christus is er ook nog.

En zo komt dan dat woord ook tot u en tot mij.

Opdat wij ons niet zouden verliezen in de historie, opdat wij ons niet zouden verliezen in een volk dat eenmaal geweest is, maar opdat wij vreugd en blijdschap zouden beleven, dat de Heere nog van de Zijnen op aarde heeft en dat Hij ze geen ogenblik uit het oog verliest.

Waar weet ge het dan aan dat ge tot dat uitverkoren geslacht, tot dat volk behoort?

Dat weet ge hieraan.

Wanneer ge daar als een eenling en als een enkeling in uw huisje neerzit, wanneer ge onbegrepen zijt, menigmaal ook onbegrepen aan uw eigen tafel, wanneer ge daar als een verslagene en als een verlorene uw weg moet vervolgen, dat alles u in het aangezicht vliegt en alles u veroordeelt.

Wanneer ge zoveel koudheid in uw hart waarneemt en zoveel geesteloosheid in uw ingewanden, wanneer ge daar menigmaal als een huichelachtig mens u over de aarde ziet gaan en wanneer ge daar uit krijgt te klagen, dat ge zo weinig een klagend en een biddend leven hebt, dat ge daaruit krijgt te kreunen en te steunen, dat het ware geestelijke leven er wel is bij Gods volk, maar dat ge er voor uw eigen besef een vreemdeling van zijt, ziet, dan kunt ge wel zeggen: De zonde zal er altijd wel blijven.

Goed, de zonde zal er altijd wel blijven.

En de ellende zal er altijd wel blijven.

Maar is het u een smart? Is het u een dagelijks kruis? Is het u een neerdrukkende ellende?

Want de zonde zal er zeker wel blijven en de duivel zal er ook wel blijven en de ellende en de narigheid zal er altijd wel blijven, want het is niet anders dan beproeving op beproeving en de kerke Gods leert het:

Al Uwe golven en al Uwe baren zijn over mij heengegaan.

Maar het is niet te leren uit de Schrift alleen.

Het is niet te leren in de weg van uw ervaring en van uw bekentenissen.

Neen.

Het is dit. Wanneer ge daar zo neerzit in de verlatenheid en wanneer ge daar zo neerzit in de aanvechtingen en in de bestrijding en al zult ge dan ook zeggen, de zonde zal er altijd wel blijven en dat verdorven vlees en die ellende van mijn bestaan ook, maar is het u een smart?

Is het u niet alleen een hullende wildernis; maar zijt ge gelijk aan de kinderen der Moren, die hun handen náár God uitstrekken in het midden van dat doornenveld hunner zondenood.

Want Egypte zal met Morenland, hoort ge het? Dat zijn degenen die verkoren zijn ten eeuwigen leven en in de vrucht openbaar komen:

Egypte zal met Morenland
Tot God verheffen hart en hand,
De God van onze vaders.

Zie, dan kunt ge voor uw eigen besef buiten dat alles staan en voor uw eigen besef dat nog missen, maar dat er toch een kreunen is en dat er toch een zuchten is en dat er toch een droefheid is en een smart.

Waarover? Dat ge zegt: De God van onze vaders.

Ja de zonde zal er wel blijven en het vlees en de ellende zullen er wel blijven, maar nogmaals is het u een smart? Hebt ge er verdriet onder?

Gaat ge eronder gebogen of kunt ge het nog wel dragen?

Ja, dan kunnen wij het nog zo best in de ellende stellen. Dan kunnen wij het nog zo best in en met de schuld stellen en ziet ge zo maar aan uw tafel en in uw eigen leven de zonde welig tieren, en de schuld meerder worden.

En zult ge moeten bekennen: alles eigen schuld.

Ik heb dat juk me zelf aangedaan, niettegenstaande ik gewaarschuwd ben.

Zó zijt ge dan gegeseld met uw eigen keuze.
 Zo zijt ge dan gegeseld met uw eigen vlees.
 Zo wordt ge dan gegeseld met uw eigen begeerte.
 Zo ontmoet ge dan uw kruis tegenover u en ge hebt niet geluisterd naar de stem die achter u was.
 Gij heb niet willen horen de stem die achter u was: Dit is de weg, wandel in dezelve.
 Wanneer die dingen u een smartelijke beleving zijn geworden, dan heeft God u aangeraakt.
 Wanneer die dingen u een hartekruis zijn geworden, en wanneer ge daar in u zelve als een treurend en als een verdorven mens over de aarde gaat, dat ge inderdaad niemand kunt lastig vallen over hetgeen u overkomen is en hetgeen u nog overkomt, maar dat ge met medelijden daarop neerziet en dat gij nog eer en makkelijker voor hen kunt vragen dan dat ge voor uzelf kunt vragen, dan komt dit Woord tot u: én Hij Die heiligt, én zij die geheiligd worden, zijn allen uit één.
 Hij die heiligt dat is de Zone Gods.
 Hij die heiligt dat was de Messias.
 Hij die heiligt dat is de Christus.
 En aan Hem zijn al de gekenden Zijns Vaders toevertrouwd, opdat Hij ze zou heiligen, en Hij ze zou bewaren en opdat Hij ze zou brengen daar, waar aanstonds de Hemelkoren eeuwig zullen zingen en juichen, wanneer God Zich zal heerlijk maken voor die ganse Kerk, wanneer Christus daar zal staan met: Zie hier Ik en de kinderen die Gij Mij gegeven hebt.
 Hij die heiligt is Christus.
 En zij die geheiligd worden dat zijn degenen die Hem van Zijn Vader gegeven zijn.
 Deze zijn uit Eén. Namelijk uit God.
 En omdat ze uit Eén zijn, uit God, daarom schaamt Zich Christus niet om hen broeders te noemen.
 Weet ge wat heiligen is?
 Dan wordt u alleen gezet.
 Weet u wat heiligen is?
 Dan wordt u afzonderlijk gezet.
 Weet u wat heiligen is?
 Dan wordt u ontbloot, getekend.
 Weet u wat heiligen is?
 Dan gaat u in de praktijk beleven wat het is: Ik heb u voor een kleine tijd verlaten.
 Een kleine tijd.
 Maar Ik zal u met eeuwige ontfermingen vergaderen.
 Wanneer ge geheiligd zijt dan zijt ge dat van eeuwigheid in de Christus Gods.
 Maar dan zal het in de tijd uitkomen of ge tot die gewijde schapen behoort. Want dat zijn gewijde schapen, dat zijn de geheiligden, dat zijn de slachtschaapjes van de Heere Jezus.
 Dat zijn de gekenden van eeuwigheid.
 Dat zijn de getelden.
 Die zijn onder de handen van de tellers doorgegaan.
 Onder de Handen van God de Vader in Zijn verkiezende liefde.
 Van God de Zoon in Zijn kopende en verlossende Liefde.
 Van God de Heilige Geest in Zijn bevestigende en toepassende Liefde.
 Dan draagt ge ook de littekenen van Jezus Christus, omdat Christus in u lijdt.
 Dan hebt ge een afgezonderd leven.
 Dan zijt ge als die schapen, die onder de roede door moesten. Wanneer ge dan die schaapskooi ziet en wanneer dan de lammeren en de schapen moesten komen voor het heiligdom, en voor het altaar in de Tempel, dan was de tiende altijd voor de Tempel.
 Gij brengt toch ook uw tienden en zo was het toen ook, dat de kerk zijn tienden mocht brengen.
 En dan kwam dat dier niet door die grote deur van de schaapskooi, want dan golfde alles tegelijk naar buiten. Maar door een klein deurtje, een poort, daar kon net een schaap door. Dat werd opengetrokken.
 En daar bij die poort stond dan de herder. En hij had zijn staf in rode kleurstof gedompeld en dan telde hij: Eén, twee, drie, vier, vijf kwamen er al uit, zes, zeven, acht, negen, tien. Dan daalde die staf neer met dat rode kleursel en dan was dat een getelde, dan was dat een getekende, dan was dat, een afgezonderd dier voor het heiligdom en voor het altaar. Breng dat geestelijk over en ge hebt er enigszins een begrip van.

Maar wanneer ge dat gevoelig, bevindeljk, smarteljk en genadevol leert kennen, dat ge inderdaad door God zjt aangeraakt en dat ge allén zjt genomen voor dat heiligdom opdat gj aanstonds op het altaar zoudt komen.

Kijk dan komt uw leven in het teken van het offer, dan komt ge te leven naar de priester heen, dan komt ge te leven naar het altaar heen, dan zjt ge afgezonderd voor het heiligdom.

Dan bent u niet meer van uzelf.

Dan kunt ge niet meer richting geven aan uw leven als zodanig.

Want dan leeft ge uit een besluit en dan leeft ge uit een beslissing, die over u genomen is.

Voelt ge er iets van wanneer God u nederig en klein komt te maken en wanneer Hij u af komt te kappen en zoals Hij met u doet zoals Hij het met Zijn wijnstok doet, waar Christus van zegt: Mijn Vader is de Landman en Ik ben de Wijnstok.

Die wijnstok moet gesnoeid worden, die moet gekapt worden.

Die wijnstok moet gereinigd worden.

Dat is van zelf een geestelijke beleving.

Wanneer u dit niet kent hebt ge nog nimmer uw tranen onder het klagen gehad in een harteljk leedwezen over de zonden.

Wanneer ge het niet kent, dan zjt ge nog nooit een wanhopig mens geworden.

Wanneer ge het niet kent dan zjt ge geen eenzame in uw eigen huis.

Wanneer ge dit niet kent dan hebt ge nog niet uw onredeljkheid en uw verzet en uw vijandschap tegen die geheel Énige leren kennen.

Ja, zegt ge, máár toch, is dat dan óók een kenmerk dat we geleerd en geleid worden door Gods Hand?

Ja, dat is wel degeljk een kenmerk wanneer we geleid worden door Gods Hand, dan gaan we er ons tēgen verzetten.

Wanneer we geleid worden door Gods Raad, dan gaan we daar o verschrikkeljk, ja, helaas soms leren dat we gemakkeljker vloeken dan bidden kunnen. Immers...

Wanneer Hij ons afzondert voor het heiligdom dan is dat niet dat wij zo gewillig zjn of er uit ons zelf naar toe zullen lopen.

Ganseljk niet.

Maar Ik zal u leiden naar Mijn Raad.

En wat is Gods Raad?

Dat u zondaar voor God zult worden en blijven.

Wat is Gods Raad?

Dat u niets voor God zult zjn.

Wat is Gods Raad?

Dat u stof op stof zult wezen.

Ziet, dan zjt ge voor het heiligdom, dan wordt ge geheiligd. Dan wordt ge gebracht in de voetstappen van de Herder, zegt ge. Ja we worden gebracht in de voetstappen van het Lam. Voor het heiligdom. Den Beelde Zijn Zoons geljkvormig te worden.

Ach, zegt ge, daar strekt zich al mijn lust en liefde heen.

Ik zou een klein beetje bedaren.

Want wanneer dat hemelse geschenk in u komt, dan verwekt dat vaak een helse beleving.

Een Hemels geschenk en dan een helse beleving, wie verstaat dat?

Alleen zij, die onder de roede door moesten, die in een weg van kastjdng en in een weg van beproevng en in een weg van afzonderng geleid worden.

Die tegen wil en dank en tēgen alles in en tegen vlees en bloed in, in die weg gebracht worden en in die weg gehouden worden, die krijgen door die hemelse leiding en door die hemelse bedienng, voor die hemelse bestemming krijgen zij in hun gemoed een zodanig verzet en een zodanige verkeerdheid waar te nemen, ja, dat uw eigen huisgenoten er inderdaad wel eens van schrikken.

Neen, ik zeg niet dat het bij iedereen even hoog en even diep uitgaat.

Maar het is een van God gegeven gebeuren, wanneer gj daaronder krijgt te zuchten en te steunen. Dat is omdat God u wil heiligen.

Wil God me dan heiligen, neen niet heiligmaken in uzelf, maar Hij die heiligt, dat is Christus, dat is de Heilige, dat is de Zone Gods. En in Hem wordt ge geheiligd.

Door Zijn gehoorzaamheid wordt gj geheiligd.

Door Zijn gerechtigheid wordt gij geheiligd.
 En door Zijn Liefde wordt gij daarbij bewaard en vastgehouden.
 Dan zijt ge daartoe verkoren.
 Dan zijt ge daartoe gesteld.
 Dan wordt ge daartoe bekrachtigd en dan wordt ge daartoe bewaard.
 Daar kunt ge niet onderuit.
 We worden zalig omdat we er niet onderuit kunnen, omdat God het wil.
 Is er dan een zodanig geweld voor nodig?
 Al Gods kinderen zijn en blijven de ijdelheid onderworpen, en dat niet gewillig, maar om de wille van Hem, die ze daar onder besloten heeft.
 Der ijdelheid onderworpen? Ja.
 Zondaren hebben alles van God te hopen.
 Maar dan ook alleen zondaren.
 Ge voegt u bij dat volk. Hoeveel zijn er niet die zich er al zoveel jaren bijgevoegd hebben.
 Gij kunt u bij de kudde voegen, maar dat ge nog niet bij de kudde gevoegd zijt!
 Wanneer ge bij de kudde gevoegd wordt door almachtige Genade, dan kent ge ook een trekkenstijd, en dan kent ge ook een lokkenstijd. Dan weet ge ook hoe de Heere tot uw ziel kwam in de weg van belofte.
 Daarom krijgt ge het ook te verstaan, dat waar gij het niet bevatten of begrijpen kunt, dat gij moet zeggen: Ach, ik behoor niet bij dat volk, want ik heb een openstaande schuld en ik heb een ongeredde ziel en ik weet echt niet waar mijn zonden gebleven zijn, ik weet echt niet dat ik een recht ten eeuwigen leven gekregen heb, ik weet echt niet of ik wel bij die afgezonderde en bij die getelde schapen behoor.
 Want ik sta nog vóór die dingen.
 En is er ook niet een volk dat wandelt vóór het Kruis?
 De Oudtestamentische Kerk, heeft ze niet gewandeld voor het Kruis, heeft ze niet geleefd vóór het Kruis?
 Leefde zij niet onder de belofte?
 Leefde zij niet onder de wet? En onder de profetie?
 Zo kunt ge dan een veroordeeld leven hebben onder de wet en ge kunt een veroordeeld leven hebben onder de profetie en ge kunt een aanklagende consciëntie hebben en gij durft niet te ontkennen dat er wel eens een waarheid en een belofte zoetelijk aan uw ziel werd toegepast, maar, dat ge toch daarmee hoe langer hoe ongelukkiger zijt geworden.
 En wat is nu het kenmerk van de aller-ongelukkigste?
 Wel, daar is dit het kenmerk van, dat de aller-ongelukkigsten het minste kunnen geloven.
 Zie, nu hebben ze daar een geschonken geloof voor nodig.
 Want wat bij hen niet gevonden wordt, dat wordt alleen gevonden bij de Herder, dat wordt alleen gevonden bij Hem, die ze heiligt.
 En daarom heeft Christus op de hoogte van het Kruis het uitgeroepen:
 Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten.
 Zó heeft Hij Zijn kudde vastgehouden.
 Daar op de hoogte van het kruis hing de Herder en er was geen schaap te zien.
 Zij hebben Hem allen verlaten. Zij hebben Hem allen verstoten.
 Toch was Hij daar de Herder en was Hij daar niet zonder schapen, was Hij daar niet zonder kudde.
 Waar was dan Zijn kudde?
 In het hart van de Herder, die daar in het heiligdom des lijdens zich volkomen overgaf in gehoorzaamheid aan Zijn Vader, opdat Hij ze zou heiligen.
 Christus hield daar Zijn Vader vast en Christus hield daar óók Zijn kerk vast. Christus koos niet tussen Zijn Vader en tussen Zijn Kerk.
 Maar dat was juist het lijden van de Christus. Degenen die Hem van Zijn Vader gegeven waren, die heeft Hij vastgehouden, hoewel ze zich los rukten.
 Hoewel een Petrus Hem daar staat te loochenen en staat te vervloeken en al Zijn discipelen Hem verlaten.
 En gij, mijn ziel, gij verstootte Hem bovenal.
 Nochtans is Christus dóórgegaan voor een volk dat midden in de wereld leefde en nochtans niet van de wereld was, omdat zij het wettig eigendom des Heeren waren en omdat een Driëenig God Zich onder ede verplicht had: Ik zal nooit herroepen hetgeen Ik eenmaal heb gesproken.

Dat wanneer die kudde nog zo afdwaalt en het nog zo voor Zijn God bederft en tegen licht en beter weten daar tegen in gaat, heeft Hij nochtans volgehouden. Hij die heiligt en zij die geheiligd worden, die zijn uit één! Uit het harte Gods.

Ze zijn één door de vleeswording van de Christus.

Ze zijn één. Neen, de vleeswording van de Christus is de grond niet, maar de vleeswording van de Christus is de samenvatting, dat Hij, die waarachtig God was, is waarachtig mens geworden.

En zo zullen wij, die het door genade hebben leren kennen, dat we niet anders dan bokken en niet anders dan ellendelingen zijn en blijven in ons zelve, zo zullen wij, krachtens de eeuwige liefde Gods des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes, zullen wij, de schapen Zijner weide, geheiligd worden, ondanks al ons verzet en al ons omzwerven en afdwalen, opdat wij het hier zouden leren zingen uit de 22e Psalm en daarvan het 12e vers:

*Gij, die God vreest, gij allen prijt den HEER;
Dat Jacobs zaad Zijn groten naam vereert;
Ontzie Hem toch, o Israë!, en leer
Vertrouwend wachten.
Wie mij veracht', God wou mij niet verachten,
Noch oor noch oog
Van mijn verdrukking wenden;
Maar heeft verhoord, wanneer ik uit d' ellenden
Riep naar omhoog.*

En dan het 2e gedeelte van het 11e versje:

*Dan word Uw naam door mij met roem verheven;
'k Zal Uwen lof
Mijn broederen vertellen;
'k Heb, in Uw huis bij al mijn metgezellen,
Dan prijzensstof.*

Dan zult ge ondervinden dat, wanneer de ellende u neerdrukt dit enkel en alleen het heiligende werk is van een Drieëinig God.

Dan zult ge ondervinden, wanneer de verdoemenis u neerdrukt en wanneer er voor uw besef niet anders overblijft dan een hellevaart en dan verloren gaan, dat Hij er óók is.

Dat dit juist het heiligende werk is, juist het reinigende werk is van die geheel enige Landman.

En wanneer dan de vlammen van uw hartstocht en de vlammen van uw vlees hoog uitslaan en wanneer dan de verdorvenheden van uw ingewanden opspuiten, wanneer het dan niet anders is dan verzondigd en verbroken voor God, wanneer het dan zo stuk is in uw leven, alsof daar beenderen verstrooid zijn aan de mond van het graf, wanneer alles met u spot en wanneer gij het zelf moet bekennen:

Walgelijker kan het al niet, wanneer de zondevlam en de ongerechtigheid zo hoog uitslaan, zie, dan zult gij het ervaren dat Hij Zich niet schaamt u broeders te noemen. Dan is Hij zéér nabij.

Want Hij die heiligt en zij die geheiligd worden, die zijn uit Eén. Die zijn uit Eén.

Die zijn uit het harte Gods des Vaders. En God de Zoon en de Zoon des mensen, die voor ons zonde is gemaakt, die in onze verdorvenheid en in onze verlorenheid is ingegaan, die heiligt. Neen, niet dat gij heilig zoudt worden in uw vlees.

Maar gij zult in Zijne gehoorzaamheid, door Zijn lijden en door Zijn strijden en door Zijn sterven geheiligd worden. Wanneer ze dan zo één zijn, dan zijn ze het niet eens geworden, maar dan waren zij één in de nooit begonnen eeuwigheid.

Wanneer daar de Christus Gods was in de schoot Zijns Vaders, wanneer Hij daar een vermaak had in de mensenkinderen, wanneer Hij daar was op de velden der eeuwigheid, wanneer Hij daar Zijn ganse Kerk zag als de schapen Zijner weide, van de kleinste tot de grootste, had Hij er een vermaak in en was dat Zijn verlustiging.

En die Kerk, die was er wel, maar die Kerk die moest nog komen in de tijd.

En die Kerk is gekomen.

Die Kerk heeft de erfenis uit Adam opgedaan en aangedaan.

En ze zijn slachtschaapjes geworden, want het slachthuis is hier.

Waar weet ge dat dan aan, dat het slachthuis hier is?

Dat weet ge hieraan: Dat ge de zwaarste slagen krijgt, wanneer ge daar als een tobber kruipt aan de Troon der Genade. Daar is het alsof het zwaard, het slachtzwaard, het mes van de vorst der duisternis over u is. Waar vallen dan de scherpste slagen?

Juist wanneer ge probeert uw knieën te buigen, juist wanneer ge komt met uw ellende en met uw nood, juist wanneer gij er niet mee kunt komen, wanneer gij uw verre afstand en wanneer gij uw banden en uw gevangenis waar gij uzelf in hebt gebracht, wanneer ge dat gevoelig gaat ervaren, dat gij met al uw toestanden en met al uw ellende en met al uw verlorenheid en met al uw zuchten en zonden, dat gij er niet mee bij God kunt komen.

Dat is het heiligende werk van de Heilige Geest.

Neen, gij kunt met uw nood en met uw dood en met uw ellende en met uw wonden en met uw kruis en druk en met uw lasten niet bij God komen.

Maar, Hij komt zich in uw lasten, Hij komt zich in uw nood, Hij komt zich in uw ellende, Hij komt zich in uw armoede en schuldige onmacht te verklaren,

Dat Hij heiligt, hoort ge het. Hij heiligt.

Er komt van u geen enkele hoedanigheid en geen enkele zucht, er komt van u niets bij.

Zo heeft Hij u gezocht en zo heeft Hij u gevonden en zo heeft Hij u opgeraapt, wanneer gij daar vertreden laagt op de vlakke des velds.

En er was geen oog dat medelijden met u had.

Heeft Hij zich dan niet over u heen gebogen zoals een verpleger zich over u heen buigt en het u toefluistert: Ik zal met u een eeuwig verbond maken.

Dan schreeuwt ge u aan water. Want we hebben niets aan te bieden dan onze verlorenheid en onze walgelijkheid en dan onze verfoeilijkheid en? ja, dat we te samen doorbrengers zijn en doorbrengers blijven.

Ik trad met u in een verbond.

Wonder van Gods eeuwige verkiezing! En wonder van Gods eeuwige Liefde.

Wat heeft Hem bewogen zich tot een zodanige ellendeling te wenden?

Verwacht ge nog iets van uzelf?

Denkt ge dat er nog iets bij u open zal komen en dat het nog weleens anders, dat het nog wel eens beter zal gaan?

Neen, die ten leven zijn uitverkoren worden van gebrek tot gebrek en van ledigheid tot ledigheid en van graf tot graf en van krankheid tot krankheid geleid.

Maar zij hebben een volhardende armoede.

Zij willen die armoede voor geen duizenden werelden missen. Want die armoede en hun gebrek dat is zo'n zoete verbinding bij ogenblikken aan de Heere Jezus.

Zij volharden en zij blijven volharden om in hun armoede op de beloofde rijkdom van de Christus te wachten.

Dat volharden, dat is niet uw werk, dat komt niet uit uw gemoed voort, maar dat is omdat daar de Heilige Geest Zijn hand in heeft. Want die Heilige Geest zou het uit het Zijne nemen en die zou het u verkondigen. Die Geest die maakt Christus dierbaar en die Geest die drukt u hoe langer hoe meer neer in uw ellende en in uw hulpbehoevendheid.

Wanneer ge daar dan neerligt op uw ziekbed, wat aanstonds uw sterfbed zal worden, wanneer gij daar als een eenzame en als een verlatene zijt, misschien in een rooms klooster of waar zult ge sterven, wie zal zich nog met u en met mij inlaten?

Wanneer ge daar dan zo eenzaam en verschoven neerligt dan is het:

Bedenk de dingen die Boven zijn en niet die op de aarde zijn.

Dan worden we meegezogen.

Dan worden we heengetrokken.

Dan wordt het woord van Jezus bevestigd: Ik zal ze allen tot Mij trekken.

Dan gaan onze genegenheden en dan gaan onze harten hemelwaarts heen, omdat Hij een welgevallen aan u heeft genomen.

Zie dan voelt ge het, dan is er niets meer in de weg.

Dan moet ge het bekennen, dat er een geruisloos leven is, dat alle vijanden nu eens een ogenblik moesten zwijgen.

Dan komt er in uw verlatenheid een zekere gelatenheid.

Dan zijt ge bevredigd met uw kruis en met de wegen en de werken Gods.

Hebt ge daarmee dan de zaligheid? Ganselijk niet.

Zijt ge daarmee een gered mens? Ganselijk niet.

Maar ge zijt verenigd met de weg en ge zijt verenigd met het pad dat de Heere gaat.

Er is een blijdschap in uw ziel die gij niet kunt recht verklaren.

Maar er is een blijdschap en een verheuging, niet anders dan dat God er is en dat God weet waar ge woont en dat God weet van uw bestaan en van uw zorgen en moeiten en van alles wat er nodig is.

Ziet, dan gaat ge leven uit de toekomst.

Dan gaat ge leven uit de toekomst en weet ge dan dat uw ziel gered is?

Dan gaat ge leven uit de toekomst en weet ge dan dat gij dat zalig hemelleven zult deelachtig worden en dat gij aanstonds met die Kerke Gods dat eeuwige Jerusalem zult mogen binnengaan?

Neen, zegt ge, dat weet ik nog niet, maar ik ben blij.

Waar zijt ge dan blij mee? Dat er een eind aan komt.

Hoe kunt ge dan blij zijn dat er een eind aan komt?

Omdat ik blij ben met een rechtvaardig God.

Omdat ik blij ben met een God die mij zelf zal oordelen.

Dan komt er een zodanige onbegrijpelijke liefde in uw hart dat ge zegt:

Wat ben ik voor een mens, ik ben blij met het einde en ik zal blij zijn dat er aanstonds een eind komt. En ik sta voor mijn eigen besef nog zo onbevestigd en nog zo onverzekerd.

En toch neemt ge een zekere verheuging in uw hart waar.

Ge leeft reeds uit de toekomst. Het verleden veroordeelt u. Het heden klaagt u aan.

En uw persoonlijk leven en alles wat u omringt en wat ge zelf zijt, vliegt u in het aangezicht.

Ge hebt geen enkel wapen in die strijd. Ge hebt geen enkel woord van verweer.

Wanneer ge u op uw knieën werpt, dan denkt ge niet anders dan het is toch nog maar van mezelf, het is toch enkel eigen liefde en zelfzucht.

Zo staat ge dan maar weer op, om u zuchtend neer te zetten. En wanneer het dan in uw ziel heel zacht gefluisterd wordt: U is een beter lot bereid, Uw Heilzon is aan het dagen, Zie,

dan wordt de horizon een weinig helderder. Dan wordt die horizon een weinig ontsloten.

Dan zijt ge blij dat er tenslotte een einde komt aan dit zondige en aan dit verdorvene, ellendige, armoedige leven, vol tegenstrijdigheid en wanhoop vaak.

Hoewel het ook een leven is met zeer veel weldadigheid en met zeer veel goedheid Gods gekroond.

Maar daar kunt ge niet meer in leven, daar kunt ge niet meer bij.

Daar zijt ge als het ware uitgezet omdat ge afgezonderd zijt, omdat ge door Hem alleen zijt gezet, omdat Hij u wil hebben voor Zijn heiligdom, omdat Hij u wil hebben voor Zijn tempel en voor Zijn altaar.

Daarom die heiliging. Dat is kastijding.

Daarom die heiliging, dat is loutering.

Kastijding, zijt gij daar vreemd aan?

Kent gij geen kastijding?

Ik vraag niet of gij kruis en drukwegen hebt?

Ik vraag niet of ge een moeilijk lichaam hebt?

Ik vraag niet of ge zwarigheden hebt waar ge onder gedrukt en onder gebukt gaat?

Ik vraag niet of ge moeite en verdriet hebt?

Want dat, ja, dat kan ook wel kastijding zijn in de hand van een opvoedend God.

Maar kastijding!

Kastijding dat is ontdekking, dat is ontbloting, dat is afzondering, dat is beleving van verlatenheid.

Wanneer ge zonder die kastijding zijt, ach.

Moet ik er nog iets bijzeggen? Er zijn er misschien hier die in dit leven, ja, u kunt verdriet en moeite hebben, maar het is toch geen kastijding als ge weduwe bent. Dat is toch nog geen kastijding als God u beproeft en als ge een moeitevul leven hebt, neen! Dan zullen er zijn die al die dingen niet hebben en die gezegend zijn in dit leven, die voorspoedig zijn.

Maar wat is dan kastijding?

Kent ge dan deze kastijding, wat of het zeggen wil, als de Heere Zijn aangezicht voor u verbergt?

Dat is kastijding!

Wanneer Hij Zijn aangezicht voor u verbergt.

Want alles is te dragen, het aller zwaarste kruis, wanneer Zijn aangezicht in gunst tot u gewend is, schenkt Hij u in het kort verzaadiging van vreugde.

Maar wanneer dat Aangezicht voor u verborgen is, wanneer niet anders dan doornen en distelen uw pad zijn en wanneer uw kleding en wanneer uw vlees gescheurd wordt aan de paradijsvloek, dat zoudt ge nog wel kunnen dragen.

Daar zoudt ge niet onder bezwijken.

Maar waar bezwijkt ge onder?

Wanneer de Heere Zijn licht en Zijn Aangezicht en troost voor u verbergt en intrekt.

Die kastijding dat is heiliging.

Die kastijding is beproeving - loutering.

Die kastijding voert u in een weg van versterving en in een weg van doding.

Wanneer ge daar kennis aan hebt, dan behoort ge tot Gods gekenden.

Wanneer ge daar kennis aan hebt, dan behoort ge tot diegenen, die Hij voor Zijn heiligdom heeft afgezonderd.

Het heiligdom is Boven, het slachthuis is hier.

Maar daarboven, daar zijn ze ingegaan, die hier gedrukt en met tranen hebben gezaaid, die zijn ingegaan. Dan bleef hun vlees hier menigmaal aan de posten van de deur hangen. Dan gingen zij hier vaak geslingerd en beproefd en verdrukt en veracht hun weg. - En tóch geheiligde schapen.

Ja, hoorden zij het wel eens troostend zingen in hun ziel. Hij zal uit vogelvangersnet, u veilig doen ontkomen!

Wat neemt ge dan toch uw ziel waar als in vogelvangers strik. Wat neemt ge dan uw ziel waar in banden en verdriet en ongelukkigheid.

Wat een zèlfveroordeling en wat een zelfverfoeiing komt daarin open.

En dat ge het, nooit anders dan een dwaas kunt zijn en nooit anders dan een dwaas zult blijven. Dat u daar niet bovenuit kunt enkel en alleen omdat Hij die heiligt en gij die geheiligd wordt, uit Eén, dat is uit het harte des Vaders zijn, om u te leren: Uit u in der eeuwigheid geen vrucht. En dat juist dan Zijn Nabijheid en Zijn zoete Tegenwoordigheid ervaren wordt. Wanneer alles op u losgelaten wordt.

Want tegen dat volk is alles gepermitteerd en tegen dat volk is alles geoorloofd.

Tegen dat volk mogen ze alles zeggen.

Tegen dat volk mogen ze alles doen.

Over dat volk gaan ze lopen. Dat volk is een vertreden volk. Dat volk is een gesmaad volk. Dat volk dat is een volk waar Christus tegen zegt: Zij hebben Mij eer dan u gehaat.

En de dienstknecht is niet meerder dan zijn Heer, want zij hebben Mij vervolgd en zij zullen ook u vervolgen. Geheiligd in het lijden van de Christus.

En alleen door lijden geheiligd.

Want in de weg van lijden hebben wij gehoorzaamheid te leren.

In die weg zal de gehoorzaamheid van Christus, hoort ge het, zal de gehoorzaamheid ván Christus onze gehoorzaamheid zijn,

En zal de heiligheid ván Christus onze heiligheid zijn.

En is het de verhoring van de bede van de Christus, wanneer Hij daar staat in het Hogepriesterlijk Gebed voor het Aangezicht Zijns Vaders en het daar smeekt en het uit Zijn Borgziel oprijst:

Vader, Ik heilig Mijzelf voor hen.

Zo gaat Hij naar het kruis.

Zo gaat Hij naar het altaar.

Zo geeft Hij Zichzelf. Zo!

Rechtvaardige Vader, voegt Hij daaraan toe: Zij waren Uwe. Gij hebt ze Mij gegeven. Ik heb ze bewaard in Uwe Naam. Heilige en Rechtvaardige Vader.

Ik bid niet voor de wereld maar Ik bid voor hen, die Gij Mij gegeven hebt.

Bewaart U ze in Uwe Naam, opdat het aanstonds zal zijn in die Glorie-dag der eeuwigheid:

Éne Herder en éne kudde. Halleluja.

En zij loofden God en zij prezen Zijn Majesteit.

En wanneer daar dan het Lam, wanneer dan die geheel enige Herder zal zijn op de velden van het Hiernamaals, wanneer het dan die geheel enige Oudste Broeder zal zijn, Die Zich niet geschaamd heeft ons broeders te noemen, aan wie de Vader Zijn ganse Huishouding had toevertrouwd, opdat de Kerk zou leren leven uit Eén Mans Verdienste, opdat Hij gehuldigd zou worden, en al wat in Sion komt de kroon zal neerwerpen aan Zijn gezegende voeten.

Wanneer Hij daar dan door de gangen des Hemels, wanneer Hij daar dan zal gaan in de Gouden Koets, dan zal al wat hier slachtschaapje geweest is, al wat hier verdrukt werd, al wat hier met tranen zaaide, zal dan de armen in heilige vervoering uitstrekken en wijzen op Hem die daar heengaat, dan zal de Kerk als het enige en eeuwige koor zingen: Gij, Gij hebt ons geheiligd, Gij hebt ons afgezonderd, Gij hebt ons gekocht, Gij hebt ons hier gebracht waar nu geen altaar meer is, waar nu geen slachtvee, geen altaar meer wezen zal, Gij hebt ons hier gebracht in Uw heilige Tempel.

En daarna, wanneer het dan uiteindelijk zal zijn na al deze dingen, die als vrucht van Zijn heilig werk en van Zijn Heiliging geschied is, daarna zal er zijn een nieuwe Hemel en een nieuwe aarde waarop gerechtigheid woont.

Dan is alles wat er was voorbijgegaan.

Wat hebt ge erop tegen, kind van God in ons midden, dat alles wat er bij u was, dat Hij dat wegneemt?

Want als God het u leert in de weg van heiliging: Alles wat er was, dat doet Hij weg, want alles wat er was was vergankelijk zaad.

En omdat er zou zijn één enig, eeuwig onvergankelijk zaad, daarom zal Hij de eer en de glorie wegdragen.

Dan zal het zijn een Nieuwe Hemel en een nieuwe aarde.

Op deze aarde zullen wij mensen zijn, en willen wij als God zijn, maar dán zal er maar Eén zijn en dat is Christus.

Dan zal Hij Koning zijn.

Wat kunt gij daar hier toch onuitsprekelijk naar verlangen in uw gemoed.

Wat kunt gij daar toch bij ogenblikken naar hunkeren in uw gemoed en aan uw tafel, dat ge zegt: Heere, wees toch eens Koning over mijn hart, en wees toch Koning in mijn huis.

Dan zal het daar zijn, wanneer hetgeen hier was, voorbij is gegaan, ook uw zonde, ook uw schuld, ook uw vlees, ook uw vreselijk bestaan niet anders dan: Geheiligd en eeuwig heilig in de Zone Gods.

Amen.

O Heere, wilt U achter ons toesluiten met Uw dierbaar bloed.

Want alleen wanneer Gij ons komt te besprengen met Uw dierbaar bloed, dat reinigt van alle zonden, van alle zonden zowel op de stoel als onder de stoel, dan alleen wanneer Gij ons reinigt in Uw dierbare bloed, Heere Jezus en wanneer Gij Uw aangezicht nog over ons laat lichten, dan zullen wij iets van deze waarheid verstaan, iets, maar dan toch zoveel, dat we mogen proeven en smaken dat de Heere goed is.

Amen.

*Laat ons alom Zijn lof ontvouwen:
In Hem verblijdt zich ons gemoed,
Omdat wij op Zijn naam vertrouwen,
Dien Naam, zo heilig, groot en goed.
Goedertieren Vader,
Milde zegenader,
Stel Uw vriend'lijk hart,
Op Wiens gunst wij hopen,
Eeuwig voor ons open;
Weer steeds alle smart.*

O Heere, een volk dat geen volk is en een volk dat niet horen kan en een volk, waarvan Gij klagen moogt, dat hun nek een ijzeren zenuw is en hun voorhoofd van koper. Wanneer Gij in dit morgenuur nog naar een zodanig volk zoudt willen omzien, dan alleen zullen wij het verstaan: Nademaal wij in dit leven de eeuwige Sabbat mogen aanvangen.

Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 142e Psalm en daarvan het 2e en het 5e vers:

*Als mij geen hulp of uitkomst bleek,
Wanneer mijn geest in mij bezweek,
En overstelpt was door ellend',
Hebt Gij, o HEER', mijn pad gekend.*

*Ik riep tot U, ik zeid': o HEER',
Gij zijt mijn toevlucht, sterkt' en eer;
Gij zijt, zolang ik leef, mijn deel,
Mijn God, Wien ik mij aanbeveel.*

In het lage afdalen Gods ligt het eeuwige leven.

In het lage afdalen Gods ligt het zoeken Gods, ligt het vinden Gods en ligt de arbeid Gods. Daarom is het: Zalig hij, die in dit leven, dit leven onderstreept, Jakobs God ter hulpe heeft. Want wanneer dit leven gered is, dan hebt gij het ervaren, dat gij niet naar de Hemel gaat, maar dat de Hemel tot ons is gekomen.

Want God komt Zijn kerk tegemoet, God komt Zijn gevallen wereld en Zijn gevallen mensheid tegemoet. Hij treedt ze tegemoet in Zijn Zoon.

En daarom is het, dat we niet naar de Hemel gaan, maar dat de Hemel tot ons komt. Opdat wij het zouden verstaan; dat hetgeen het onheilige en onreine verstand verwerpt en veroordeelt, hetgeen we zelf ook niet kunnen indenken, maar dat het de werkelijkheid en de zaligheid en de zoetigheid en de majesteit van de liefde Gods is, dat het goede er niet is voor God, maar dat het goede er is voor een gevallen mens; en dat de Sabbath er niet is voor God, maar dat de Sabbath er is voor de mens; dat de heerlijkheid er niet is voor God, maar dat de heerlijkheid er is voor het schepsel.

God heeft niet van node om van iemand gediend te worden, maar Hij is een dienend God.

God is enkel heerlijkheid.

God is enkel luister.

De heerlijkheid is er voor het schepsel; en het goede is er voor het schepsel en de Sabbath is er voor het schepsel, opdat wij het zouden verstaan, dat de Heere een dienend God is en dat Hij in Zijn afdalen ons tegemoet komt en dat Hij in Zijn afdalen ons zoekt en ons zekerlijk vindt, opdat Hij bij ons zou wonen. Kijk, dat is het.

En wanneer ge nu hier de Hemel niet krijgt, dan krijgt ge hem hiernamaals ook niet.

En als ge hier de zaligheid en de zoetigheid en de genegenheid Gods niet krijgt te proeven en te smaken in uw hart; dan krijgt ge het aan de andere kant van het water ook niet.

Het eeuwige leven begint hier. Dan komt de Eeuwigheid in de tijd. Dan gaan we het verstaan: Het Woord is vlees geworden.

Dat kunt ge niet begrijpen. Dat hoeft ook niet. En dat kunt ge niet verstaan. Dat hoeft ook niet.

Het is alleen maar wanneer ge het krijgt te ervaren en het eens bij ogenblikken smartelijk krijgt te ervaren, dat het vlees u aan de grond houdt.

Als ge dat nu niet smartelijk geweldig in een kruisweg krijgt te ervaren dat het vlees u aan de grond houdt, dan hebt u nog nooit wat van de Geest Gods geproefd.

De narigheid en de ellendigheid en de vuiligheid en enkel vleselijkheid en vreselijkheid houdt een mens aan de grond.

En God gebruikt uw en mijn verlorenheid om ons aan de grond te houden.

Dat is een genadeweldaad Gods.

En daar zoudt ge nu bovendien willen komen, maar ge krijgt hier de hel zaligmakend, bevindelijk, belevend te ervaren, opdat het niet een regel zou zijn, die ge op hebt gezongen daarstraks, maar dat gij het zoudt bestaan te kennen: "Gij zult mijn ziel in de hel niet verlaten en Gij zult niet toelaten dat Uw heiligen verderving zien."

Dat is heel wat anders, dat ge van goed beter wordt en van beter hoe langer hoe beter en dat ge hoe langer hoe heerlijker wordt in uzelf.

Neen, zo is het niet.

Maar juist omdat de Hemel afdaalt en dat de Hemel het u toefluistert:

En Wij zullen woning bij hen maken, waar geen plaats is voor God en goddelijke zaken. En Wij zullen tot u inkomen. En alzo kwam Boaz en hij nam Ruth, de Moabitische, en hij ging tot haar in.

Kijk, daar toch alleen kan de Christus uit geboren worden.

En wanneer dan die Christus geboren wordt uit Boaz en Ruth dan zetten zij het kindeke, hetwelk genaamd wordt Obed, dat betekent knechtje, op de schoot van Naomi en dan zeggen ze tot die grijze oude moeder in Israël: En dit kindeke zal u zijn een verkwikker der ziel.

Weet ge wat u nu in het leven houdt?

Dat God bij ogenblikken uw ziel verkwikt. Dat houdt u in het leven.

Uw rechterhand ondersteune mij.

Zo krijgt ge het hier te verstaan. En wanneer ge het hier niet leert, neen niet met het hoofd, het zit bij u en bij mij meestal een voet te hoog, en ook niet met het begrip en ook niet dat u er wat van geleerd hebt, want ge wordt alleen zalig als een weetniet.

Want wat zou het voor u moeten zijn, als het aanstonds eeuwigheid is.

Wat is eeuwigheid?

Dat is stilte.

Dan hebben wij niets meer in te brengen. Dan is God God.

Stilte.

Nu, dan verliest ge hier uw spraak.

Ja, zegt ge, maar we zullen God toch aanstonds eeuwig loven en prijzen.

Ja, hoe denkt ge dat?

Stilte! Dan gaat de stilte God loven.

Kent ge dat in uw leven? Dat de stilte God gaat loven?

Dan zijt ge bang, dat ge de stilte verbreken zult.

Daarom, wanneer Gods genade u genoeg wordt, dan is en blijft het altijd Gods genade.

Al krijgt ge genade, dan is die genade toch niet van u.

Al ontvangt ge duizend maal genade, dan kunt ge met die duizend maal ontvangen genade niets doen, geen genade in eigen beheer.

Maar als God u brengt onder het: Mijn genade is u genoeg, dan wordt ge zo stil, zo heel erg stil.

Wanneer denkt ge dat ge aan uw zonde en aan uw schuld wordt ontdekt?

Voor of na de vergeving van zonden?

Ja, zegt er een, dat kende ik al, dat wist ik al.

Welneen, kind, ge weet er nog niets van. Dat kan hoogstens een consciëntiewerk wezen en gemoedsaandoeningen. Maar kennis van zonde en ellende, verbeeldt u niet dat ge dat weet. Want wanneer zonde en ellende van u niets afweten, dat is de Christus Gods, Die is zonde en ellende en Die komt u op te zoeken en die komt u toe te spreken en bij alles wat u veroordeelt, waar ge uzelf ook verfoeien moet in stof en as, zegt de Heere: Ik heb u gekend.

En Mijn ziel, Mijn borgziel is met u bevredigd.

Kijk, dan komt er stilte onder de genade.

Gaat het langs u voorbij? Ik kan het niet helpen.

Maar wanneer ge iets van het leven kent in de dood dan zal het wezen:

Mijn ziel, die naar die vrede haakt. Naar die vrede.

Nu, die zullen wij nu nooit ontvangen tenzij dat de Vrede in ons wordt neergelegd.

En zó zullen we dan ingaan door de poorten in de stad.

Het woord van onze tekst vindt ge in het laatste boek van de Heilige Schrift, het is de Openbaring aan Johannes en daarvan het 22e hoofdstuk het 14e vers het laatste gedeelte, waar wij het woord van onze tekst aldus lezen:

“en zij door de poorten mogen ingaan in de stad”

Van een enig volk.
Van een recht Gods.
Van een gewisse zaligheid.

Zingen we eerst uit de 56e Psalm en daarvan het 5e en het 6e vers:

*Ik roem in God; ik prijs 't onfeilbaar woord;
Ik heb het zelf uit Zijnen mond gehoord;
'k Vertrouw op God, door gene vrees gestoord;
Wat sterv'ling zou mij schenden?
Ik heb beloofd, wanneer G' in mijn ellenden
Mij bijstand boodt, en 't onheil af zoudt wenden,
Tot U, o God, mijn lofzang op te zenden,
Door ijver aangespoord.*

*Gij hebt mijn ziel beveiligd voor den dood;
Gij richt mijn voet, dat hij zich nimmer stoot';
Gij zijt voor mij een schild in allen nood;
Gij hebt mijn smart verdreven;
Uw dierb're gunst is m' altoos bijgebleven;
'k Zal, voor Gods oog, naar Zijn bevelen leven;
Zo word' door mij Zijn naam altoos verheven;
Zo word' Zijn lof vergroot*

Openbaring is onthulling.

Dat heeft Johannes, de Apostel der liefde, op het eiland Pathmos ervaren.

Openbaring is zonsopgang.

Dat heeft Johannes zien gebeuren, wanneer God aan zijn verbijsterde en verbaasde blik de laatste dingen van het wereldgebeuren en van de wereldgeschiedenis aan het oog van zijn grijze discipel voorbij laat gaan.

Johannes ziet daar het vergankelijke in het onvergankelijke overgaan.

Johannes ziet daar het tijdelijke in het eeuwige overgaan. Johannes mag daar aanschouwen hoe of de drie grote vijanden van het Lam Gods en van de kerke Gods waren overwonnen. Johannes heeft daar mogen aanschouwen hoe de duivel gebonden werd in eeuwige duisternis.

Hij heeft daar gezien het laatste oordeel.

Hij heeft gezien hoe daar de doden, groot en klein stonden voor de Troon Gods. Hij heeft ze op zien komen uit de woestijn, uit de zeeën, uit de graven, van de einden der aarde, van het Oosten en van het Westen ze zien komen voor die machtige witte Troon.

Hij heeft de boeken geopend gezien en hij heeft de uitspraak Gods gehoord.

En toen heeft hij gezien niet alleen dat die doden daar stonden, maar hij heeft ook gezien hoe of degenen die ten leven geroepen waren en wier namen geschreven stonden in het Boek des Levens des Lams, hoe zij tot het eeuwige burgerschap verordineerd en geroepen waren. Ja, daar zag hij Jerusalem, die Heilige Stad uit de Hemel nederdalen. En tot die Stad met zijn twaalf poorten naar de vier zijden der aarde, aan elke zijde drie poorten, in het Oosten drie en in het Westen drie en in het Noorden en in het Zuiden drie poorten, zodat zij van alle windstreken konden naderen en dat zij van verschillende tijden en van verschillende volken en van verschillende plaatsen konden naderen. Maar zij naderden als één volk. Die poorten waren paardenpoorten en daar stonden op de namen van de twaalf stammen Israëls.

Dat was het genadezaad. Dat was het verbondsgeslacht.

En al kwamen zij dan van verschillende zijden en al kwamen zij uit verschillende volkeren en al hadden zij dan ook verschillende wegen en al hadden zij dan allemaal verschillende eigenschappen, zij waren toch één in dat éénzijn, namelijk dat zij behoorden tot die Kerk, die zou zalig worden.

Hij zag ze.

En hij heeft gevraagd: Wie zijn zij, namelijk een ouderling vroeg dat aan Johannes, toen hij die grote schare zag, die hun klederen gewassen hadden en hun klederen witgemaakt in het Bloed des Lams.

Ja, zegt Johannes, ik weet het niet. Wie zijn ze dan?

Deze zijn het die uit de grote verdrukking komen en zij hebben hunne lange witte klederen gewassen in het Bloed des Lams.

En nu gaan ze in.

Dat is het slot dat Johannes ons tekent.

Dan gaan ze in, zij, die de geboden Gods hebben bewaard.

En dat is?

Die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven. En Zijn geboden zijn niet zwaar.

En dat andere?: Zij hebben hun klederen witgemaakt en gewassen in het Bloed des Lams?

Dat is: Zonder heiligmaking zal niemand God zien.

Het ene is een geschenk: het geloof.

En het andere is de vrijmachtige bekleding uit de Borgtocht van de Christus, want zonder heiligmaking zal niemand God zien.

Christus is zowel onze rechtvaardigmaking als dat Hij onze heiligmaking is, als dat Hij onze verlossing is, als dat Hij onze heerlijkheid is.

Zie, zo is Hij het alléén.

Ten slotte is Hij ook de Poort en de Deur, waardoor het rechtvaardig volk zal binnengaan.

Gij moet heus niet denken dat wanneer gij gerechtvaardigd zijt, of een bekeerd mens zijt en dat gij al die dingen kent, dat ge daardoor toegelaten wordt. Welnee.

In die Poort daar geschiedt de keur.

Jeruzalem, zo heet die stad, dat betekent bezitting des vredes. Jeruzalem, dat ik bemin, wij treden uwe poorten in en daar in die poorten van Jeruzalem zijn de stoelen des gericht gezet. Wanneer wij spreken van poorten in het Bijbelboek, wanneer ons dat tegenkomt, dan is er in die poorten steeds het gericht.

Daar wordt altijd de rechtspraak geoefend en daar wordt het beoordeeld of ge binnen moogt gaan of niet.

En daar in iedere poort, die van éne parel is, daar staan de engelen Gods en dat is de keur.

Zij alleen hebben maar binnen te laten die gereinigd zijn en die geheiligd zijn.

En hoe zullen die engelen dat weten?

Zij zijn daar mede begiftigd met die kennis. En dan zien zij die kerk, hoe die kerk binnengaat. En dan geven ze die kerk toegang en ruimte.

Want in de poort krijgt ge een recht ten eeuwigen leven.

In de poort wordt u gekeurd.

En in die poort is het nog eens en nu voor het laatst: Ik lei voor U mijn hart en wandel bloot.

Wonderlijk, dat volk wil niet ingaan, als ze niet goedgekeurd zijn. Neen.

Alleen, zij worden door recht verlost, dat is Sion.

En dat recht dat is door hun oudste Broeder verworven.

En hun oudste Broeder, dat is de Zoon des mensen die uitriep:

Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijne Geest.

Op grond van die borgtocht en op grond dat Christus uit de doden is opgewekt, zodat die poort open is, omdat Hij de poorten van Gaza op Zijn sterke schouders had genomen, gij weet het nog wel die geschiedenis.

Ja, Gaza, is niet tot Simson gekomen, maar Simson is tot Gaza ingegaan.

En dat is u een ergernis, en dat is u een grote ergernis en een grote verwondering, maar wanneer Christus niet tot u ingaat en tot mij, wanneer Hij niet komt in ons, ik zal dat woord maar niet gebruiken, ik zou haast zeggen, wanneer Hij niet komt in ons hoerachtig bestaan. Ja, niet Simson als mens, daar heb ik het niet over, maar als Nazireeër Gods is hij type van de Christus.

Zie daar, daar vindt Hij de Zijnen.

En daar gaat Hij niet slapen, maar daar is Hij wakker, want Ik ben wakker over mijn volk midden in hun hoererijen. Want al had gij met nog zoveel boelearders geboelearde, Ik ben wakker over Mijn volk. Want wanneer er hier mensen zijn, die werkelijk begenadigd zijn, laat ik eens een ogenblik aannemen, dat die stakkers hier zitten, dan zult ge u het meeste hebben te verwonderen, dat God u dáár bewaard heeft en dat God u dáár teruggevonden heeft en dat God u daar niet liet wegzinken en dat God u ginds niet liet doodzondigen, maar gij verlegen zijt met uzelf en verslagen zijt over uw zonden en dat Hij wakker was, niet alleen over Zijn volk, maar dat Hij ook wakker was onder Zijn volk wanneer ze nog verder weg zonken in eigen bondsbreuke, opdat zij het dan en daar zouden ervaren: bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo zijt Gij de Rotssteen mijns harten onder mij, opdat Hij hun eeuwig fundament zou zijn.

Want door de ruisende en bruisende kuil van onze erfschuld en erfsmet heen te zakken in der eigen bondsbreuk, dat de Christus Zich nu zo laag heeft willen neerleggen, als die geheel enige Hoeksteen opdat daar die gemeente van gevallen en verdorven en van struikelende mensen zo diep zouden zakken en zinken en steeds door zouden zakken totdat ze de Christus Gods in Zijn vastigheid en in Zijn veiligheid zou hebben ontmoet.

Zie, dan gaat ge in door hetgeen Hij verworven heeft en is.

In Zijn wonden al mijn zonden.

En wanneer ge nu geen zonden hebt, dan zijn de wonden van de Heere Jezus Christus u ook niet zaligmakend.

Christus en een zondaar gaan altijd samen.

Christus kan geen Christus zijn zonder zondaren en goddelozen.

Christus kan geen Christus zijn zonder verlorenen. Dat kan niet.

Hoe zult ge ooit in die stad ingaan als Hij u niet had gezocht in uw beslotenheid?

Wanneer gij het niet had uitgeweend met Heman: ik ben besloten en kan niet uitkomen.

Wanneer gij het hier zaligmakend krijgt te proeven en te smaken het Woord van de Christus heel zoet in uw ziel, wanneer uw gebondenheid aan de dingen van beneden:

Gij zijt een besloten hof, gij zijt een verzegelde fontein, dan zegt de Heere: ge zijt er ook alleen voor Mij.

Ja, ge zijt alleen vān Mij.

En daarom mag de Liefde doen wat of ze wil.

Wanneer God niet met u mag doen wat Hij wil, dan hebt ge God niet lief.

Maar wanneer ge Hem vrijlaat.

En wanneer laat gij Hem vrij?

Wanneer uw armen daar hangen als de verdorde hand des geloofs en wanneer ge niets meer vast kunt houden, wanneer er niets anders overblijft dan gewilligheid om de dood aan te doen. Wanneer er niets anders overblijft, dan dat ge u neerlegt als één, die bang is geworden van zijn eigen leven, die bang is geworden van zijn eigen streven, die bang is geworden van zijn eigen gedachten, die bang is geworden van zijn eigen drijven, die bang is geworden van zijn eigen onverstand, die bang is geworden voor zijn eigen vlees, die bang is geworden van zijn eigen wellust, die het uitroept: o God, bewaar mij, laat mij niet aan mijzelf over, geef het wild gedierte, dat niets in het woeden ontziet, de ziele van Uw tortelduif niet over: Dan zijn ze zo bang, zo nameloos bang voor hun inwonend verderf. Alleen ze zijn niet bang voor de Heere. Voor hun God zijn ze niet bang.

Want ze leggen zich dan zo open en bloot voor Zijn alziend oog met het: Heere, ik heb U nodig voor mijn kwaad, Heere ik heb U nodig voor mijn zonden, ik heb U nodig voor mijn gruwelijkheid, ik heb u nodig voor mijn zèlfzucht. Heere, ik heb U zo nodig dat U mij nederig en klein komt te maken, Heere, geeft U mij alstublieft niet over aan mezelf.

Dat is de wille Gods!

Gij kunt u toch immers deze aarde niet indenken zonder onkruid? Of wel?

Kunt ge deze aarde indenken zonder doornen en distelen?

Gij kunt u deze wereld niet indenken zonder het kwade.

Gij kunt u uw eigen leven niet indenken zonder de zonde. Of wel?

Gij kunt u de Hemel niet indenken zonder Christus. Want Christus is de Hemel.

Gij kunt u een zondaar niet indenken zonder een oprecht berouw en een hartelijk leedwezen, want anders is hij wel een zondaar, maar dan is hij geen zondaar door de opwekking van Christus.

En wanneer ge dan struikelt over al deze dingen, dan zult ge gewisselijk struikelen over "de Waarheid" en over de zoetigheid en over de grootheid van het Evangelie. En dat is?

Ik heb in mijn hart "Uw reden" weggelegd, opdat ik mij zou wachten voor de zonden. Hè, het is er gelukkig uit! Maar het moet er dan ook ingelegd worden om er uit te kunnen spreken. Ik heb in mijn hart Uw reden weggelegd, Uw reden dat ik als een zondaar zou zalig worden, dat ik als een goddeloze zou gerechtvaardigd worden. Uw reden, Uw welbehagen, Uw bestek en Uw wil dat ik als een doemeling zou zalig worden, dat ik als een verlorene zou geboren worden, dat ik als een verlorene over de aarde zou gaan, dat ik als een verlorene zou sterven en dat ik als een verlorene in zou gaan door de poorten in de stad der eeuwige Behoudenis.

Nogmaals, ik heb in mijn hart Uw reden, Uw welbehagen, Uw goddelijke wil, Uw wijsheid, Uw Majesteit gezien en weggelegd dat het zo zou zijn ik verloren, eeuwig verloren in mijzelf. Opdat ik mij zou wachten voor de zonden. En dat is? Zonde? Om zelf iets te willen, om zelf iets te willen zijn, dat is zonde. Om vroom te willen zijn. Om godzalig te willen zijn.

Opdat ik mij zou wachten voor de zonde van mijn eigengerechtigheid, om goed te willen zijn waar ik slecht ben, dat ik bóven mijn verlorenheid zou uitgaan. Zie zo heeft God het besteld.

En zo gaan die verlorenen in zichzelf, enkel verlorenen, die echter de rechtvaardigmaking en de heiligmaking in de Christus Gods deelachtig zijn, wier macht is om te eten van de Boom des Levens, die in het midden van die stad is, in het midden van haar straat, zie zij hebben een recht gekregen ten eeuwigen leven. Want van die Boom des levens plukte God de Vader het genadegevend recht tot uw gezondheid en een genade gevend recht waardoor ge door de Poort de stad zoudt ingaan.

Ach, zegt ge, daar kom ik nooit.

Neen, daar komt ge ook nooit uit en door uzelf.

Die daar ingaan, die zijn door God gezocht; die zijn door God gevonden, die zijn door God opgeraapt, die zijn door God getrokken en die zijn er ten slotte door God gebracht. Die hebben het uitgejubeld:

Eer ik het wist zette Hij mijn ziel op de wagens van Zijn bereidwillig volk.

En zo ging het over en door alles heen, opdat gij op uwe hoogten mocht treden en gij het mocht verstaan: En Ik zal uw voeten maken als de voeten der hinden.

Zij komen aan door het goddelijk licht geleid, want Gods Aangezicht in gunst tot u gewend, dat kan alleen uit de verdienste van de Christus.

Daaraan heeft God dat recht ontleend, dat Hij Zijn Aangezicht tot u kon wenden en dat Hij u kon toelachen en dat gij uw smader iets te antwoorden zoudt hebben.

En wanneer dan de zonden oprijzen en uw hartstochten steigeren en wanneer ge daar neerligt en van uw vlees zijt overwonnen, wanneer niets anders dan de satan het u toeroept: gij hebt geen heil bij God en denkt ge dat iemand met een zodanig bestaan er bij zou zijn, dan zult ge anders moeten leven, dan zoudt ge heel anders zijn, neen, gij hebt geen heil bij God.

Zie, dan weet ge daar geen weg mee. Dan hebt ge geen pad meer.

Want wanneer die enige Troost voor u verborgen is, dan kunt ge het niet zien.

Wanneer die Reddingspoort voor u verborgen is, dan kunt gij het niet aanschouwen.

Maar wanneer gij dan daar neerligt verslagen en wanneer ge daar dan neerligt in uw dofheid, dan kunt gij uw Bethels ure al achter de rug hebben en dan kunt ge uw Pniëlsworsteling al achter de rug hebben en dan kunt ge Uw Mahanaïmsbeleving al gekend hebben en dat ge toch daar neerzit, overwonnen door alles wat geen God is en ge in vertwijfeling verkeert of het niet enkel verbeelding en inbeelding is geweest. Wanneer ge daar dan in verkwijning neerzit en alles bij u is weggetoverd en weggezonden, dat er totaal niets is overgebleven, zie dan zijt ge door genade daar gebracht waar Gods almachtige gunst u alleen maar brengen kon, namelijk in uw verlorenheid.

En dat is de wille Gods.

Uw verlorenheid houdt u aan de grond.

Uw vlees houdt u aan de grond.

En daar zullen wij nu nooit boven uit komen. Maar dan ook nooit.

Tenzij dat we door de poorten ingaan in de stad. Dan zijn we alles te boven.

Hoe of wij daar komen?

En ik zag het nieuwe Jerusalem, de Heilige Stad, als een bruid voorbereid, nederdalen van God uit de Hemel.

Zo, zo gaat ge dan niet naar de Hemel, maar de Hemel komt tot u.

En in het lage afdalen van die Stad en van die Behoudenis is uw Heil.

En hier? ja, wat waart ge hier? dan behoortet ge hier tot de bedelaars, tot de kruipers en de uitgeworpenen. Maar daar zullen zij zijn als koningen en daar zullen zij heersen als koningen in eeuwigheid. O goddelijk erf, Gij kunt mijn ziel vervoeren.

Ja, en dat begint hier.

Ik was één dezer dagen bij een man van al in de tachtig, waar ik bericht van kreeg, dat hij "thuisvarende" was. Ja zo zegt onze schippersbevolking het en ook zeelieden, dan varen zij thuis. Toen ging ik hem haastig opzoeken en daar vond ik hem. Die man schreide van aandoening en van blijdschap. Neen, niet om mij. Maar ja, de gemeenschap der heiligen is toch een zoete en een zalige vrucht. Ik hoef niet te vragen hoe het gaat.

Dominee, zegt hij, ik lig in Abrahams schoot. Ik lig in Abrahams schoot.

De verlorenheid houdt mij aan de grond. Jezus is mijn lief en mijn leed tegelijk.

Zo komt de Hemel af te dalen, opdat gij hier al zoudt mogen ingaan en het mogen verstaan:

*Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort;
Elk hunner zal, in 't zalig oord
Van Sion, haast voor God verschijnen.
Let, HEER der legerscharen, let
Op mijn ootmoedig smeekgebed;
Ai, laat mij niet van druk verkwijnen;
Leen mij een toegenegen oor,
O, Jacobs God, geef mij gehoor.*

Het is het 4e vers uit de 84e Psalm.

Zo mogen zij dan ingaan door de poorten in de stad.

Die poorten zijn ontsloten in de ambten van de Christus; in Zijn profetisch, in Zijn priesterlijk en in Zijn koninklijk Ambt.

Die poorten zijn ontsloten in Zijn doorboorde Handen.

Die poorten staan wagenwijd open en zij zullen niet meer worden gesloten.

Niet meer, ook niet des nachts.

En zij mogen komen: lammen, kreupelen, zwangeren en barenden tezamen een zeer grote menigte. Zij zijn ingegaan.

En waar zullen wij dan blijven?

Wanneer uw vader, wanneer uw moeder zijn ingegaan, wanneer uw kind is voorgegaan, wanneer dat kind u nog vroeg: Moeder, wie is toch de Heere Jezus?

En dat ge beschaamd moest zijn en zeggen: Ik weet het niet. En dat toen dat kind is heengegaan met een glimlach om de mond, omdat Jezus Zelf die vraag zou beantwoorden voor uw kind, wat gij geen onderwijs kont geven, omdat gij de Christus Gods niet kende.

En wanneer die kinderen zijn ingegaan in de vreugde huns Heeren, om daar altijd te zijn zonder smart en zonder pijn en zonder ongeneugten, zie, dan staan we hier als groten, dan staan we hier als dwazen, dan staan we hier als blinden.

Zij zijn dan voor eeuwig thuis.

Zij mogen dan voor altijd bij de Heere zijn.

Zij hebben in die stad hun behoudenis en in die stad was hun woning.

Wanneer gij daar dan ook in moogt gaan, waaraan kunt ge dat weten?

Dat kunt ge hieraan weten: Mijn ziel, hoe treurt gij dus verslagen en wat zijt ge onrustig in uw lot.

Dat is nu uw lot, dat onrustige, dat gejaagde, dat uw hart u veroordeelt, dat ge gegeseld wordt door uw eigen verdorven bestaan.

Dit is uw lot: uw zèlf gewerkte ellende.

En die zelf gewerkte ellende is zo levendig, dat ge alleen maar zijt te troosten, wanneer:

Uw Aangezicht, in gunst tot mij gewend, schenkt mij in het kort verzadiging van vreugde.

Kijk er eens, dan is dat gunstige Aangezicht een ogenblik tot u gewend in uw zelf gewerkte ellende en in uw beslotenheid en in uw gevangenisleven en dan zijt ge onder uw krankheid en onder uw lichamelijke narigheid en huiselijke zorgen gebogen, en ge hebt geen doorzicht en ge hebt geen uitzicht en de Heere

komt zo laag te bukken, dat Hij zegt: En zij, die zich nu zo waarnemen, zij mogen ingaan want zij krijgen een recht ten eeuwigen leven. Ingaan in die stad. Die stad die door Abraham verwacht werd. Abraham verwachtte een stad. Hij was geen stedebouwer, maar hij verwachtte een stad die fundamenten had, wier Kunstenaar en Bouwmeester God was.

Stad heet in het grieks: polis, ruimte, vastigheid, plaats der cultuur, daar regeert de wijsheid, daar regeert de kracht, daar is behoudenis.

Polis, daar komt ook ons woord politiek vandaan.

Neen dat is geen polis, die ge zo thuis hebt en in de kast hebt liggen.

Dat is geen polis die ge door betaling krijgt of door storting of omdat ge de premie hebt voldaan. Neen, dat niet.

Het is wel heel erg veilig als u zo'n ding in uw kast hebt, hè? Ja.

Dat is erg veilig. Daarom spreken ze ook van polis. Maar de goddeloze heeft vele verzekeringen. Maar als u als een verachte fakkel over de aarde gaat dan hebt ge de moed niet meer om ouderdomsrente tot u te trekken en dan zegt de hele wereld, u bent gek en ik zou wel wijzer zijn want anders wordt het toch aan andere doeleinden besteed. Maar zij mogen ingaan door de poorten in de stad der behoudenis. En dat begint hier al op aarde.

Als God hier op aarde mijn schuld en mijn dwaasheid niet betaalt, dan blijft de hele rest voor de eeuwigheid over.

Hoe is dat dan?

Hij, die gelooft, zijn alle dingen mogelijk.

Daarom is het ook: Die Mijne geboden bewaren, dat is het geloof in Zijn Woord.

Dan is het ook: Die hun klederen gewassen hebben. Dat hebben ze zelf niet gedaan, maar ze kwamen uit de wastede van Christus op.

Het geloof en heiligmaking is een vrucht van de Boom des Levens, die is weer open voor hen. Die toegang was gesloten na de val, maar nu hebben zij een recht ten eeuwigen leven.

Dat is verworven.

Dat is voor degenen, die hier zich als dwalende schapen hebben leren kennen, als zwakkelingen, als kinderen des duivels, als mensen, die altijd de verkeerde kant opgingen. Want er komen alleen degenen, die er niet konden komen. Die komen er. Zij worden er ingehaald en zij worden er ingebracht.

Zo zijn ze daar en dan zijn ze daar eeuwig alles te boven.

Ge vraagt nog wat anders?

Neen, ik heb niet anders, want dit is het opmerkelijke en het bijzondere, dat degenen die daar ingaan door die poort, die hebben het hier ervaren, hetgeen ze zo met verwondering en telkens weer opnieuw met hun ongelovigheid en met hun twijfelmoedigheid niet konden verstaan, wat?

Dat God in dit leven de toestanden en de omstandigheden en de narigheid en de gevangenis waarin ge leefde van dag tot dag, lichamelijk en geestelijk, dat de Heere die toestanden, uw noden bij ogenblikken zo maar in uw ziel komt te verklaren, wanneer gij vragend uitroept: zou Hij wel weten van mijn droevig en hachelijk lot?

Ja, dan komt de Heere zo laag af te dalen, dan komt Hij zo maar te zeggen, waarin ge verkeert: Welk een verrassend God. Dan komt Hij de knopen los te maken.

En komt Hij het juk van uw kinnebakken een ogenblik op te lichten, dan zet Hij die voederbak van vrije genade zo laag neer, dat ge een ogenblik moogt bukken en dan krijgt ge zin in het voedsel en dan krijgt ge een hongeren en een dorsten naar die gerechtigheid waarvan Christus Zelf zegt: Gij zult door gerechtigheid bevestigd worden. En gij zult door de poorten ingaan in de stad.

Zo kan de Heere met Zijn Geest en Woord alleen uw hart maar verklaren.

En dan zijt ge getroost en dan zijt ge wonderlijk makkelijk en dan zinkt ge het volgende ogenblik weer weg, best mogelijk dat ge met Abraham uitroept: O, Heere God, waarbij zal ik het weten. Zo kan het wegzakken, zo weer opnieuw in de verlorenheid, opdat er alleen maar roem en glorie zou zijn voor de Zone Gods, waar gij als een verlorene zijt opgezocht, als een verlorene over de aarde gaat en als een verlorene in het leven gehouden wordt opdat gij het zoudt verstaan: Ik prijs het Woord.

Welk Woord?

Wel, de redenen Uwsmonds, want ik heb in mijn hart Uw reden weggelegd.

Ja, die reden in mijn hart weggelegd. Want daar had Hij Amen op gezegd, en gezegd: dat is nu Mijn spijs, om te doen de wil Mijns Vaders. En dan wordt het uw spijs en drank om een verlorene te zijn van de

morgen tot de avond. Dat wordt uw eten en dat wordt uw drinken. Want gij zult daar met smart van eten. Maar ook met getroostheid zult gij daar van eten, want God heeft het zó besteld. Doornen en distelen zult gij voortbrengen en gij zult daar uw tranenbrood vinden en gij zult lachen tussen uw tranen door. De beker der dankzegging zult gij hier bij de aanvang mogen opheffen om Hem zo te loven en te prijzen, dat Hij het u niet toestond iets tot uw zaligheid toe te brengen.

Dat Hij het niet toestond dat gij ook maar iets zoudt kunnen voortbrengen, dat Hij u met doornen kwam te omtuinen opdat gij de weg naar uw boelen niet zoudt kunnen vinden, dat gij het zoudt verstaan, dat gij als mestkalveren zoudt zalig worden, zo besloten, zo in het donker en zo op uw eigen drek dat ge hunkerde meer naar licht dan naar voedsel, wanneer u een ogenblik voedsel werd toegereikt.

Zie, dat ge een zodanig nauw leven krijgt, omdat uw vlees geen ruimte kan velen en omdat ge daarom levend aan het kruis moet, opdat gij de smarten van de Christus enigszins zoudt mogen proeven en smaken in Zijn voetstappen. Zo besloten, dat de sterke stieren van Basan u niet konden benaderen noch bespringen, opdat gij in een weg van waarachtige heiligmaking Gode uw ledigheid zoudt kunnen opdragen, Gode uw gebrek zoudt kunnen opdragen, Gode uw armoede, Gode uw krachteloosheid, Gode uw blindheid, Gode uw verstand.

Zie, dan rijzen de lof-offers op uit de benauwdheid en toch tevens uit de ruimte van uw ziel.

Want gij zijt veel banger voor een valse verzekerdheid, o, ge zijt zo bang voor valse gronden, ge zijt zo bang dat ge u iets zoudt toeëigenen wat geen wezenlijkheid is. Neen, dan hebt gij liever een gedurige bestrijding en een gedurig levendige onverzekerde, omdat het in uw hart is ingegrift, dat ge lust krijgt om voor God onder te doen, dat ge lust krijgt om voor God verloren te gaan, zie, dat gaat alle kennis te boven. Want dat is niet uit u.

En wanneer ge dan denkt, dat ge zondekennis hebt en wanneer gij denkt dat gij een ontdekt en dat gij een ontbloot mens zijt en ge ziet uw gruwelijkheid, ja, ja, en dat rijst voor u op en dat staat als een brandend schrift voor u, zie, dan moet ge niet denken dat ge begenadigd zijt, want dat kan consciëntie-werk wezen. Dan moet ge niet denken dat dat genade is, want Achab had ook berouw en die ging ook langzaam. God zegt tegen de profeet: Ziet ge wel dat Achab langzaam gaat in zak en as. En wanneer gij dan denkt, dat wanneer gij aansluiting hebt aan mijn prediking en we uw ellende en uw zonden en uw boosheid en uw walgelijkheid en uw hoerachtigheid blootleggen, dat ge moet zeggen ja, zo is het, dan moet ge niet denken dat ge genade bezit.

Wanneer gij gaat schreeuwen en wanneer gij gaat roepen over uw zonden, wanneer die levendig voor u staan.

Kaïn zegt ook: Mijn misdaad is te groot dat hij vergeven zou worden.

Zo had Kaïn het ook en die had er wroeging bij.

En Judas zegt: Ik heb vergoten onschuldig bloed.

En Faraó zegt: Ik heb tegen de Heere gezondigd.

Ja, zo ver kan het gaan, dat ge met Saul onder de profeten zijt en dat Samuël voor u bidt en dat de Heere ten slotte toch tegen Samuël zegt: Ik heb hem toch verworpen.

Daarom. Het gaat er maar over: Uw Aangezicht in gunst tot mij gewend.

Want wat ik nu opnoem, zo zijn er hier mensen al jaren, want ik sta hier nu aanstonds vijf en twintig jaar, die ik nog nooit anders gekend heb dan met een klacht in hun mond en met een heimelijke grond.

Maar weet u wat genade is?

Als God u een bevend hart geeft. Dat is genade.

Want nu kunt ge zelfkennis hebben en ge kunt zondekennis hebben en ge kunt satanskennis hebben en ge kunt wereldkennis hebben en dat u toch geen bevend hart hebt.

Want de Heere zegt: Ik zal ze geven een bevend hart en een voetzool die niet zal rusten.

Kijk eens, nogmaals, ge kunt al die dingen hebben en zeggen: het is zo laag met een mens afgelopen, maar waar is de oprechte en waarachtige droefheid naar God. Waar zijn uw slapeloze nachten? Niet om het kwaad te overdenken maar: ik lei voor U mijn hart en wandel bloot, dat ik een zondaar ben in mijn uit- en in mijn in- en in mijn dóórleving, Heere Jezus, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg.

Ja, de duivelen geloven ook en ze sidderen.

Dus verbeeldt u maar niets. De duivelen geloven ook.

Maar hoe blijft het dan en hoe wordt het dan? Hoe?

Dan gaat daar de oprechte van gemoed, die merkt het op en keurt het goed, namelijk zijn eigen verdoemenis.

En de oprechte van gemoed die merkt het namelijk op dat hij zo ellendig is.
Ja zó ellendig, dat hij er niets mee te doen heeft. Maar dat is dan ook zijn dagelijks kruis.
En omdat hij er niets mee te doen heeft, is dat zijn verdrukking en is dat zijn beproeving:
Ik lei voor U mijn hart en wandel bloot, om er eens zo de Heere in te laten zien, wie en wat hij is door de zonde en door zijn eigen dwaasheid en blindheid geworden van dag tot dag.
En zo worden we door God gediend.
En wij worden door God bediend.
En we worden door God alleen uit en door geholpen.
Daarom zij mogen ingaan, dat is genade op grond van recht.
Daar zult gij u over verbazen. Daar zult gij verbijsterd staan, want dat hebt ge nooit gedacht. Maar zij komen aan door het goddelijk licht geleid, omdat God het gevraagd heeft:
Is er nog één van het huis van Adam opdat Ik weldadigheid aan hem doe om Immanuëls wil?
God met ons.
God neergelegd in onze zonden en in onze geslotenheid.
God neergelegd in onze dood en in onze nood.
God neergelegd in onze verlorenheid.
Zie, zo alleen. Voelt ge het, zult ge het verstaan, dat God u tegemoet komt in Zijn Zoon. Dat de Hemel neerdaalt in de hel van ons bestaan, opdat gij de Reddingspoort zoudt mogen doorgaan en zo door de poort in de stad, in de eeuwige behoudenis.
En het Lam, het Lam zelf, zal ze leiden aan de fonteinen en aan de springaderen der wateren. Dan zal het Lam u brengen bij de Oorsprongen en bij de eeuwige Bewogenheden uwer zaligheid, God, opdat gij zoudt zijn voor de Troon en opdat Hij alle tranen, ook de tranen van uw ongeloof en van uw twijfelmoedigheid en van uw wantrouwen zou afwissen.
En dan?
Dan begint het, maar dan is het eeuwig, want het is hier al begonnen.
En dan zult gij, wat zult ge dan? Dan zult ge voor eeuwig vergeten.
Ja, dat zal wat wezen. Dan zal alle smart en pijn vergeten zijn. Dan zal alle herinnering weg zijn, namelijk de herinnering aan dat verleden.
Dan vergeten wij dat verdriet en dan vergeten wij die verkrachting, dan vergeten wij die worsteling, dan vergeten wij al die teleurstellingen en al die ellende en al die afbraak en al die zelf gewerkte ellende. Dan gaan we dát vergeten, voor eeuwig vergeten. Dat gaat niet mee binnen.
Maar dan, wanneer ge daar zónder de werken zalig zijt geworden, dan zult ge daar het eeuwige werken ingaan. Wat? Want het werk, dat ge hier begonnen zijt, dat zal daar eeuwigheid zijn.
Dat zal zijn om met Hem te zijn voor Zijn Troon en dan te werken de werken des Hemels.
Denk niet dat dat een zalige ledigheid is daar. Neen.
Maar wat ge hier in liefde mocht aanvangen om met uw kinderen en met de kerk bij God te schuilen, om het welgelukzalig te ervaren dat gij schuiling hebt gezocht en gevonden onder de schaduw van de vleugelen van de God van Israël.
Een plaats waar ge niet komen kon, maar dat Zijn vleugelen zo wijd waren uitgestrekt dat ge het op één ogenblik, op een zalige dag kreeg te zien en te ervaren onder de schaduw van die appelboom: En Zijn vrucht was mijn gehemelte zoet.
Dat is hier het begin van het Hemelleven.
Dat is het deel van Gods kinderen: Zij krijgen hier bij ogenblikken reeds een ontsloten poort te zien en dan te ervaren de verzekering dat de wens die daar opkomt in uw hart, neen, niet om behouden te zijn allereerst, maar om die God eens te mogen loven en prijzen, dat die wens, door Gods Geest in uw hart gewerkt, ook die wens het bewijs is en de waarborg:
Hij geeft de wens van allen die Hem vrezen, hun bede heeft Hij nimmer afgewezen.
Halleluja.

Amen.

U zij de dank, o Heere, dat Gij een dankende en een dienende Hogepriester wilt zijn.

Want waarmede zullen wij komen, het is niet anders dan van beneden, het is niet anders dan beoedeld in het spreken en in het horen.

Maar wanneer U voor ons verzoening doet voor het Aangezicht Uws Vaders opdat we daardoor mogen verstaan: Uw Aangezicht, in gunst tot ons gewend, dat dát de poort is tot het eeuwige leven, hier beginnende en aanstonds in U, de hoge God ons te mogen verlustigen.

Amen.

Uit de 46e Psalm en daarvan het 3e en het 6e vers:

*Geen onheil zal de stad verstoren,
Waar God Zijn woning heeft verkoren;
God zal haar redden uit de nood,
Bij't dagen van het morgenrood.
Men zag de heid'nen kwaad beramen;
De koninkrijken spanden samen;
Maar God verhief Zijn stem, en d' aard'
Versmolt, voor 's Hoogsten toorn vervaard.*

*De HEER, de God der legerscharen,
Is met ons, hoedt ons in gevaren;
De HEER, de God van Jacobs zaad,
Is ons een burcht, een toeverlaat.*

Gaat thans henen in vrede:

De Heere zegene u en de Heere behoede u.

De Heere doe Zijn Aangezicht aan u lichten en zij u genadig.

De Heere verheffe Zijn Aangezicht over u en in u en geve u vrede.

Amen.